

310394 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 20-వ తేది శుక్ర వారము } No. 69
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినాథ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ చవతి ౪. } సంచిక ౬౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రుప్ర

0. ప్రతియింట నుండదగినది.
ధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వెలింగిటన్ సినిమా

14.6.24 తేది శనివారమునుండి 20.6.24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
8.0 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15
గంటలకు యూనివర్సల్స్ స్టూ వెండ్రు సీరియల్ డి
శేనియల్ బూని అద్భుత ధైర్యసాహసకృత్యములు
ల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 10, 11, 12 వారసవారము -
భాగములు. (ఫ్రెడ్ థామ్ యూనివర్సల్స్ కేట్ బాక్సింగు
రీయసు డి లెడర్ ఫువర్స్ కూడ చూడవచ్చును.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారింపిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బసీ
లు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులనున్నా, ఖద్దరునూలులలో,
నూలు, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నా,
పత్తి, వస్త్రాభారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే
గుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
పి విక్రయించుచున్నాము.

వస్త్రకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు చేరమునకు, కం
బాట్టులకు, చాలా వ్యాపారపీళ్లు కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు
తీయగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
తీసుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు
కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,
బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

ఎలక్ట్రిక్ ప్యాకెట్టు లాంపు
పూర్తికెట్టు 18 2-4-0
చేరు 18 0-12-0
బల్బు 18 0-6-0
పిక్ లైటుస్ ఫ్లింగ్ టూలు 18 1-8-0
హావిరాడి, ప్రక్కనూ, రింపులనీ,
చెమటకొర్రాళ్లు దనను 18 0-12-0

మినియెలి క్రిక్ స్టోర్సు
88, చీనాబజారురోడ్డు,
మదరాసు.

సవనాగరికమున
ఎస్ రః
3, 4 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదా
పట్టెలుతీర్చిన డైమండు గాజు
3, 5 సవరములలో తీరును.
మహారి చేదారముతో సహా జత 1-కి రుప్ర. 10-0
(8) 172, పుట్టుగలఅందమైన
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
నగలవర్త

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున

ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభ
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్ర
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము థి
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసిన
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది) ..
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (తె
తత్వమచంద్రిక ... కల 1-0-0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 తారదా
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు.
రాయణశాస్త్ర విరచితము)
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయం
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)
హిందీమొదటివాచకము డిటా
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0
సత్యవత్యపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడ
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొందు ఈ గ్రంథమున
మేని వదల మది జనింపదు.
రిపాలవెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూన్ 20-వ తేది శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

వరియలు బా 1-కి ర 85-0-0	మొదలు 45-0-0	వరు
బియ్యము బస్తాబా	మొదలు	వరు
మనుమ తెనాలి ,, ప 48 గలది	ర 18-0-0	14-0-0
నెలూరిది ,, డిటా ,,	16-8-0	17-0-0
డిల్లీది ,, డిటా 45 గలది ,,	16-8-0	17-0-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి	8-12-0	9-0-0
వస్త్రము ,,	24-0-0	26-0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	ర 11-0-0	ర 12-0-0
నెనగులు ,, డిటా ,,	10-12-0	11-8-0
నెనగులు ,, డిటా ,,	10-12-0	11-4-0
మినుములు ,, డిటా ,,	12-8-0	18-12-0
ఉలములు ర 164 ,,	9-4-0	10-4-0

(3) సూర్య వస్తువులు

నవ్వులు మానె బా 1-కి	ర 160-0-0	170-0-0
నెయ్యము 1-కి	14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	60-0-0	62-0-0
యెర్రర ప్రదేశము ,,	55-0-0	58-0-0
వేరునెనగమానె గానుగ బా 1-కి ర 142	మినుమానె 135	
ఆముదము మానె బా 1-కి	ర 165-0-0	170-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	ర 210-0-0	215-0-0
మానసనుపు ,,	ర 160-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిది) బా 1-కి	ర 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ ములుగు 1-కి	ర 45, 50	
కాశాన సి పాయకట్టు ,,	ర 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	ర 85-0-0	80-0-0
చింతపండు బా 1-కి	ర 28-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం బా 1-కి	ర 38-0-0	40-0-0
చదరం ,,	87-0-0	41-0-0
రవుండు ,,	87-0-0	42-0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కులంకు	ర 78-0-0	84-0-0
లంగాలము, కులము 1-కి	ర 25-8-0	25-8-0
నవరం 1-కి		16-8-8
ఇత్తడి బా 1-కి	ర 296-0-0	298-0-0
రాగి డిటా	ర 840-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కరల 1-కి	ర 48-4-0	48-10-0

(7) రంగులు రలిజరైన

అభ్యక్తము 20 డిగ్రీలు	ర 92-0-0	
వాటి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	ర 86-0-0

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు (21-6-24)తేది బెజవాడలో శనివారంరాత్రి

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి

క సూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-11-0

ఇది స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళజము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినంపుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినది. ఇవి క్రొత్తము, క్రొత్తభారము క్రొత్తబియ్యము చల్లివేయు, గున్ని పాతము, అశీర్ణము, మాద్యము ముదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అశీర్ణము క్షయము కలుగజేయును. ప్రతివారును సామాన్యముగ దాడవలసినది. ప్రతిగృహమున నుండవలసినది. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునందుండవలసినది.

అమ్మకాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(స్వకీ వివరేఖరి)

అనహాయోధ్యమ ఖండనము

జూన్ 18:—ఈపురమున కొక మహమ్మదీయుడు వైయుధ్యమును జరుపవలెంచి నిన్నటిదినము రాజభక్తిని గురించి వుపన్యాసము జరుగునని ఆహ్వానపత్రము కొందరికి మత్రము అందచేసిరి. కాని సభమాత్రము జరిగినట్లు కనుపించదు.

అల్లూరు కృష్ణవిలాససభ

వైకళవారు కడచినరాత్రి సావిత్రినాటకమును ప్రదర్శించిరి. లెజవాడ వాస్తవ్యులు శ్రీపుష్పలూరు సంజీవరావుగారు సావిత్రి పాత్రధరించిరి. వారి అభినయ కాశ్యము అపారము. సాక్షాత్పరిచితాశోమణి, సావిత్రి యను నట్లు వారి రూప - కేష్ట గాన మాధుర్యములచేత ప్రేక్షకుల హృదయాడించిరి. సత్యవంతునిపాత్ర ధరించిన శ్రీపర్యతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి గారు దేహ వాక్కు పటుత్వముతోను, సంగీత అభినయముచేతను తమవిధిని చక్కగ నెఱవేర్చిరి. యమనిపాత్ర ధరించిన శ్రీ పానకా లచ్చారెడ్డిగారు తమవిషయ అభినయముచే ప్రేక్షకుల మెప్పించిరి.

శ్రీ సంజీవరావుగారును లచ్చారెడ్డిగారును కడపటి రంగములో చూపిన గానమాధుర్యమును, విషయమును కనులపండువుగా నుండెను. “పోవుచున్నాడే - నావిభుని జీవములుగొని” అని సంజీవరావుగారు పాడిన రాగమాలిక యంతయు ప్రశంసనీయును. సంజీవరావుగారు, నీసభకు అభింశుల యెంతయు పీరి అవ్యక్తమనియే చెప్పవలయును. రు 500/- లు వసూలు అయినట్లు తెలియుచున్నది.

పులుసులో వేయదురు. కందులు నానబోసి యీపులుసులో వేసి కాచెదరు. గుట్టములు తిను ఉలవగుగ్గిలకును దీనికిని భేదము విస్తారము లేదు. ఇచ్చినపదార్థమునైనను సరిగా వంటజేసి ఖైదీల కందజేయుట లేదు. అన్నము గంజిలోకలిపి ముద్దకొట్టెదరు. అసగా 9 బౌస్సుల అన్నములో 7 బౌస్సులు మాత్రమే అన్న ముండును. నూపరింపెండెంటు గాని, కైలరు గాని ఎన్నడు వంటకాలకుబోలు అజమాయషి జేసియొగరు. ఖైదీ పీరు మృగప్రాయముగ జూచుచున్నారనుటలో అతిశయోక్తి లేదు. అన్నము తినుటకు చిప్పముంతమాడ సరిగా నిచ్చుటలేదు. ఒక చిన్నచిప్పలో సుమారు 20 మంది భుజించు నట్టి పీనస్థితిలో నున్నారు. ఈవిషయములో కోరంపైనులోని ఖైదీల స్థితి కడునీచముగా నున్నది.

దుస్తులు

ప్రతిఖయిదీకిని రెండుచొక్కాలు, రెండులూగులు, ఒక తువ్వాయి, ఒకగోలీ, ఒకటోపి యివ్వవలయునను నిబంధనను మూలకు ద్రోసి, ఒకగోచి ఒకటోపినిమాత్రమే యిచ్చి యిబ్బంది పెట్టుచున్నారు. ఏఖయిదీయైనను దుస్తులు కావలసిన యడుగుచొవానిని వార్డర్లు చావజూచుదురు. ఖయిదీల కిచ్చుచున్న దుస్తులు మానపరత్వం కైనను సరిపోవుట లేదు.

వైద్యసహాయము

ఇదివరలో ప్రధానవైద్యులుగా నున్న మేజరు కార్టె గారు నెలపుగై కొనినవిమ్మలు నూతనవైద్యు డొకడు వచ్చియున్నాడు. ఖయిదీల ఆరోగ్యస్థితివిషయమై ఈయన తగుశ్రద్ధ తీసికొనుటలేదు. వంటకాల యెచ్చటనున్నదో ఈయనకు దెలిసినట్లు గనపడదు. భోజనము సరిగానున్నదా లేదా యని పరీక్షించుట తమధర్మమని పీరు తలంపకుండుట విచారకరము. ఆస్పత్రిలో నున్నవారికి సరియగు ఆహారము లభించుటలేదు.

కొట్టుట

వార్డర్లు ఖయిదీలను గొడ్డలవలె బాదుచున్నారు. ఏదైన కోపము వచ్చినప్పుడు ఒకటి రెండుపర్యాయములు కొట్టుట సహజ మనుకొనవచ్చును. కాని నిత్యము నదియే ముఖ్యపనిగా పెట్టుకొనియున్న వార్డర్లుగలరు. ప్రతిసాయంత్రము 5 బి బాతులో సరిగా పనిని వప్పజెప్పలేదను మిమతై ఖయిదీలను వార్డర్లు చావగొట్టుచున్నారు. బాతులో నొకమూలనుండి మరి యొకమూలకు కప్పగంతులు దాటించి వారిని మిక్కిలి బాధ పెట్టుచున్నారు. అధికారులు హాయిగా నిద్రపోవుచున్నారు.

పరీక్ష

ప్రతిసోమవారమునాడును నూపరింపెండెంటు, మెడికలు అఫీసరు మున్నగు యుద్వ్యగీయులు ఖైదీలను పరీక్షింపవలెను. అప్పుడే ఖైదీలు తమయిబ్బందులను దెల్పుకొను సమయము. కాని ఈకైలులో గడచిన రెండుమాసములనుండియు ఆట్టి పరీక్ష లేదు. అఫీసుకు బోయి నూపరింపెండెంటుగారికి మనవి జేసికొనుటకు మధ్యఅధికారులు అడ్డువచ్చుచుందురు.

మాపిశాలలు

మాపిశాలిచ్చట సుమారు 120 మంది గలరు. పీరికి గూడ భోజనసదుపాయము బాగుగాలేదు. వారమునకు రెండు పర్యాయములు వారికి చేపల నియ్యవలెనని వి. జి. గారు ఉత్తరువు చేసియున్నారు. కాని రెండుమాసములనుండి వారికి చేపల నొసంగుటలేదు. ఈ సంగతి నూపరింపెండెంటుగారికి దెలియదు. నూపరింపెండెంటుగారితో ఈ సంగతి మనవిజేయుటకు మాపిశాల ఖైదీలకు అవకాశము లభించుటయే లేదు.

ఇట్టి దుస్థితిని వెంటనే మార్చవలసియున్నది. ఇకముందైనను నూపరింపెండెంటుగారు క్రింది అధికారులమీద పరిపూర్ణ విశ్వాసముంచి యూరుకొనక ఖైదీల యోగక్షేమముల సరసి ప్రవర్తించెదరు గాక!

రాజమహేంద్రవరము నూతనఆయుర్వేద

వైద్యాలయము

1922 సం.ములో మా మునిసిపాలిటీవారు ఒకఅలోపతికు వైద్యాలయమును మూసివైచి ఆయుర్వేద వైద్యాలయమును స్థాపించి యున్నారు. అది ఈ రెండు సంవత్సరములలో బాగుగా పనిజేసియున్నది. మొన్నటిదినమున మామునిసిపాలిటీ వారు మరియొక ఆయుర్వేద బౌషధాలయమును 10 వ వార్డులో బ్రయినింగు కాలేజీ ప్రక్కను స్థాపించియున్నారు. ఈ బౌషధాలయమును దెరచుచు దాక్టరు శివరావు వెంకట రామారావుగారు ఆయుర్వేద వైద్యమును గొంజియు బౌషధములను గురించియు నుపన్యసించిరి. వైద్యముగా రగు కందుల వీరరాఘవస్వామిగారును మరికొందరు ప్రముఖులును ప్రారంభోత్సవ సందర్భమున నిచ్చటకు విచ్చేసిరి. చాళి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు ఈవైద్యాలయములో బౌషధమునిచ్చుచున్నారు.

నిరుద్యోగము

కూలిదుకాణములు

III

రంగనాయకులు డి.యి.సి. ఆక్స్ ఫర్డ్ సి.యస్.డబ్ల్యు.

(నిన్నటితరువాయి)

కొన్ని కారణములచే ఫలితరహితమై పోయిన గుంటూరు జిల్లా ప్రథమ పనివారిసభమును నేను చదివిన యువ న్యాయమునం దీక్రింద తెలుపబోవుపద్ధతిగూర్చి విస్తరముగ వ్రాసితి. ప్రకటించు మహాభావులు లేమిచే, ఇంతవరకాయువ న్యాయము, వ్రాతప్రతిగనే యున్నది. బెల్జియము దేశమునందు మన కున్నన్ని కష్టములు లేకున్నను, వారు కూలిదుకాణము లేక పనివారి దుకాణము అనగా 'Labour Exchanges' యేర్పరచిరి. (ఇచ్చట నేను కూలివారిదుకాణమునిగాని, పనివారిదుకాణమునిగానియు పయోగించుట మంచిదిగాదని తెలుపవలయును. ఎందులకన, కూలివారిదుకాణమున, కూలివారిని కొనుటయాయనిపించు. కాని, కూలిదుకాణమున, యజమానులు, కూలి యిచ్చి, కూలి వారికాలము గోరెదరనియు, పనివారు కూలిగొని పనిచేయ నిచ్చుగింతురనియు తోచుటకు సాధ్యమగు. ఎటులైనను, ఇంత కంటే మంచిమాట కన్నదవరకు, దీని కూలిదుకాణమునుటయే నాణ్యము. యజమానులు కూలిదుకాణముద్వారాయే కూలి వారి నుపయోగింపవలయుననియు, కూలివారు కూలిదుకాణము ద్వారాయే, యజమానులవద్ద కూలి బొందవలయు ననియు, ఆప్రభుత్వ మేర్పరచినది. కూలిదుకాణముద్వారాగాక, ఇతర ముగా, యజమానులు కూలివారి నుపయోగించినను, కూలివారు యజమానుల నేర్పరచుకొన్నను, న్యాయచట్టము నెదిరించినందులకుగా కొంత జుల్మానా వేయుట జరుగును. ఇందువలన, ఎంతమంది కూలివారు, ఏయేవృత్తులకు నిరుద్యోగులై యున్నారో యనితెలిసికొనుట తీసుకొనవలయును. తరువాత కూలివారిసంఖ్య ములకు, తమ తమ వృత్తులందుగల పనివారి నందరి వేకరించు కొనుక్కో కల్గుటయు, ఆయా యజమానుల తప్పాప్పులను జాగ్రత్తగ విచారించి, తగు పరిహారపద్ధతుల కూలిదుకాణ యజమానులకు తెల్పుటకును, అంత, యజమానుల తప్పడు పద్ధతుల రూపుమాప సాధ్యమగుటయు జరుగుచున్నది. అంతియే గాక, దేశమునందు, ఎంతతక్కువతీతముకంటే తక్కువ కూలి యిచ్చుచో, నాగరిక ప్రజలకు జేందిన పనివాడు సంసార సుఖములబొందుచు, జీవించుటకు పిలు లేదో నిర్ణయించుటయు (Fixing the Minimum wage for all kinds of workers) ఆయధుమపుకూలికంటే హెచ్చుకూలికేయజమానులు, కూలివాండ్రు నుపయోగించునట్లు చూచుటకును సాధ్యమగు చున్న దాదేశమునందు.

ఈకూలి దుకాణములే మన కుపయోగించునవి. ఇవి మనకత్యవసరము. బెల్జియమువారికి, ఇంగ్లీషు, జర్మను ప్రజలకే యెంతో యుపయోగముగ నున్నవి. కానివారికంటే మన కిది యత్యవసరము. మన కెక్కువలాభముల కల్గించు, ఆ దేశములం దెక్కువ వృత్తులం దున్న పనివారి దివరక పనివారిసంఖ్యలు లందు జేరి, సంఘీభావముకల్గి, నిరుద్యోగము బొందినవారికి భత్యము నొసంగు సంఘం నేర్పరచుకొనుచుండిరి. ఈకూలి దుకాణములు రాకపూర్వమే, మనకంటే చురుకైన నిరుద్యోగులెంతో నిర్ణయించుట సాధ్యమయ్యెడిది. కాని, మనకు, ప్రజా జూచినటులు, నిరుద్యోగులంతమంది యని నిర్ణయించుట యే దుస్సాధ్యము. తరువాత, నిరుద్యోగులకు 'భత్యము' నొసంగుట యసలే లేదు సరిగదా, నిరుద్యోగులకు భత్యము లిచ్చు 'ట్రెస్టివియమో' మనవారి కసలే తెలియదు. అట్టిచో, పనివారి సంఘములు లేకపోవుట మరింతకష్టమగు విషయము గాన, 'కూలి దుకాణములు' నెంత త్వరితముగ స్థాపించిన నంతసుఖము కల్గునని వేరుగ తెలుపవలయునా? ఏవిధముగ నీసంఘముల స్థాపింపవలయును? ప్రతిగ్రామమున నొక్క దుకాణముండవలయును. ప్రతిజిల్లమున నొక్కదుకాణము, ప్రతిమాగాజి భాగమున మరొక్క దుకాణము, ప్రతి మెట్టభాగమున మరొక్క దుకాణముండవలయును. పిమ్మట, జిల్లాకంటే ఒక్క దుకాణము, తాత్కాలికముల కన్నిటికొక్క దుకాణము, పడమటి జిల్లాలకు మరొక్క దుకాణము, ఆంధ్రదేశమునంతట కొక 'కేంద్రదుకాణము' ఉండవలయును. అంత, ఆంధ్రదేశ, పడమటి, తూర్పు ఆంధ్రదేశ, జిల్లా మెట్ట మెరకతాలాకాల, డివిజను, గ్రామ 'కూలిదుకాణములు' నేర్పరచుటవసరము.

తరువాత, ఒక గ్రామమునగల పనివారందఱు దుకాణమునందు తమకేరలు, తమ వృత్తుల, వయస్సు గూర్చి వివరముల తెల్పి, ఒకటికెట్లును ఇచ్చెదరు. తరువాత, ఆగ్రామపు యజమాన్యులందఱు, 'దుకాణమునందు' తమకు కావలసిన పనివారి సంఖ్య చేయవలసిన పని, చెల్లింపదలంచుకొనిన కూలి తెల్పుదురు. యజమానుల ఖండితముల కొప్పుకొనుపనివారిని, కూలిదుకాణము యజమానులవద్దకు పంపును.

ఇందువలన, ప్రతిగ్రామమునందు, ప్రతివార మెంత మంది కూలి లుద్యోగమునం దున్నారో, ఎంతమంది నిరుద్యోగముచేయ నిచ్చుకొనునను యుద్యోగరహితులై యున్నారో, సులభముగ తెలియును. ప్రతిపనివానిగూర్చియు ఆతడు మాడు దినములు నిరుద్యోగియై యుండుటతోడనే, డివిజనుకూలి దుకాణమునకు, ఆ విషయమై తెలియజేయును. అంత, ఆదుకాణమునకు ఇతర గ్రామ కూలి దుకాణములు, తమకు కావలసిన కూలిల సంఖ్య, వారి వృత్తి, రీతి, కూలి తెల్పుచు, ప్రతి మాడుదినములకు రిపోర్టులబంపుచుండు గాన, ఎచ్చట లేగిన కాలియుండునో, ఆచోటికి యీగ్రామపు పనివాడు వెళ్లదలంచుచో కూలిదొరకునని, వెంటనే, డివిజను దుకాణము, కూలిదుకాణమునకు తెలియజేయును. ఇటుల వారముదినములు నిరుద్యోగియై యుండునప్పటికి, కూలియితర ప్రదేశములం దా డివిజనునందున్నంతవరకుకూలి దుకాణము ద్వారా, పనివాని కుద్యోగముదొరుక సాధ్యమగును. తరువాత యజమానులను, వారమునకుమందుగా వైవారమునందు, వీలైన ఏయే దినములం దెంతెంతమంది పనివారు కావలయునో తెలుపగోరును. వచ్చువారమునందీ గ్రామమునందెంతో నిరుద్యోగముండునది, దుకాణమునకు తెలియగాన, జలస్యములేకుండనే, వైవారము సగముగడచునప్పటికే, డివిజను కూలిదుకాణము ద్వారా యితరగ్రామములందీ నిరుద్యోగుల కుద్యోగము కల్గింప సాధ్యమగును. మన దేశమునందు, టెలిఫోను వసతి యిప్పటికే కల్గునట్లులేదు. అది కల్గుచో ఒక్కదినములోనే, నిరుద్యోగులకుకుద్యోగముల సంపాదించవచ్చు. తరువాత, కోతలు, నాల్గు వగైరాపనిల ట్టికాలములం దీ గ్రామమున కధికముగ నెంతమంది పనివారు కావలసియుండునో, ఏయేవారములందో యని తెల్పుచో, డివిజను కూలిదుకాణము, మాగానితాలాకాలందున్న కూలిదుకాణమునకు తన, గ్రామములన్నిటి, వాని వాని ప్రత్యేకయవసరముల తెలుపును. అంత, మాగాని తాలాకాల కూలిదుకాణము, తనవారిలో సరిపెట్టలేనిచో, మెట్టతాలాకాల కూలిదుకాణమునకు తెలియబరచి, ఆదుకాణముయొక్క యీ విషయగ మెట్ట భూముల డివిజను కూలిదుకాణములద్వారా వచ్చినరిపోర్టుల సాయముతో, ఏయే గ్రామముల కేయే గ్రామములనుండి, ఎంతెంతమంది కూలిల నేయే వారములందు రప్పించవలయునో, యని, గ్రామములమధ్యనుండు దూరము, ప్రయాణపుకష్టములు, పని చేయబోవు గ్రామమునందుండు కష్టసుఖములు నాలోచించిన పిమ్మట, పనివారు సమ్మతించినపిమ్మట, తీర్మానించి, ఏర్పాట్లుచేయును. తొలిదినముగ, ఆంధ్రదేశ కూలిదుకాణమువరకు, ఈ యేర్పాట్లు జరుగుచునేయుండు నైవారములందు, ఇందు మూలకముగ, దేశమునందంతట, ఎంతమంది పనివారు గలరు, వారియాదాయము తెల్పునని, వారి వృత్తు లెవ్వి, వారియందు నిరుద్యోగులెంతమంది యేయే వారములందు కలరను, సర్వ విషయముల నిరూపింప సాధ్యమగును.

ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటు లధికముగానున్నవి, ప్రభుత్వోద్యోగులవలన నిదివరకే యనేక బాధల నొందుచున్నారము. ఈ దుకారణములద్వారా మరొక పెద్దడిపార్టుమెంట్ నేర్పరచి, అధికారలసంఖ్య హెచ్చించుటచే, కష్టము లధికమగునని తెలుపవచ్చు. తరువాత, జీవితాధారమగు కూలిగూర్చి, లక్షలకొలది ప్రజలకు ఈ దుకాణముల కొప్పజెప్పుటవలన, P, W, D. లో నున్న లంచములు దండుగలు, కష్టములు న్యాయముకై యేర్పడిన కోర్టులందు కల్లుచున్న సర్వతంత్రాలు పని యన్నిటికంటే బాధలేక్కువకావచ్చును. అని భయమంద నగును. మొదటిది, మనకు స్వరాజ్యమువచ్చినదనియు, ప్రజా ప్రతినిధుల యజమాన్యముక్రింద, ప్రజలనుండ్రుల పెత్తనము క్రింద, Bureaucracy ఉద్యోగ ప్రభావములేగనని చెప్పవచ్చు. రెండు, పనివారు యజమానులు సమానముగా భాగ్యుల బొందు నొకసంఘము నేర్పరచి, వానిని గ్రామ, డివిజను, తాలాకాలముగ యన్ని కూలిదుకాణములపై ఆయా పనివారు యజమానుల సంఘముల నేర్పరచి, శాసిత యజమాన్యాధికార మిచ్చుటయు, ఆంధ్రదేశపుసంఘమునందు పనివారినుండ్రుల అధిపత్యము వహించుటయు నేర్పరచుచో, అధికారల దర్జాలు సాగకుండుటయేగాక, లంచములు తీసికొనుట సాధ్యమకాకుండ చేయవచ్చు. తరువాత పనివారి సంఖ్యను ల సంఖ్య హెచ్చి న కొలది వాని యధికారము హె

చ్చుటయు, అంత కూలిదుకాణములం దుండు నధికారలకు ఏమండగములు చేయుటకును సాధ్యము కాకపోవుటయు జరుగ గలదు.

'పనివారి సంఘనిర్మాణ స్వరూప నిరూపణ' మను క్రింద, మనప్రత్యేకస్థితిగతుల ననుసరించి, పనివారిసంఘముల నేవిధముగా, ప్రపంచమునగల 'పనివారి సంఘములు' నూతముల విచారించినపిమ్మటనే, యుండవలయునో నిరూపించుచు కొన్ని వ్యాసములుగా, ప్రథమ గుంటూరు పనివారిసభ యందు జరిపబడిన వ్యాసమునందీ కొన్ని భాగములు త్వరలో ప్రకటించెద. ఈలోపల, తాత్కాల్యము నిచ్చుట తెల్పుటవసరము. మనదేశమునందు, సామాన్యముగా గ్రామపరిశ్రమ లమిత ముఖ్యస్థానమునం దున్నవి గనుకను, ఇంకను చాలాకాలమువరకు ఫ్యాక్టరీలు, మెషినులవృద్ధి, బాయంటు స్టామంకెనిల ద్వారా జరుగజాలరు గనుకను, కొన్ని వత్సరములవరకు క్రొత్తగా వచ్చుచున్న ఫ్యాక్టరీలయందు పనిచేయు పనివారు, ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము గల్గినవృత్తి, దానిశాస్త్రమును కలిగియుండవలె గనుకను, 'General workers union of Great Britain and the one big union of Australia and I W W of America' పద్ధతుల ననుసరించి, 'పనివారి సంఘము'లందు, అందఱుపనివారికిని, కులము, వృత్తి యజమాను లను భేదములను పాటించక, చేర్చుట లాభకరమని నాయభిప్రాయము. వృత్తుల ననుసరించి, కులములననుసరించి, మతము ననుసరించి, ప్రత్యేక సానికవికారముల ననుసరించి, ప్రత్యేక 'శాఖ'లను 'పనివారి సంఘము'లందు Theodore of Australia గారి పద్ధతి ననుసరించి, ఏర్పరచుట మంచిదికాని, 'పనివారిసంఘములు' బలియ పడుచున్న కొలది ఫ్యాక్టరీల ప్రాబల్యము హెచ్చుచున్న కొలది నిట్టియంతా జగన్మాధమను 'పనివారిసంఘములు' నిల్చునా, లాభకరమా? యను ప్రశ్నలకు మరొకచోట పూర్తిసమాధాన మియ్యబడును. కాన యిచ్చట, మనదేశయాధిక సాంఘిక రాజకీయ ప్రత్యేకపరిస్థితుల గమనించుచో, లాభకరమేయని తేలు నని తెలుపవలయును.

ఐతే, త్వరపడి యెందుల కీ'కూలిదుకాణములు' నేర్పరచవలయును? ఒక్క నిరుద్యోగముయొక్క లెక్కల డిజిటైజుటకై యేల యంతఃపు కల్గించు 'కూలిదుకాణములు' స్థాపింపవలయును? ఎందులకు ముందుగా 'పనివారిసంఘములు' స్థాపింపరాదు? అను ప్రశ్నలకు సమాధాన మియ్యవలసి యున్నది.

మనదేశపరిస్థితుల ననుసరించి, మన పనివారిమధ్య పని వారిసంఘముల స్థాపించుటకుమందు కూలిదుకాణముల నేర్పరచుట ముఖ్యము. కూలి దుకాణములవద్దకు అనుదినము ప్రాద్దుట పూట, సాయంత్రము, ఒక్కప్పుడు కూలి నేర్పాటుచేసి కొనుటకు, మరొకప్పుడు, కూలిలేక, ధనము, శ్రాగినుట కందఱు కూలిలు వచ్చుచుండుటయు, అంతక్రమముగా వారియం దైర్ద్య వామమృద్ధియై, పరస్పరకష్టముల జూచి, పరిహారమార్గముల క్రొవ సంఘముయొక్క-గావత్సకత కన్నడుటయు, అంత, కుల ప్రాంత, మతము, వృత్తియను భేదముల మించి, పనివారిసంఘముల ర్పింపవలనుపడుటయు కలగును. తరువాత, పనివారిమధ్య ప్రయత్నములుచేసి, అపజయమంది ఈమధ్య యజమానులతో లెగవులాడి, సమైక్యమైతేనే, అమితకష్టములంది, ఇదివరకే చరిత్రులై యున్న పనివారి మరింతచరిత్రుల చేయుటకంటే, ఆస్తి గౌరవము గల్గించి, ఆదాయమును స్థిరపరచి, నిరుద్యోగమును తగ్గించి, గంభీరముతాదాయల దుండగములెత్తించి, యజమానుల నీచపువలెగల నాసి, వారి లెక్కచూడకలు, చెడ్డభాగ్యమును బాపి, పనివారి కీంతనననోపాధిగల్గించగలన కూలిదుకాణముల, ముందుగానే యేర్పరచుట లాభకరము పైగా, ఆస్త్రేరియ, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, ఇంగ్లండుదేశములందు, పనివారి సంఘముల చారిత్రముః జదివినవారికి, పనివాల్లెపుక, తినటకు, అనుభవించుటకున్న సమహాయములు హెచ్చినచోటి పని వారిసంఘముల బలపడుచు, సంఘీభావము నెచ్చుగా గన్నన చుచు, సాస్థిత్యాగబాధి నెదినుచుచు, పరస్పరసౌభాగ్యము కై పనిచేయుదురని విదితము. కనుక, కూలిదుకాణముల ముందుగానే యేర్పరచవలయును.

పిమ్మట కూలి దుకాణములు: నిరుద్యోగము యొక్క లెక్కల తయారు చేయుట కుపయోగించుటయేగాక 'The Social System' అనుతెక్కు మానికలతో యిచ్చుకూలిపద్ధతుల త్వరితములయ. యజమాను లిప్పటివలె కూలివారి నీచముగాచూడ, వారిహాడుమాటలతో సంబోధింపక, వారికి దిట్టగుండుటయు, ఉద్యోగమున్నచోటికి ఉద్యోగములేనిచోటులనుండి నిరుద్యోగులు త్వరితముగ వెళ్లి, నష్టపడకుండుటయు, పనిని తిజివోకూలి పలకనచే, కష్టపడుయజమానులు లాభపడుటయు, ప్రస్తుతము ఏయూరి వా రాయవారియందే మురుగు నలవాటు పోయి, తీవ్రముకై యవసరము వచ్చిన ప్రదేశమునకు వెళ్లగలరాధి కల్లు యు సాధ్యము. ఎంతలాభకరములో దుకాణములు చూడుదు.

సత్యాగ్రహము

చాత కొత్త భేదములు

మహాత్ముని మిత్రుడొకడు కెధియవాడునుండి వ్రాయుచు, మహాత్ముడప్పుడు సత్యాగ్రహమునుగూర్చి తెల్పుచుండిన అభిప్రాయములలో యిప్పటివానికిని వెనుకటి వానికిని చాల భేదమున్నదని వ్రాయగా అందులకు ప్రత్యుత్తరముగ 'మహాత్ముడు నవజీవనునం దిట్లు వ్రాసెను.

సత్యాగ్రహమును గూర్చి నే నిపుడు వ్రాయదానికిని వెనుక వ్రాసినవానికిని యేవిధమున భేదముగాని స్వవచోభింధ నముగాని యేమాత్రమున నాకు గాన్పించుటలేదు. పరిస్థితులు మారుకొలదియై, క్రొత్తవిగ కన్పించు ధర్మములు బైటికి వచ్చుచుండును. కాని బాగుగ పరిశీలించి యెంచించి చూచిన యెడల యాక్రొత్త గమగొనిన ధర్మములు ఇదివరలో దెల్పిన మూలసిద్ధాంతము నందే యిమిడి యున్నట్లు గమగొనగలరు. అహింసాదావాదు కాంగ్రెసునందు అహింసను కార్యాచరణ యంతేగాక వనోవాక్కులయందుగూడ ననుష్ఠింపవలెనని తీర్మానింపబడెను. అట్లేనను అదియేమియును క్రొత్తవరకుగాదు. కొందరు వ్యక్తులు లోలోపల నిట్లుండవలెనని బాగుండునని తలంచుచు తప్పనిసరిగ దౌర్జన్యరాహిత్యము నవలంబింపవలసి వచ్చినట్లు అనభవములో గాన్పించగా, యెవరైతే మనోవాక్కాయ కర్మలయందు అహింసాధర్మము ననుష్ఠించునో ఆతడే అహింసాధర్మపరుడనబడునని గట్టిగ జెప్పవలసివచ్చెను. కాంతియుగమునందేయున్నదను బూటకపుష్టిపరిహారమున భాగద రాదు. ఇందు క్రొత్త గమగొన్న దేమియునులేదు. సత్యాగ్రహి నుఖ్యముగ సత్త్వవర్తకుడై యుండవలెను. సాధారణముగ నిత్య నిశాచారములలో గూడ సత్త్వవర్తనముతో నుండవలెనని మనముకోరెదము. అట్టి సత్యాగ్రహిలైనవా రందరును యావిధ ముగనుండువలెనని కోరుటలో ఆశ్చర్యమేమిగలదు. జాతులకు జాతులపెద్ద పెద్దత్యాగములజేయునని నేనెప్పుడునుతలంచియుండలేదు. అందుచేతనే బోర్నరులో సత్యాగ్రహము ఆచరణి యము కాకపోయెను.

కాంగ్రెసు ప్రచారకులుయే యేవిధపు నిర్వర్తింపవలెనో బాగుగ చెప్పికొనినను కాంగ్రెసు విధించిన ధర్మములను సరింపకపోవచ్చును. కాని యేవో ఒక నిర్దేశమును మనసునం దుంచుకొని ప్రతిసమైక్యమైనపుడు దానిని చెల్లించలేకపోయిన యెడల సత్యాగ్రహముజేయగల్గుదు రని చెప్పబడుటలు? ఇది వరకు పూనిన ప్రతిన పూర్తిగానపుడు మరియొక ప్రతిన బూ నుట్టెను? స్వరాజ్యమునకై జేయు సత్యాగ్రహమును? దృ యనకును ప్రత్యేకముగ సంబంధముగలదు.

కావున స్వరాజ్యమునువాంఛించువారు విధించుకొనిన ధర్మముల నాచరణలోనికి దెచ్చుభారము వారిపై గలదు. బోర్నరులోని భారతాల ఖద్దరును ధరించి మద్యమును పూర్తిగా మని అస్పృశ్యతాచోషపరిహారమును బొందవలెను. నా కిట్టి యొకటి సత్యమునుగ సత్యమనితోచుచున్నది. సర్వమైన వాయును ఖద్దరు ధరింపవలెనని నిర్బంధింపవచ్చుయెడల ఖద్దరు సందేశమును మనము ప్రసరింపజేయజాలము. మైన బలవంతము నెక్కువగ ప్రయోగించునెడల ఆయుధి నిజమైన స్వరాజ్య మనజాలము. ప్రజలలో చాలమందికి యీ ఖద్దరు మత పెక్కినగాని అందరును ఖద్దరును ధరింపవలెనని ధర్మమును విధింపజాలము. ఈ జెప్పిన దృష్టాంతములవలన క్రొత్తదను కొనుగది ప్రాతరదినయే తోయగలదు. కాననోల్లంఘనముననుష్ఠింపవలెనని కోరు బా తి వారి కిచ్చెత్తము అనుసరించుటకు చాలకష్టముగ నుండువరకు ఒక్కటియేదేవులేదు. కాని సత్యాగ్రహసంబంధమును జయప్రద ముగ భాగ్యతతో నడుపగోరువారు మాత్రము అనుసరించుటకు కష్టములను ధర్మములను మాత్రము నిర్ణయింపవలెను. మంచి సంగీతవిద్వాంసుడగుటకు యెన్నో శిక్షయు అభ్యాసమును కావలయును. అంతయు మార్పులలో యేమాత్రమును స్వర ములను తాళము తప్పకుండ జేయగలంత కేత్తియుండవలెను. ఇట్లుచి చాలకష్టము. ఇకను కచ్చేలలో సభ్యులు ఆస్వరము మార్పులలో ఆశ్చర్యములను దెలిసికొనగలిగినంత శిక్ష బొందిన నేజాగును. కావున సత్యాగ్రహి గాముననివలె నుండవలెను.

నేను ప్రతిచారము సత్యాగ్రహమును గూర్చి యేవో క్రొత్తసిద్ధాంతముల దెచ్చెదనియు చాలప్రతికలు నన్ను ఖండించెను.

ఇది చాలగొప్ప పొరబాటు. ఇంతేగాక సత్యాగ్రహ

మొక్కడ నెప్పుడు ప్రారంభించినను వెంటనే నేనటు నిడ్డుముగ నుండవలెననిగూడ వారియభిప్రాయము. చీరాలపేరాలలోను, బోర్నరులోను, నాగపూరులోను సత్యాగ్రహమునుజేసినపుడు నేనుండలేదు. కానినిగూర్చి నన్ను గుటకవ్వరుమరా లేదు గూడా నన్ను అట్టితరీ యాసంబంధము లేట్లు విజయవంతముగ జరిగెను? విలే అనుభవము లేక ఆత్మనిగ్రహమునందు శిక్షణము లేకయున్న వారు మాత్రము కలవరము జెందెదరు. కాని యిప్పుడు ఎవరైన నుసరే మార్గదర్శకులు లేకుండనే కాననోల్లంఘనమును జేయగలయంతమునుజేరితిమి. అట్లయినను యెవరైన నాసలహానగోరు నెడల అట్లే తగినదానినొసంగి సహాయము జే నెదను.

మూర్ఖుని జెయిలులో ఆకాలిలు

ఖయిదీ లారోగ్యముగ నుత్సాహముతోనుండిరి

అధికారతేతరప్రేక్షకుని ప్రకటన

లాహారు జూను 19:—ఇటీవల నొక అధికారతేతర విజిటరు, ముల్తానుజిల్లా జెయిలునకు వెళ్లి దాదాపు అన్ని బార కీమలను పరిశీలించెను. అందు ముఖ్యముగా ఆకాలిలున్న మాడు క్యాంపుల నన్నిటిని వివరముగా పరిశీలించెను ప్రతి ఆకాలి ఖయిదీయును తనకు నిర్ణయింపబడిన పనిని ప్రతిదినమును సం పూర్ణముగ నొనర్చుచుండెను. తాను ఆకాలిలందరిని ప్రశ్నించితి ననియు, తాను ఇండియను పైనికాధికారి ననియు, వారి పిటిషనులను కష్టములను విచారించుటకు వచ్చితినినియు వారికి దెలిపితి ననియు నాతడు ప్రకటించెను. జెయిలు అధికారుల చర్యనుగురించి తా మజేషింపవలసిన దెద్దియును లేదనియు, తమకు నిర్ణయింపబడిన ఆహారపదార్థములు పూర్తిగా నొసగ బడుచున్నవనియు, తమకు ప్రతిదినమును నొసగబడుచున్న పని ఒంటిగంటలోపలనే తాము ముగింపగలుగుమంటి మనియు, వారంద రేక గ్రీషముగ దెలిపిరి. వారందరు నుత్సాహముతోను ఆరోగ్యముగను నున్నారు. వారి కొంగ నుద్దేశింపబడిన ఆహార మును తూచిచూడగా సరిగనేయుండెను. అవిబాసుగనే పచన మొనర్చుటచేసి జెయిలునందు గాన్పించిన పారిశుధ్యము ప్ర శంసనీయును. అని ప్రేమిజిటరు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

పద్మనాయక పత్రకావశ్యకత

పద్మనాయక పత్రక కొలదికాలములోనే వెలవడు ననియు, 500 చందాదారుల జేరిన వెంటనే ప్రకటన ప్రారం భించుననియు, ఒకరు నూజువీడునుండి ఆంధ్రపత్రికాముఖమున వెల్లడించి యుండిరి. ఇప్పటివర కట్టికార్య మేదియు జరిగినట్లు గానరాదు.

సుప్రధానాధిపాతములను కీర్తి కేషులయిన కాన్యనిధి చెలికాని లత్యారావుగారు, నాతో నొకప్పుడు ప్రసంగవశమున పద్మనాయక శంభు దురాచారములనుగూర్చి జెప్పచు శంభు మున కువయుక్తమగు పత్రక నొకటి స్థాపించు నుద్దేశము తమ కన్నదనియు అందులకు మిగుల శ్రద్ధవహించి పని జేయవలెనని యు అపుడు వారికి పరిశోధక మహామండలి కార్యభారమంత యు తమనెత్తిపై నున్నదనియు కొద్దికాలములోనే మండలి నొక నెలకుకంటే కిచ్చివేయుటకు నిశ్చయించుకొంటి మనియు యీవనులు ముగిసినగాని పద్మనాయక పత్రికాప్రచురమున కు లూనుకొనుట సమంజసము గాదనియు బల్కిరి. కాని సంఘదురదృష్టవశమున తదాగ్రము లభించకుండగనే పరలో కమున కేగి పద్మనాయక సంఘమునకేగాక ఆంధ్రదేశమున కెల్ల దీరనిదుఃఖము వాటిల్లజేసెను.

లత్యారావు గారికంటెను సమగ్రులగు వారెందరో యిపుడు మహాసంఘమున నున్నారు. అట్టివారు సంఘదృష్టినిని జెల్లకొని త్వరలో పత్రికాస్థాపనకై తన ప్రయత్నములం గావించి కార్యసాఫల్యము, జేయుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

పెంటునగలవల్లు విభాగమునెల్లా } చెలికాని సత్యన్నారాయణ

16-6-24 సోమవార ముదయమున శ్రీ యుత భట్టి ప్రాలు నూర్కప్రకాశరావుగారి భార్య, శ్రీమతి సత్యవతిగారు గర్భ ప్రాముచే కాలభర్తయు నొందినదని వ్రాయుటకు చింతిలుచున్నాను. ఆమె ఆత్మను దైవము శాంతిచేయగలగాక. అని ఒకరు బాల్కునండి వ్రాయుచున్నారు.

వైకం సత్యాగ్రహము

నారాయణ గురువు

దౌర్జన్యమార్గమును మహాత్ముడు ఖండించుట ఈవారపు 'ఎంగు ఇండియా' లో మహాత్ముడు వైకం సత్యాగ్రహమును గూర్చి యీ క్రిందివిధముగ వ్రాయుచు న్నారు:—

తియ్యాల మతగురువగు శ్రీ శ్రీ నారాయణగురువుగారు జై కంటా నిపుడనుసరించు సత్యాగ్రహమార్గములయెడ నయిష్టమును జూపుచున్నట్లు నిజేదింపబడినది. శాంతిపైనికులు కంచెలువేసిన రోడ్లవెంటనేవచ్చి ఆకంచెలను దూకవలెనని ఆయన నూచించుచున్నాడు. వారు దేవాలయములలోనికి పోయి యి తరులతో బాటు కూర్చొని భోజనముల జేయవలెను. నేను ఆ సంభాషణమును తగ్గించినను అసలు ముక్కల నున్నపున్నట్లుల దెప్పితిని. ఆ మతగురువు నూచించినదిగ్గి సత్యాగ్రహముగాదు. కంచెలను దూకిపోవుట బట్టబయలుగ దౌర్జన్యముజేయుటగును. కంచెలను దూకినపుడు దేవాలయము తలుపులను బ్రవ్వలుజేసి గోడల నేలపగలగొట్టరాదు? పోలీసువారు వరుసగానిలచియున్న పుడు దౌర్జన్యమును జూపకుండ వారిని గుచ్చుకొనిపోవుటెట్లు? తియ్యాల యీ నూచించిన మార్గములవలన బలముగల్గి యెంత మందియైనను చచ్చిపోవుట కిష్టమున్నయెడల వారి గూడర్మము ను బొందజాలరని నేనెంతమాత్రమును జెప్పెను. వారు సత్యాగ్రహముచేగాక మరియొకమార్గముచే వారు గెలుపొందవచ్చును. అప్పటికిని పూర్వాచారపరాయణులమనసులను త్రిప్పజాలరు. బలవంతముగ వారిని మార్పుటయగును.

ఈ సంభాషణమును పత్రికలనుండి బంపిన మిత్రుడు గురువిచ్చిన దౌర్జన్యపు సలహాకారణముచేత అచటి కాంగ్రెసు కమిటీవారిని సత్యాగ్రహమహావలసినదిగ కోరవలెనని నూచించుచున్నాడు. దానికర్థము మనము నిర్ణయించుకొనిన మార్గములందే విశ్వాసము లేకుండుటయు మైన కాపలాయున్న వారికి లొంగుటయు నగును. ఈ సత్యాగ్రహమునునడుపుచారు నిర్ణయించుకొనినవాద్దలను దాటిపోవంతవరకు సత్యాగ్రహము నాపనవసరములేదు. ఈ మిత్రుడుచారిచారాదృష్టాంతమును దెల్పుచున్నాడు. ఇం దీవిషయమును దెచ్చుటలో నామిత్రుడు భావసంకలనమును, అసలు విషయపరిజ్ఞానమాధత్వమును ప్రకటించెను. బాక్లోలీ సత్యాగ్రహము నాపుటకు కారణము చారీచారీఅల్లరులలో కాంగ్రెసు కిలాశతుపక్షములవా రుండుటచేతనైయుండెను. వైకం సత్యాగ్రహోద్యమమునందుజేరిన కాంగ్రెసు పక్షమువారు తియ్యాలమతగురువు నూచినను ఆమె దించునెడల అప్పుడు పశ్చాత్తాపముజేంది ఆపవచ్చునగాని అంతవర కక్కరలేదు. కావున వైకం ఉద్యమమును నడుపు వారు ద్విగుణీకృతప్రయత్నముల జేయుచు, ఉద్యమములో పాల్గొనువారి ప్రవర్తనమును బాగుగ గమనించుచుండవలెనని మాత్రము నేను కోరుచున్నాను. అందుల కెంతకాలము పట్టినను, శీఘ్రకాలములో ముగిసినను లేక చాలకాల మీచ్చినను, ఆత్మపారిశుధ్యము, కష్టసహిష్టతవలన పూర్వాచారపరాయణులను శాంతముగమార్పుటయే జేయవలసిన పనియైయున్నది.

సంస్కరణవిచారణసంఘము

జిన్నాగారి యభిప్రాయము

బొంబాయి, జూను 19:— భారతశాసనసభ్యు డగు మహాత్ముడల్లి జిన్నాగారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి యాహ్వా నముపై సంస్కరణ విచారణ సంఘములో నుండుట కంగీకరించుచు సభాయుక్తుడగు రాజప్రతినిధికి ఒకబాబులో తమయభిప్రాయము నివిధముగా దెలిపిరి. "సంస్కరణములను విపులముగా విచారించుటకు అవకాశము చాల తక్కువగా నున్నది మరియు నిదినాయభిప్రాయములకు విరుద్ధముగా నున్నది. చట్టములోపల అభివృద్ధి గాంచుటకు అవకాశము లేదు. ముఖ్యముగా శేంధ్రప్రభుత్వమందు అసలే యవకాశము లేదు."

కాని కడచిన ఫిబ్రవరినెలలో భారత శాసనసభలో, కట్టుదిట్టములను మార్పుకుండ అభివృద్ధికి అవకాశములేదని విచారణ తెలిపినయెడల అభివృద్ధివిషయమై స్వేచ్ఛావిధానము ననుసరింపవలసినదే నని పట్ మార్ కాం మోలీగారు చెప్పిగొండుటవలన, కట్టుదిట్టములను అవసర మైనయెడల సవరణచేయటకు శిఫారసు జేయవచ్చునను నుద్దేశ్యముతో జిన్నాగారి సంఘములో ఫునిచేయుట కంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

అహమదాబాదు సమావేశము

మహాత్మా దాదాభాయి నౌరోజీ యే దునా లు గు తీర్మానములు

అహమదాబాదులో సభ్యుల సత్కారము శ్రమమున యీనెల 27 వ తేదీన జరుగనున్న అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో యీదిగువ వివరింపబడిన నాలుగు తీర్మానములను గాంధీమహాత్ముడు పాఠించును.

(1) "స్వరాజ్యము నేర్పరుచుటకు రాట్టమునై నూలువడికి ఆనూలుతో శుద్ధభిక్షుబట్టలను నేయుట శ్రమసరమని నిశ్చయింపబడినను శాసనోల్లంఘనమునకు వీని నెప్పుకొనుట ముఖ్యపర ప్రథమ ప్రయత్నమని కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిననుగూడ దేశమునం దంతటను కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యులుగా నున్నవారునైతము యీతవరకును నూలు వడుకుట ఉపేక్ష చేసిరిగాన నిక హిందూ దేశమునం దలి వివిధ కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులందరును వ్యాధిగ్రస్తులుగా నున్నపుడును నిరంతరసంచార మొనరించుచున్నపుడును తప్ప ప్రతి దినమును తప్పకుండ అధ్యయన అరగంటపై నై న నూలువడుకవలెను. 10 వ సంబంధకు తక్కువగా నట్టి సన్నని తిన్ననిధాతమును 10 తులములకు తగ్గుకుండా ప్రతినెల 15 వ తేదీలోగా భారతభిక్షు సంఘ కార్యదర్శికి పంపుమండవలెను. 1924 ఆగస్టు 15 వ తేదీలోగ మొదటివాయిదానూలును సభ్యులందరును పంపించవలెను. పిమ్మట నటులే ప్రతినెలయును తప్పకుండ పంపుచుండవలెను. అటుల నేసభ్యుడైన వంశనిచో నతడు తనస్థానమును వదలికొని భావింపబడును. అట్లువదలినసభ్యుడు మరల సర్వత్రా ఎన్నికలు జరుగులోపల ఎన్నుకొనబడ గూడదు. ఆస్థానమునకు మూలములు ప్రకార మితి రులను వియమింపవలెను. అని భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు."

(2) "దేశమునందలి వివిధ కాంగ్రెసుసంఘములకు ఉత్తరపులను పంపుటకునియమితులైన ఉద్యోగులు కాలానుసారముగా పంపుచున్న ఉత్తరపుల ప్రకారము రాష్ట్రీయ సంఘముల కార్యదర్శులును యితరసభ్యులును పనిచేయుట లేదని చాల ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి. కాన అట్లుఉత్తరపుల ప్రకారము పనిచేయనివా రాస్థానములను వదలినట్లు భావింపబడుదురు. అట్టివారు సర్వత్రా మరల ఎన్నికలు జరుగులోపల ఎన్నుకొనబడగూడదు. ఆస్థానములను మూలములు ప్రకారము పనిచేయవలెనని భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు."

(3) "పంచబహిష్కారములను (అనగా 1. మిల్ల నూలుతో నేయుబడిన బట్టలు, 2. దొరతనమువారి న్యాయస్థానములు, 3. పాఠశాలలు 4. బిరుదములు 5. శాసనసభలు) యితర అసహాయతీర్మానములను ఆమోదించి కాంగ్రెసుమతము (క్రీమ) నంగీకరించి వానిని పూర్తిగా నెరవేర్చుగోరువారిని కాంగ్రెసునియోజకులు వివిధ కాంగ్రెసుసంఘముల కెన్నుకొనవలెనని భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తలంచుచున్నారు గాన వానియందు నమ్మకము లేనివారును వానిని స్వయముగా తాము నెరవేర్చుట కిష్టము లేనివారును తమ స్థానములను వదలివేయవలెను. ఆస్థానములకు క్రొత్తగా ఎన్నికలు జరుపవలెను. వదలివేసినవారిలో నెవరైన మరల ఎన్నికలకు నిలువగోరినచో నిఁకనవచ్చునని భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు."

(4) "కీ|| శే|| జే||గారిని మహాత్మాకృష్ణుడైన గాంధీ మహాగారు హత్యచేసినందుల కీ సంఘమువారు చింతిలుచు జేగారి కుటుంబమును సమాశ్రితించుచున్నారు. ఈ హత్యకు దేశభక్తియును దేశానురాగము (ఎర అక్రమప్రయత్నములైనను) నేకారణమని యీసంఘమువారు బాగుగా గ్రహించి యున్నను కాంగ్రెసుమతమునకు కాంగ్రెసువారామోదించిన దౌర్జన్యవిరహిత అసహాయోద్యమ తీర్మానమునకును యిట్టి రాజకీయ హత్యలు అన్నియును అసంగతములని యీసంఘమువారు గట్టిగా నిరసించుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకును సత్కారమునకును అసంగతములని యిట్టి హత్యలు ప్రబల నిరోధకములు సత్కారమునకును పరమపవిత్రమగు త్యాగమును అత్యంత శ్రాంత పరిస్థితులలో నొనర్చుటవరకుని యీ సంఘమువారు తలంచుచున్నారు."

నిన్న 19 వ తేదీన వెలువడిన యగుయిండియా పత్రికలో యీనాలుగు తీర్మానములను గూర్చి యు గాంధీమహాత్ము డిట్లుల వ్యాఖ్యాన మొనరించెను.

"కాంగ్రెసువారిలో విభాగములను కలిగించి దేశమున వాదప్రతివాదములు ప్రబలుట కవకాశము కలిగించుటకూడనిపనియని నేను తెలుపుచుండియు యిప్పుడు నేనే వానికవకాశము కలిగించుచున్నానని దేశీయులకు తొవపచ్చును. కాని యిది దీర్ఘకాల మండబోదని నేను చెప్పగలను. అనగా నాకు సంబంధించినంతవరకు నేను దీర్ఘకాలము వాదప్రతివాదములను సాగించనని తెలుపగలను."

"నేనుగూడ నొక శాంతిపై నికుడనే యని చెప్పుకొనుచున్నాను. మీరు నన్ను పరిహసింపకున్నచో మూలముల వరతులపైనే నేను సమర్థుడ నగు సేనానినికూడ కాగలనని చెప్పటకుగూడ వెనుదీయను. తమ యందును తమ సేనానియందును నమ్మకము కలిగి విధేయతతో సేనాని ఉత్తరపులను ముగిసా పూర్వకముగా నెరవేర్చునట్టి యోధులు కావలెను. నావ్యూహము లెప్పుడును చాలస్పష్టముగను బహిరంగముగనే యుండును. బాగుగా వివరింపబడిన కొన్ని షరతులను నెరవేర్చినచో విజయము నకుగూడ నావ్యూహములు పూర్వపక్షగలవు సేనాని వరతులకు (పైకి మాత్రము) ఆమోదించుచు వానిని స్వయముగ నెరవేర్చక వానియందు నమ్మక మైనలేక నిరంకుశముగ మెలంగు యోధులతో అసహాయుడగు నట్టి సేనాని ఏమి పాధింపగలుగును. కాననేయి యోదుల అర్హతను పరీక్షించుట కీ తీర్మానము బుద్ధిశీల బడెను."

"1920 లో నే నెచటనుంటినో యిప్పుడుగూడ నచటనే యుండును. గతవర్షములయందు నాకు నమ్మక మధికమైనది. నాయజమానులకుగూడ నట్టి నమ్మక మేయు న్నచో నా ఆత్మయును శరీరమునుగూడ వారికే అర్పితము లగును. ఇంకొక విధానమునందు నా కేమియును నమ్మకము లేదు. కాన మరేవిధానమునకును నేను లభ్యుడను గాను. అనగా అయిష్టతవలన గాదు అనర్హత వలననే"

"ఈనాలుగు తీర్మానములును సేనాధిపతి పదవికి నేనుపంపిననాదరభావ సైనిభావింపుడు. నాఅర్హతలును, నాకుగలపరిమిత శక్తియును వానివలన విదితము కాగలదు. ఇచట నిరంకుశత్వముగాని అసాధ్యపు కోరికలుగాని ఏమియును లేవు"

"పక్షపాతమును, ద్వేష భావమును, కృత్రిమ భావోదేకమును, స్వాభిమానాభిమానమును లేకుండ దీక్షతో భారత కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు తమవిధిని నేరవేర్చుకోరెదను నా మాటయందు నమ్మకముంచి అంతమాత్రమున ఏ నిర్ధారణను చేయగూడదు. నేను చెప్పినంతమాత్రముననే ప్రతి విషయమును ఒప్పే కాకబోవచ్చును గాన సభ్యులు స్వతంత్రముగా నాలోచించి నిర్ణయింపగోరెదను." అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (యంగుయిండియా)

ఆర్యసమాజము - మహాత్మాదు

శికిందరాబాదు ఆర్యసమాజకులతంతివార్త సావధానముగ పరిశీలించి అర్థ మొకర్చుకొనవలెనని మహాత్మునిగోరుట

శికిందరాబాదునుండి ఒక విశేషితి మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆర్యసమాజమువారు, హిందూసంఘములోని పూర్వాచారపరాయణులతో నెక్కువగలిసి ఇప్పటికంటె నెక్కువ వికారభావములతో పనిచేయవలెనని జూను 12 తేదీన "యంగుయిండియా" పత్రికయందు గాంధీమహాత్ముడు గావించిన యుద్వేగముపై సంభవించిన వివాదమునందీక్షణ గలిగిన మార్పులను గురించి, శికిందరాబాదులోనున్న కొంతమంది ఆర్యసమాజస్థులు ఈ క్రిందితంతివార్తను గాంధీమహాత్మునకు పంపిరి.

"నమస్తే. మీరిట్టివ్రాసిన వ్యాసమువలన నమహర్షి సంకుచితవృత్తిగలవాడను విషయమున దప్ప మిగిలినయన్నివిషయములందును ఆందోళనను చాలతగ్గెను. మహర్షి యెడల తపశుగల గాఢమతభక్తియు, శ్రేష్ఠయు చాలసంతోషమును గలిగించెను. ఆర్యసమాజకులు హిందువులనుట కెట్టియనుమానమును లేదు. ఈ సమాజము మానవజాతియొక్క సేవకులు, అందుముఖ్యముగా హిందూసంఘముయొక్క సేవకులు ఒకవైపున హిందూవిగ్రహారాధనను తగ్గింప యత్నించుచున్నను అవసరమగు నెడల భయజనకములగు సంత విస్తార సంఖ్యాకులపైనను ఎదుర్కొనగలిగియుండుటకంటెను, తమహిందూపితృతలసమాధులకొరకును, హిందూదేవతలకొరకును దేవాలయముల కొరకును, తమ ప్రాణములనర్పించుటకంటెను ఆర్యసమాజకులకు అధికమగు నాదర్శమెదియులేదు. మూలమతమగుహిందూసంఘముతో నిరంకుశముగలిసి మెలసియుండి, మతసంస్కారోద్ద్యమమును వ్యాపింపజేయవలెనని మీరు గావించిన యుద్వేగమును ఈసంఘమువారత్యాగదరముతో స్వాగత మొసగుచున్నారు. ఇదివరకే ఇట్టి ఆదర్శములతో పనిచేయు చిన్నపక్ష మొకటిదివరకే గలదు. ఈ పక్షమును గురించి అందరకును విశేషము తెలియదు. వారిని సరిగ కట్టుబాటులోనికి దెచ్చుటయే ఆవశ్యకము. మీరే సంఘము నిరంతరం సరిగ సావధానముగ నర్థ మొనర్చుకొనవలెనని మాత్రము ప్రార్థించుచున్నాము. (అ ప్రే)

భారత కానకసభ భాగల్ పూరు యెక్క

పాట్నా జూను 19:—మియాన్ ఆఫీసుల్లాగారు చనిపోవుటవలన మాల్యరాడియోజామక్ గారు భగల్పూరు డిజను మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమువారిచే భారతకానకసభకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (అ ప్రే)

బెంగాలు వాఙ్మయసంఘము

కలకత్తా జూను 19:—బర్నియేతు సోదరలలో పి. బి. విల్సనుగారు 81 వలల సెలవుపాద పోయియుండుటచే వీరికి బదులు కలకత్తా పోస్టుకమిషనరులు బెంగాలువాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధిగా గిల్లాండయ్య ఆర్యత్తునాటు అంతుకంపెన్ బి. ఇ. జి. షెట్టిగుగారిని యెన్నుకొనిరి. అ||ప్రే

స్థానిక వార్తలు

సామలకూరు పేటలో నిన్నటిదినము మాన్వడిలు, గుజరాతీలు, సింధురాష్ట్రీయులు మున్నగువారు రామనామకథా కాలక్షేప ఉత్సవము సంతోషముగా ఆధిక్షాత్సహముతో జేసిరి. పురజేధులందు వైభవముతో ఊరేగిరి. ఉత్సవమున అందఱును జాతిమతవిచక్షణలేక పాల్గొనిరి. రాములవారిని బంగారు పల్లకీతో ఊరేగించినపుడు సందిత విష్ణుదిగంబుగారు వెంట జనిరి.

శ్రీ రంగదాస గోష్ఠి - చింతాద్రిపేట:-

రాత్రి ఉత్సాహసందర్భమున వైభవమందరిమున శనివారము 21 వ తేదీన యీ దినకాలక్షేపములు జరుగును. రాత్రి 7 నుండి 11 గం. వరకు రాజగోష్ఠిచందును గూర్చి శ్రీ గజపతి రాఘవ రామనామకథాను గూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు. ప్రసంగ వెంక శేషభవాను (బాల్కీపురు) రాత్రి 11-15 నుండి 2 గం వరకు గోష్ఠికావస్థాపహరణము కాలక్షేపము జరిపెదరు.

రాకపోకలు:- సామ్రాజ్య శాసనసభ్యుడు కె. రా

మయ్యంగారు సిద్ధానుండి మదరాసు శాసనసభ్యుడు టి. ఎం. మోయిసుగారు, క్రాఫులుగారు నేడు చెన్నపురివచ్చిరి.

గవర్నరుగారి నూతన ప్రైవేటు సెక్రటరీగారు ఇ. సి. నును ఉచితమండలమునకు, ఫారెస్టు కన్వల్యేటరు బాగీగారు కోయంబూరుకు, ఎ. వై. జి. కాంబెలు, ఎక్స్సెజు కమిషనరుగారు బొంబాయికి నిన్న రాత్రి పోయిరి.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సరిహద్దులు నిన్న రాత్రి హనుమంతు బోయిరి.

వి. జి. విల్సనుగారు తెజవాడ తెటర్నరీ 2 వ ఫర్మిల్ ఉద్యోగిగా నియమింపబడిరి.

సివిలుసర్వీసు పరీక్షలు

1924 సం॥ ఇండియాలో జరుగనున్న ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసుపరీక్షల నిబంధనలు జూన్ 17 వ తేదీ గజెటులో వెలువడినవిగాను ప్రకటించబడినవి. అప్లికేషను ఫారములు సెంట్రల్ బోర్డులోను ఫీల్డ్ సెక్రటరీ లేక అసిస్టెంటు సెక్రటరీవద్ద దొరకును. 96 ఎ. సెక్షను ప్రకారము పరీక్షకు రాదలచినవారు లాకాఫు కార్యదర్శికి ముందు గాత్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

ఎన్. ఇ. మార్పుబ్యాంకు

ఆ. కార్యదర్శి.

మదరాసు ఆయుర్వేదకలాశాల

పాశ్చాత్య వైద్యవిధానము ననుసరించుచున్న వైద్యులకు ఆయుర్వేదమునందు 6 నెలలు లేక 1 సంవత్సరము శిక్షణగరచుటకు ప్రీన్సిపాలుగారు ఉద్దేశించిరి. అట్లు శిక్షణపొందిన వైద్యులు ముఖ్యముగా గ్రామములలోనుండు ప్రజకు చాల ఉపయోగించును. వారికి ఉద్యోగములిచ్చు స్థానిక సంఘములు లేక స్వచ్ఛంద సంఘములు ఆయుర్వేద వైద్యకళల నియమింపవచ్చును. వారు ఒక్కసారి తిరిగి జరతేయుటకును అనుమతమును బ్రావణములు తయారుజేయుటకును విదేశములకు ధనముపోవుట లేదు. ఇట్టిశిక్షణ బొందువాటికి జమీందారులవద్ద ఉద్యోగములు సులభముగా దొరకును. కళాశాల జూలయి 2 వ తేదీన తెరువబడును.

సవదుల నందజేయుట

బెరుగులు వచ్చిన యీదినమునాటికి సవదుల నందజేయుటకు మదరాసు కలెక్టరుగారు జూన్ 26 వ తేదీన 5-15 గం॥ పశ్చిమపుష్పహాలులో దర్బారు గావించురు:-

“దేవానుబహదూరు సి. ఆర్. తిరువెంకటాచారిగారు, డి. బి. వి. మాళిమణిపిల్లై రావు బహదూరు సి. నెల్లయప్పపిల్లై గారు, రా. బి. జి. వెంకట పతి నాయుడుగారు, రా. బి. ఎం. బాలసుందరనాయుడు గారు, రా. బి. హెచ్. నారాయణరావుగారు, రావుసాహెబు ఎస్. వి. కనకపత్మిని గారు, రా. సా. పి. వి. రామనాథయ్యగారు, రా. సా.టి. మాణిక్యం మొదలియారు. రా. సా. భావ్యకార్లునాయుడు గారు వైద్యరత్న టి. ఆర్. ఎస్. ఎతిరాజునాయుడు గారు.

శ్రీమాన్ సుబ్రహ్మణ్యశివగారి ఆరెస్టు

రాజద్రోహ నేరారోపణ

ముద్దాయిని జామీనుమీద వదలి 27 తేదీకి

వాయిదా వేసిరి

శీపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి వారంటుపై, సిటీ ఇంటెలిజెన్సుకాఫు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు రామనాథపిల్లై గారు నిన్న మధ్యాహ్నము సుబ్రహ్మణ్యశివగారిని వారి గృహమునం వరకుజేసెను.

మే నెల 4, 11 తేదీలందు, తిరువల్లి క్లౌజ్ సముద్రపు తీరమున, సుబ్రహ్మణ్యశివగారు “స్వరాజ్యము దానిని సంపాదించువధి” అనువిషయమున రాజద్రోహ పూరితములగు సుపన్యాసముల నొనర్చిననియు, అసమయమున “ఆదర్శము” నందుటకు దౌర్జన్యము నొకమార్గముగ బోధించిననియు నేరములు ఆరోపింపబడెను.

సుబ్రహ్మణ్య శివగారు సాయంత్రము ప్రాద్దుపోయిన తరువాత మేజిస్ట్రేటునుటకు గానిలేబడిరి. మేజిస్ట్రేటు జామీనుమీద ముద్దాయిని వదలిపెట్టెను. కేసు 27 తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. ప్రైవేట్ లు ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించియుండిరి.

గాంధీ పూజా నిధి

పాలకొండలో వివాహశాసనయనాది

సందర్భములలో “పూజానిధికి” గాను నా ద్వారా

సమర్పించుకొన్న పైకం

యెల్లుమహంతి వెంకటప్పల భాస్కరరావు (పాతకులు)	1.0.0
కన్నా రామకృష్ణయ్యగారు	1.0.0
యర్రమిల్లి నూర్యప్రకాశంగారు	1.0.0
భమిడిమర్రి నాగలింగేశ్వరరావుగారు	1.0.0
కూరాడ జగన్నాథంగారు	2.0.0
నాగం రామచంద్రఅప్పారావు నాయుడుగారు	2.0.0
కాళహస్తి రామమూర్తిగారు	1.0.0
ఆకొండ సత్యనారాయణగారు	0.4.0
భాగవతుల చినవరసింహంగారు	0.4.0
బళ్ల నూరన్నగారు	0.2.0
దేశభక్తులు (కొన్ని వాగ్దత్తములు)	11.0.0

మొ॥

20.10.0

గాంధీదాసు, కాళహస్తి కృష్ణమూర్తి కంతులుగారు,

“స్వరాజ్యభవనం” పాలకొండపోస్టు విశాఖబట్టుంజిల్లా.

సహకారసంఘముల ఆనరరీ అసిస్టెంటు

రిజిస్ట్రారులు

మదరాసులో సహకారసంఘముల ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుల సంఘమువారు పి. రామనాథమగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరిగినసభలో ఏదిగన తీర్మానముల నాచింది ప్రభుత్వమున కంపిరి:-

1. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటులు మున్నగు యితర గౌరవోద్యోగులకు వలెనే సహకారసంఘముల ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులనుగూడ మూడేండ్లకొకసారి నియమింపవలెను.

2. మదరాసు నగరములోని ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులకు యితరచోట్లవలెనే ఒక నాకరును లేక అటెండరు నొసంగవలెను. కొందరు జీతముపైనే గుమాస్తాను నియమింపదలంచిరి.

3. నగరములో యానియన్లకు సంబంధించిన గా. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులకు దూరస్థలములకు తిరిగి సమన్వయములకు టైరు 30. అలసెన్సు నీయవలెను.

ఉత్కలరాష్ట్రీయసభ

28, 29 తేదీలలో జరుగును

ఉత్కల రాష్ట్రీయసభ యా నెల 28, 29 తేదీలలో జరుగునని కలకత్తానుండి తిరివార్తవచ్చినది. (ఆంధ్ర)

మదరాసు గోదావరిశ్రమ

ఎత్తివేయుమని ప్రభుత్వ ఉత్తరువు

మదరాసులో ప్రభుత్వమువారిచే స్థాపింపబడిన గోదావరి పరిశ్రమలము లాభకరముగా లేనందున ఎత్తివేయవలెనని మితవ్యయసంఘమువారు సిఫార్సుజేసియుండిరి. దానిపై ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమకాఫు డైరెక్టరుగారికి వ్రాసి తెలిసికొనగా ఆయన పరిశీలులన్నియు దెబ్బపుడు అందు గల లాభములకన్న నష్టములే యెక్కువవున్నవని యీదినివరితినీ రిపోర్టుచెప్పెను.

డైరెక్టరు రిపోర్టుసారాంశము

గత పదిహేను నెలల నుండి యీకార్యాలా పనిజేయుచున్నది. 1923 నూ ర్పి నెలాఖరునాటికి రూ 14, 458. 10.5 నష్టమువచ్చినది. ఈకార్యాలాయందు తయారయిన కొద్దిగోదావర విక్రయముకాకుండుటచే యీ నష్టము వచ్చినది. కాని రెండివయేట 1924 జనవరి నాటికి నష్టములేకగ్గవగా నుండెను. రూ 13, 296. 1.8. ఇందు తయారయిన గోదావర సాలునకు 80 టన్నులయినను, దిగుమతియగు గోదావర సరిగా దీనిని విక్రయించినను, వచ్చేయేడైనను లాభమువచ్చునని నేను దలంపను. ఇందుతయారగుగోదావర ఎక్కువగా ఉపయోగము కావున్నది. ముద్రణాయంత్రములందు రోలరు కంపోజిషనుగా వైన ఉపయోగింపదని కొందరు నిపుణులు పరీక్షించి తెలిపిరి. కాని మలబారు మాచిఫాక్రీవారు ఈగోదావర కుయోగపడగలదని తెలిపిరి. వారికి సాలునకు 80 టన్నులకు మించి అవసరములేదు.

కావున నేను దలంపను ముఖ్యంశము లివి:- (1) ఇప్పటి కీపరిశ్రమయంతరికార్యము అసంతృప్తికరముగా నున్నది. వచ్చే యేడయినను లాభముండునని చెప్పజాలము. ఎప్పటికైన నుండునాలేదా యనువిషయ మిప్పుడు నేను నిర్ధరింపజాలను.

(2) ఇప్పుడు కార్యాలా మూయించినచో ఇప్పటికి తెల్లిన డబ్బుంతయు నష్టమేయగును. ఇకముందు ప్రత్యేకవ్యక్తులీ పరిశ్రమ స్థాపించుట కెట్టిప్రోత్సాహముండదు. ప్రస్తుతమున్న యిట్లు యితర ప్రభుత్వకాఫుల కుపయోగించి యంతసముదాయము కొంత పల్లకు వర్క్కువాటికి, కొంత తోలువర్తకసంఘ సేయవచ్చును.

(3) మరియొక యేడాదివర కుంచినచో, ఎప్పటికైన నది లాభకరముగా నుండునోమో తెలియగలదు. ఈలోపుగా ప్రత్యేక కంపెనీల కొప్పగించుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును.

(4) కార్యాలా కొనసాగించినచో రోలరున కుపయోగించు గోదావర తయారుజేయుటకు ప్రయత్నింపక పుస్తకకైండుకు, అగ్లి పుల్లలకు కలపవలయును కలయునట్టిది తయారుయవలెను.

ప్రస్తుత అనుకూల ప్రతికూల పరిశీలులను దెలిపిరిని. ఇంక నిధి నిలుపుజేయుటా కొనసాగించుటా యను విషయమును ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయింపవలెను.

ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ఎత్తివేయుట

గోదావరిశ్రమ నెత్తివేయవలెనని మితవ్యయ సంఘము వారి సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇంకను ఇది లాభకరముగా నుండునోమో యను పరిశోధనము మానుకొనవలెనని నిశ్చయించిరి. ధరవరలు పోటీగానున్నపుడు తక్కువ యెక్కువమీద గోదావర తయారుజేసి విక్రయమునకై దేవులాడుట అవసరమని తెలిసికొనిరి.

కావున డైరెక్టరు గారు వెంటనే అందుకు సంబంధించిన ఉద్యోగులను విడిచిపెట్టి, యిట్లు, యంత్రములు నిలువనరకు లేరిలిగా పరిష్కరింపవలెనో నూచనలంపవలెనని ఉత్తరువు జేయుచున్నారు.

ఎఫ్. నాయును

ప్ర. కార్యదర్శి.

ఇండియన్ పబ్లిషింగ్స్ హౌసు

నంబరు 5, సుంకురామ సెట్టివీధి, మదరాసు

ఇది యొకరిజుప్టర్డు జాయింట్లస్టాకుకంపెనీ పేరు బడిపుస్తకములను యితరపుస్తకములను అంగ్లద్రావిడాంధ్ర భాషలలో ముద్రించి విక్రయించెదరు. పద్యరత్నావళి, గన్యరత్నావళి, చాలభక్తచరిత్రలు పరివ్రతచరిత్రలు, హిందూదేశచరిత్రకథలు, హిందూదేశచరిత్రమునకు నాంధ్రగ్రంథముల్ని విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి. వలయువారు వైచిరునామాక వ్రాయవలెను.

తాత్పర్యమునకామ సూత్రములు

లుగునందు ముద్రించి విక్రయించినందులకు కేసు

జూలై 10-వ తేదీకి వాయిదావేయబడుట

“తాత్పర్యమునకామసూత్రము” లను సంస్కృతముండి యాంధ్రమునకు అనువదించి ముద్రించి ప్రచారముచేసినందులకు, గడచిన మే నెల 10 వ తేదీనెవారమునాడు తీసువారు పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారి ఇంటిని దాచేసి అసంబంధములగు రికార్డులను పట్టుకొని వెళ్లి ఎగ్జూరు పిసి డెస్క్ మేట్స్ లు కొట్టలో ఈ నెల 10 వ తేదీ నాడు కేసుదాఖలు సీరనియ్యి, మే నెల 10 వ తేదీనాడే వారిని జామీనుమీద పరీక్షని చదువరులెయ్యగలదు. ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు గ్రంథమును రచించినందులకును వారి అన్నగారు డాక్టర్ జామూర్తి య్యులుగారు గ్రంథప్రతులను విక్రయించినందులకును ఇద్దరిని బద్దాయిలనుగజేర్చిరి.

కేసు నేడు ఎగ్జూరు ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు డాక్టరు యాదవరెడ్డిగారి కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయిల పక్షమున పక్షిలు బుర్రా సత్యనారాయణగారు ప్రస్తుతము నగరముందు లేని కారణమున వాయిదా నొసగవలెనని కోరిగా, మేజిస్ట్రేటుగారు జూలై 10 వ తేదీకి వాయిదా నొసగిరి.

నేరారోపణము

ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమున పోలీసువారు ఆరోపించిన కేసు సందర్భము కింది: ముద్దాయిలు “తాత్పర్యమునకామసూత్రములు” అను నీతి బాహ్య మైన గ్రంథమును ముద్రించి మదరాసునందుమకొని ఆగ్రంథప్రతులను పంపిణీ చేసి ఖరీదించినవారి కెల్లరకును విక్రయించుచుండిరి. ప్రస్తుతము తనవద్ద రూ. 20 లకు దొరకునని 1 వ ముద్దాయి మదరాసులోని “బ్రాహ్మణపత్రిక” యందు అడ్వర్టైజ్ మెంటు ప్రకటించింపెను. ఇందుకే ముద్దాయిలు వి. పి. సి. 292, 293 సెక్షన్ల కింద కేసులు గా పోలీసువారిచే ఛార్జి చేయబడిరి. ప్రాసిక్యూషన్ పక్షపు సాక్షులు 8 మంది.

1. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు బడేశాన్ సాహెబు. ముద్దాయిలు నీతిబాహ్యమైన ఈ గ్రంథమును విక్రయించుచుండిరిని తెలిసికొని, ముద్దాయిల యిల్లును సోదాచేసి కొన్ని గ్రంథప్రతులను, విక్రయమునకు సంబంధించిన రికార్డులను తీసికొని వెళ్లి ఛార్జి షీటు పెట్టెను.

2. ఆక్టింగు తెలుగు ట్రాన్స్లేటర్- పి. రాజగోపాలనాయుడుగారు. ఏప్రిల్ 1924 ఆరంభమున పోలీసుకమిషనరువద్ద నుండి, తనకు ఒక ప్రతి అనువాదమునకు వచ్చెననియు, ఆగ్రంథములోని నీతిబాహ్యమైన భాగములను అనువదించి గ్రంథము నీతిబాహ్యమైనదను నభిప్రాయముతో గూడ పోలీసుకమిషనరుకు వరల బంపివేసెననియు, గ్రంథము విక్రయింపబడునని పెనుగొండ “లోకమాన్య” పత్రికయందును, మచిలీపట్నము “కారవ” యందును అడ్వర్టైజ్ చేయబడె ననియు, వీరు ఘాత్యమిత్తురు.

3. మార్కెట్ యందు పోలీసుసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఘనశ్యామసింగు. మే 10, 1924 నాడు రెండవ ముద్దాయివద్దనుండి ఒక గ్రంథప్రతిని రూ. 10 లకు కొనినట్లును ఆప్రస్తుతము నీతిబాహ్యమైనదని కనుగొనినట్లును సాక్ష్యము.

4. తిరువల్లి క్లౌజిలోని ఆర్టిజన్ ముద్రాలయాధికారి ఎస్. వణ్ణుభం. మొదటి ముద్దాయి తనవద్ద కొన్ని పేజీలు అచ్చు తియ్యటకు జనవరి, ఫిబ్రవరి 1924 మాసములలో ఆర్డర్ రిచ్చినట్లు సాక్ష్యము.

5. బ్రాడ్వేలోని గోనుగుట్ట ముద్రాలయ వ్యవస్థాపకుడు - తన ముద్రాలయమునందు గ్రంథములోని 1 మొ. 441 పేజీలవరకును అచ్చు తియ్యటకును పుస్తకములన్నిటిని (600 ప్రతులు) బైండు చేయించుటకును ఆర్డర్ రిచ్చి ఆప్రకారము జరిపించుకొనినట్లును సాక్ష్యము.

6. బెజవాడ గ్రంథాలయ ముద్రాలయ వ్యవస్థాపకుడు. భామసూత్రములలో రెండవ భాగము 1000 ప్రతులు అచ్చు తియ్యగాని మొదటి ముద్దాయి స్వయంభూత నందుకొనినట్లు సాక్ష్యము.

7. మాంబళములోని “బ్రాహ్మణపత్రిక” సంపాదకుడు ఎస్. వి. రంగాచార్యులుగారు ఈగ్రంథమును తన పత్రికలో మొదటి ముద్దాయి అడ్వర్టైజ్ చేయించెనని సాక్ష్యము.

8. మదరాసులోని రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుకు తనకార్యాలయమునకు గ్రంథప్రతులుగాని గ్రంథములోని భాగములుగాని ఆయా ముద్రాలయములనుండి వచ్చినట్లు తెలుపుటకు ఒక గుమాస్తాను సాక్ష్యమును బంపుట.

గుడ్డూరు

గుడ్డూరుపొరుగు ఎట్టా ప్రగడ భాండగారము తరపున ఒక పెద్దసభగావించిరి. సభకు సుమారు 200 మంది హాజరైరి. ఈక్రింది తీర్మానము సర్వజనామోదితమైనది.

తాత్పర్యమునకామసూత్రము సంస్కృతమున ప్రసిద్ధమైన గ్రంథము. అట్టి గ్రంథమును పండితులయొక్క యోగార్థమును ప్రసిద్ధములగు నాంధ్రగ్రంథములలోని యుచిత ఘట్టములను దాహరించుచు ప్రకటించినందులకు శ్రీయశ పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారిని ఈసభవారభినందించుచు ఏతద్విషయమై అధికారులు చర్యను తీసికొనుట యాంధ్రవాఙ్మయాభివృద్ధికి భంగకరమని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. (ఒక జిలేఖరి)

బందరులో దారుణమగు బంధిపోయి

ఒక గొప్పభూస్వామి చంపబడెను

రు. 25000 లు అవహరింపబడెను

మచిలీపట్నం జూను 10: నిన్న రాత్రి ఈపట్నములో దారుణమగు బంధిపోయి జరిగెను. సంతకార్యాయసభాపాలకులమంది బంధిపోయి దారులు, ఒక గొప్పభూస్వామి భవనమున ప్రవేశించి ఆతని భవనమున నగలను అన్నిటిని వశపరుపని యెడల చంపివేసెదమని బెదిరించిరి అంతట నాతడు దురులను నిరాకరింపగా, బంధిపోయి దారు లాతనిని కూనీజేసి ఆతని నగదుపెట్టె నెత్తుకొని పారిపోయిరి. ఆపెట్టెయందు రు. 25 వేల ఖరీదుగల రోజుము, కరెన్సీనోట్లు, నగలు గలవు. (ఆ. ప్రె.)

సామ్రాజ్య వస్తుబహిష్కరణము

ద్వారకదాసుగారి తీర్మానము

కన్యా కుమితీ ఫలితములు దెలియువరకాపి యుంచబడెను

బొంబయి జూను 20: సామ్రాజ్యవస్తువులను బహిష్కరింపవలెనను ప్రాత తీర్మానమును రద్దుజేయవలెననదని కార్యోరేషనువారిని గోరుచు కాంజి ద్వారకదాసుగారు దెచ్చిన తీర్మానమును, కన్యాభారతీయులను గురించి ఆంగ్ల దేశమున విచారణ మొనర్చుచున్న కన్యాకుమితీ మొదలగు విచారణ వం ఘముల ఫలితములు దెలియువరకు నాపి యుంచవలెనని బొంబయి కార్యోరేషనువారు తీర్మానించిరి.

ఉపాధ్యాయులు రాజకీయములలో పాల్గొనరాదు

బొంబయి కార్యోరేషను పాఠశాలలయందలి ఉపాధ్యాయులు రాజకీయములలో పాల్గొనరాదని కె. వెయసుగారు దెచ్చిన తీర్మానమును కార్యోరేషనువారు రంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

గోపీనాథపా తీర్మానము

హేమాంతకు వారసత్వముగారి లేఖ

సర్కారుగారు పంగరాష్ట్రీయ కాసనసంఘసభ్యుడు స్వరాజ్యపక్షమునకు ఛేదనపు పత్రికలలో మొదటి ప్రకటించబడిన తీర్మానమునకు శ్రీమ. సెరాజగంజిలో నేను పత్రికా విలేఖరులకు నేనిచ్చినట్లు వ్రాయబడెను. నేనెవ్వరికినిగూడ నియ్యలేదు. విషయనిర్ణయసభలో చర్చ జరుగకమునుపు చిత్తుతీర్మానమును సంగ్రహముగా నేను ఫార్వర్డ్ చేసి పత్రికా విలేఖరికి తెలిపితిని. పిమ్మట చాలసవరణ లుపహింపబడెను. ఆమోదింపబడినపిమ్మట దానికి వచ్చినరూపమును దేశబంధుదాసుదారు సరిగా ప్రకటించిరి అని సర్కారుగారు వ్రాసిన లేఖ ఫార్వర్డ్ పత్రికలో ప్రకటించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తారకేశ్వరము

19వ తేదీ ఆరెస్టులు

నిన్న 19 వ తేదీని 80 మందిని ఆరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మధుర జిల్లా విద్యాసంఘ సభ

పాత్రోగారు చెప్పిన విషయములు

మధుర, జూను 19: నిన్న సాయంకాలమున సైన్సు రు బంగాళాలో జరిగిన మధురజిల్లా విద్యాసంఘసభకు ఆనరబుల్ సర్. పి. పి. పాత్రోగారు వచ్చిరి. సంఘాధ్యక్షుడు రాజు కృష్ణగారు ఆహ్వానము చేసించిరి. ప్రాథమిక విద్యా వ్యాప్తికై ప్రవేశపెట్టబోవు ప్రొత్సేసి-మును గూర్చి ఆనరబుల్ మంత్రిగారు వివేచించి చెప్పిరి.

తాలూకా బోర్డులో చాలభాగము విద్యవస్తును సరిగా వసూలు చేయటం లేదనియు, అవసూలు చేసినవైనను సామ్యము విద్యకొరకు ప్రత్యేకించ కసాధారణనిధులలో కలుపుచున్నారనియు చెప్పెను. ఇప్పుడున్న ప్రకారము తాలూకాబోర్డులు విద్యవిషయమై సరిగా లక్ష్యము చేయకపోవుటవలన విద్యావిషయము తాలూకాబోర్డులనుండి తొలగించి గ్రామపంచాయతీల యధీనముచేసి లాంఛు రివిన్యూతోపాటు విద్యవస్తునుగూడ వసూలుచేయవలెనని యొక ఆలోచనయన్నది. మధురజిల్లా విద్యాసంఘము వారి విషయమై బాగుగా నాలోచించి ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధి విషయమై తమ యభిప్రాయమును ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయవలెనని ఆనరబుల్ మంత్రి కోరెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయులకు ట్రైనినింగును తీసివేయవలెననియు, 4, 6 ఫారములలో చదివినవారు పాఠ్యాయులుగా నుండుటకు పనికి వత్తురనియు చెప్పెను. పనుమలైనివాసులగు రెవరెండు మిల్లుగారు ట్రైనినింగును పూర్తిగా తీసివేయుట మంచిది కాదనియు, కావలెనని 2 స. 0 వ త్వరములు ట్రైనినింగును ఒక సంవత్సరముగాని 9 నెలలకుగాని తగ్గింపబెప్పుననియు, కొంత ట్రైనినింగున ఉండుట చాలయవసరమనియు చెప్పిరి.

హేమగారిడిగిన యొక ప్రశ్నపై మిషనువారుగాని మిషనేరీయలుగాని బాలబాలికలకొరకు ఒకచోట ఒకపాఠశాల స్థాపించినయెడల దానికి పోటీగా ఆచార్యులనే మరొకపాఠశాల నెవరును స్థాపింపకూడదని ఆనరబుల్ మంత్రిగారు నడిపిరి.

భాష్యుగారు మామూలు ప్రకారము మంత్రిగారికి వంద నము లిప్పించుటతో సభ ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

నాడారు మహాజనసభ

మధుర, జూను 19: మధురలో జరిగిన నాడారు మహాజనసభలో ఆనరబుల్ సర్. పి. పి. పాత్రోగారి యాభిప్రాయముక్రింద సార్వభౌమునియెడల రాజభక్తి తీర్మానమును, ముద్రాసు గవర్నరు వైకాంటు గోస్వమిగారికి స్వాగతతీర్మానమును ఆమోదింపబడెను.

పి. ఆర్. కంపెనీలో వజ్రముల దొంగతనము

పి. ఆర్. కంపెనీలో 2,685 కారటలు యెత్తుగల వజ్రములు మోసము జేసి తీసికొని నందుకు కె. వి. ఆచారిగారిని పోలీసువారు మంగళవారమునాడు ఆరెస్టు చేసిరి. కొన్నాళ్ల క్రిందట కంపెనీ బ్రోకరును వేణుగోపాలచారిగారు వేరొక బ్రోకరు ముద్దాయివద్ద సుమస్తాగా నున్నవానికి యిచ్చియుండెను. ఆయన వజ్రములు తూపించి నాణెము చేయించుటకు వేణుగోపాలచారిగారిని అనుజ్ఞ కోరెను.

పిదప ముద్దాయి అనుపడలేను. వేణుగోపాలచారిగారు ముద్దాయినికోరగ, ఆయన ఈ కంపెనీకి, వజ్రములు సేకిందరా బాదులో నొక ఖాతాదారున కంపెనీదీనట్లు లేఖ వ్రాసెను. పిదప 10 నెలలవరకు ముద్దాయి యెచ్చలనుండెనో తెలియలేదు. పోలీసువారు వెతికివెతికి తంజావూరులో పట్టుకొనిరి.

మూల శంక కుతైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన అసనముదగ్గర చర్మము బూవుజారి క్రిమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇవి వైద్యకోశపు మందతవలన (Tordid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలావరోధము వలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇర్రాచయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాదపడువారు కారము, ఆప మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు మూలకాయలను తియు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనే పోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాబీమాత్రలవలన ముఖవిశేషమగును. ఈరెండు మందులను విడుదల కొంతకాలము వాడెన మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

అమృతాంజనం డి. పో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూన్ నెల 20 వ తేది

శుక్రవారము

మహాత్మా నితీర్థానములు

రాజాపురపు అఖిలభారతి కాంగ్రెసుసంఘసభలో గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానములు, అతని హృదయ నైర్మల్యమును, సత్యప్రియత్వమును, చాటుచున్నవి. మహాత్ముని తేజోబలము, ఆసేతుహిమచల శక్తిని మును ప్రజలహృదయములను సంచలించజేయుచున్నది అని అనుభవించితిమి, అచంచలమగు విశ్వాసము ముందర, స్వల్పపు మహములు తలెరిపాటు జెందుచున్నవి. మహాత్మునితో తీవ్రవిభేదములుగలవారు నైరము, వేరు మార్గము ద్రొక్కుటకు జంకుచున్నారు. ఏమి ఆ మహాత్ముని విశ్వాసము! 1920 సంవత్సరమున కంటే, నేడు తన విశ్వాసమును బలపడెనని మహాత్ముడు చెలుపుట జూడ, ఇతరుల కింకను సందియములుండుటకు వీలగునా? మహాత్మునికి కాంగ్రెసు సభ్యులలో విభేదము గలిగించి అల్లకల్లోలమును బుట్టించుట కిష్టము లేదు. మహాత్ముని సిద్ధాంతములతోను కార్యక్రమములతోను నేకీభవింపకభావచ్ఛయము. కాని మహాత్మునికి నీచోద్దేశ్యముల నారోపించుట కగత్యుపాయమును పాడెగాదు. అట్టిపనికి, పాశ్చాత్యనాయకులు గూడ బూనకున్నారు. మహాత్మునివంటి సమైక్యశక్తిచరిత్రుని కారాగృహముననుంచుట అవసరకరమని, ఇండియామంత్రిగూడ సూచించియుండెను. అట్టితరీ గాంధీమహాత్ముడు భారతీయులలో నేపక్షమువారి నయినను, అవసూనపరుచుటకు తలపెట్టునా? వాకి నష్టము కలిగింపబూనునా? ఆధునిక ప్రపంచమునం దెల్ల ధర్మముకొరకై ధర్మము నశిస్తున్నవారు యెడల గాంధీమహాత్ముని క్రాంతిమునొసగక తప్పుదు. ఈసంగతిని నాగరికప్రపంచ మంగీకరించుచున్నది. అట్టితరీ, స్వల్పమాత్రపును విమర్శించిన రీతిని నీచాద్దేశ్యముల నలనికారోపించి, అతనివలకు బడి నేతరుల నయినను నిర్మూలించడలచుట కేవల మక్రమము. ఇంకవలన మహాత్ముని కెట్టిసప్తము నెట్టిజాలదు. సూర్యకాంతికెన్నియడ్డముల బెట్టిన నేమయిన లోకముగలుగనా? మహాత్మునితో నేకీ భవింపనియెడల వేరుమార్గము నవలంబించవచ్చును. తనకొరకై, ఇతరులెవరును తమ మనస్సాక్షిని చంపు కొనవలయునని మహాత్ముడు కోరుటలేదు. తాను జెప్పినంతమాత్రమున దానిని వేదవాక్యముగ పరిగణించ గూడదని అతడు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నాడు. ఎవరికి వారు ఆలోచించుకొని కార్యరంగమునకు దిగవలయుననియే అతడు విన్నవించుచున్నాడు. కాని, తనను నాయకునిగ జేయనెంచుచో, తన వరతుత్తయో మహాత్ముడు చెలుపుచున్నాడు. అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు మహాత్ముని తీర్మానములను నిరాకరించుచో, అతడు విచారించెను. అనవసరవివాదములోనికి దిగదు. తాను జేయవలసిన ధర్మమును నెమ్మదిగ నిర్వర్తించుట కితడు పూనుకొనును. కార్జ్వరహిత అసహాయోద్యమము దప్పు స్వరాజ్యసిద్ధికి వేరుమార్గము లేదని అతనికి పూర్ణవిశ్వాసముగలదు. మహాత్ముని

కార్యక్రమమును విద్యాధికులగు కాంగ్రెసు సభ్యులచరించక బోయినను, ప్రజాసామాన్యమును తనతో దీసికొనరా గలుగును నని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులపై విధించిన వరతును నిర్వహించుట, ప్రజాసామాన్యమునకు కష్టమగువనిగాదు. అసహాయోద్యమ కరమార్గమును, ప్రజాసామాన్యము శుభముగ గ్రహించగలుగుదురు. తన సైనికులు కొలదిమంది యయినను, విశ్వాసహృదయులై పనిచేసెదరేని, విజయము తప్పక గలుగునని మహాత్ముడు తలచుచున్నాడు. కాంగ్రెసు సభ్యులు పెద్ద చిన్నయనుభేదములేక నూలువడికి ఇతరులకు మార్గదర్శులు గావలయు ననియ, కార్యనిర్వాహకులు కాంగ్రెసు తీర్మానములకు బద్ధులై పాటుబడవలయుననియ, మహాత్ముడు మోచ్చురించుట వింతగాదు. రాజకీయ హత్యలను నిరసించవలయునని మహాత్ముడు జెల్లరను కోరుట యంతాశ్చర్యము లేదు. మహాత్ముడి తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టుటలో నుద్దేశ్యమేమి? కాంగ్రెసు కార్యక్రమము చురుకుగ జరుగవలయుననియే. వేరొకతలంపు అతనిమనము నావహించదనుట స్వతస్సిద్ధము. అందుచే మహాత్మునిభావములగూర్చి అపార్థము జేయుటకుగాని అన్యథా భావించుటకు గాని అవకాశములేదు. వండితమోతీలాల్ నెహ్రూ గారితలె, స్వరాజ్యపక్షమువారిందరును మహాత్ముని దేశనాయకుడుగ నెంచుట యవసరము. ఇట్టి యుత్సాహనాయకునిచేతికింద బనిచేయుచున్నారమని తెలుపుకొనుటకయినను, ఎల్లరును గర్వపడక మానరు. మహాత్ముని యాదేశములన్నిటితో నేకీ భవింపలేకబోయినచో, మనస్సాక్షిచేరేవలెనే గాని శక్తి లేకబోవుటచేగాని వాని ననుసరించలేక బోవుచో, వేరుమార్గముల నవలంబించవచ్చును అందుకు మహాత్ముడు డిభ్యంతరిపెట్టెను. కాని సంపూర్ణవిశ్వాసముగలవారే కార్యనిర్వహణభారమును సహించిన యోగ్యులుగ నుండునని మహాత్ముడు చెలిపిన. తమాత్రమున అతనిపై దాడివెడలవలసిన యవసరము గనుపించదు. అతనికి దురుద్దేశ్యముల నారోపించుట పాడిగాలదు. స్వరాజ్య పక్షమువారు కార్యనిర్వహణభారము వహించినను అతడెంతమాత్రము కలహింపబోడు. మహాత్ముని ప్రతిపాదనము నంగీకరించుట వలన, ఏకక్షమువారికయినను న్యూనత సంతోషించునని దలచుట ప్రమాదము. మహాత్ముని సద్భావమును గ్రహించినవారిలు దలంకజాలరు. మహాత్ముని తీర్మానములను అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఎవరసభావముతో చర్చించి, అనుకూల నిర్ణయము గావించెదరుగాక. రాజాపుర కాంగ్రెసు సంఘసభ కాంగ్రెసుచారిత్రమునం దత్యంతప్రాముఖ్యము బడయు ననుటకు సందియములేదు. సభ్యులెల్లరును యిబ్బందులను తేక్కనేయక సభకు తప్పక హాజరుగావలయు నని మహాత్ముడు కోరియున్నాడు. మహాత్ముని ఆహ్వానము నంగీకరించి, సభ్యులెల్లరును సభకు వెడలి భావికర్తవ్యమును నిరూపింప ప్రార్థితులు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతిని నిరాకరించుట

కామన్వెథలో ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారి నీతివయమున నెటులనయినను నోడింపవలయునని కన్పట్టే టీపుప్రములు పట్టుబట్టిరి. లాయరుజార్జి గారేల కోసమయమునకు ముఖము దప్పించిరి. లేఖరు

ప్రభుత్వ మోడిపోవుట వీరికిష్టమే. అయినను ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతి నంగీకరించుటకు వీరు సమ్మతించరు. ఆస్పిర్తుగాదు మాత్రము తమ స్థానము నందునిలిచి ప్రిఫరెన్సుతీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రసంగించిరి. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సువలన హిందూ దేశమున కెట్టిసప్తముగలదో ఇదివరకు వెక్కుమారులు చెలిపియుంటిమి. సామ్రాజ్యవస్తువులపై ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలసిన యవసరము హిందూ దేశమునకు లేదు. అధినివేశ రాజ్యములందు భారతీయులను పీడించుచున్నవిధము జూచిన, వారలకు సామ్రాజ్యముపై నెట్టియభిమానము ప్రబలునో జెప్పనక్కరలేదు. ప్రిఫరెన్సుపద్ధతివలన హిందూదేశపు నరకులను ఇంగ్లండుకును, అధినివేశ రాజ్యములకును చొకగ నమ్మవలెను. ధరగలిగినచోటుకు సరకులనువంపుట కవకాశము దప్పిపోవును. అధినివేశ రాజ్యములో తయారుజేసిన సరకులను వారువిధించిన ధరల ననుసరించి హిందూదేశము కొనవలసివచ్చును. హిందూదేశీయులు అధినివేశ రాజ్యములలో నుండగూడదు గాని, ఇక్కడి డబ్బును సరకులునుమాత్రము వినివచ్చు ననుట ఎంతవిరుద్ధమో చెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశము ఇతరదేశములనుండి సరకులను దెప్పించునేమో నని బాల్కువిను గారు భయపడుచున్నారు.

ఇందునైదు సంవత్సరముల క్రిందటనే ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి యున్నచో, హిందూదేశములో ననుకూలసంబంధము గడిరెడిదని, బాల్కువినుగారు విచారించుచున్నారు. బాల్కువినుగారు కోరినవిధమున జరిగియున్నచో, హిందూదేశపునీతి మరింత యభ్యాన్నమయ్యెడిది. బాల్కువినుగారికి హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుట బనికిరాదు. భారతీయులు స్వదేశమునందుగాని విదేశములందుగాని తలయెత్తుకొని దిరుగుబజాచి వీరు సహించరు. హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున కూడిగముజేయుట మాత్రము వీరికిష్టము. హిందూదేశపు ఆర్థిక దాస్యము, వీరిదృష్టికింకను చాలలేదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును ప్రయోగించి, ఆర్థికదాస్యమును పూర్తి జేయవలయునని వీరికి కోర్కెగలదు. వీరి ప్రయత్నములు కామన్వెథ సభవారిచే తాత్కాలికముగ నివారించబడెను. ప్రిఫరెన్సుకు సంబంధించిన నాల్గతీర్మానములను ఓడిపోయెను. మిగిలిన ఆరుతీర్మానములను బాల్కువినుగారు రుపనంహరించుకొనిరి. లేఖరుప్రభుత్వమును ఓడించుటకు జేసిన ప్రయత్నముల విఫలములయినవి. తమ తీర్మానములోడిపోయినచో, సామ్రాజ్యమునకు క్రవముగలుగని వీరు భయపెట్టిరి. వీరిబెడరింపులను ఇతరపక్షములవారింతగ పాటింపలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కిప్పుడు గావలసినవి ప్రిఫరెన్సులు గావు. సామ్రాజ్యము చిరకాలము నిలువవలయుననిన, అయ్యది స్వాతంత్ర్యమునకు నిలయముగావలెను. స్వతంత్రజాతులకూడిక యని, సామ్రాజ్యమునకు గల వేరుసార్గము గావలయును. హిందూదేశమువంటి విశాలదేశము పరాధీనముగనుండ, సామ్రాజ్యము స్వాతంత్ర్యభూముషమని పైకి చెలుపుట వలననేమి ప్రయోజన ముండును? సామ్రాజ్యము, కరస్పరప్రేమకున, స్వేచ్ఛకును వాసానముగ నుండుటచే, ఎక్కుడు కీర్తిని బడయును గాన, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు మొదలగు సంకుచిత మార్గముల నవలంబించుటచే గాదని గ్రహించుట యవసరము.

స్వల్పముగా అవసరము

దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నికలలో స్వల్పముగా అవసరము గాంచుట, కొంతవరకా శాస్త్రముగ దోహదము. కాని, ప్రసిద్ధనాయకు లెన్ని కలలో నోడిపోవుట ఇంగ్లండులో సామాన్యముగ చున్నది. ఐనను, స్వల్పముగానే పార్లమెంటు సభలో స్థానము దొరకకపోదు. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు పలపు రెండుకి స్థానముచుట్టుకు సంసిద్ధత జూపిరి. తాత్కాలిక పరిణామమువలన దిగులు జైత్రములదని, స్వల్పముగానే తమ పక్షమువారిని హెచ్చరించుచున్నాడు. ఎన్నిక లింకను పూర్తిగా కున్నన, ఫలితముగా నని యోచించుట కవశముగలదు. జాతీయపక్షము వారును లేబరుపక్షము వారును చేతులుగలుపుటచే, స్వల్పముగా నోడింప గలుగుదురు. వీరి సంయోగము బలముగ నుండునా లేక చెడిపోవునా యనుక్రమము యదయిండునను. జాతీయపక్షమునందు బోయరు లధికముగ గలరు. వీరు బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునుండివిడిపోవుట కిచ్చుగితురు. వీరినాయకులగు హార్డిగాజిగరి యభిప్రాయములు తెలిసియున్నవే. అయినను లేబరు పక్షము వారిలో చేతులుగలుపుటచే, జాతీయపక్షము వారు తమ ముఖ్యాశయమును వెరకకు బెట్టిరి. లేబరుపక్షమునందు ఇంగ్లీషువారధికముగ గలరు. ఉభయపక్షములును, స్వల్పముగ నేతరున నయినను క్రిందబడవేయ జూచుచున్నవి వానికోర్కెకొంతవరకపుడే నిఫలమయినది. ఎన్నికలలో విజయముగాంచిన పిమ్మట, హార్డిగాజిగరు తమ యుద్దేశ్యమును కొనసాగింప వచ్చును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపు కోర్కెను బయటపెట్టవచ్చును. కర్యవనన మెటులుండునో త్వరలో తెలియగలదు. స్వల్పముగానే స్వపక్షవిజయమునందు ఆశలేదని వారి ప్రకటనమునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. స్వల్పముగానే భారతీయులపై నెటుల కగసాధించుచున్నాడో వివరింప నక్కరలేదు. హార్డిగాజి పక్షమువారి యాగమమును వలన భారతీయుల కేమయిన లాభముండునా? అది వట్టిభాంతుని తేలుచున్నది స్వల్పముగ కిన్నను హార్డిగాజిగారు అలావావారు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి బలవంతముగ తరిమవేయవలయునని వీరి పక్షమువారు పట్టుబట్టుచున్నారు. ఇంగ్లండు ముందరించునేమో ననుభయము వీరికి బొత్తుగలేదు. అందుచే భారతీయులు ఈ పక్షము వారినిగాని ఆ పక్షమువారినిగాని నమ్ముకొనక తమ ముక్తిని తామే సాధించుకొనవలెను. అధినివేశ రాజ్యభారతీయ సమస్య, హిందూదేవునిపందే పరిష్కారము గావలయును. భారత వర్షము స్వాతంత్ర్యమును బడసినగాని, విదేశములలోని భారతీయుల కష్టములు పూర్ణముగ నివారణము గానేరవు.

గోదావరీని మూసివైచుట

చెన్నపురి పారిశ్రామికశాఖ చూపుచున్న యభివృద్ధి యెల్లప్పుడు చదువవలకు దెలిసినవిషయమే. వ్యాఖ్యానము లెక్కువ, కని తక్కువ యగుట విశేషము. కర్మకలకు తగిన ధనము లభింపదు. ప్రాంతవ్యవస్థలను పెంపొందింపవలయునను నుత్సాహముగ గనుపింపదు. అభివృద్ధిశాఖ నామమాత్రముగనన్నది. కర్మకలకు తగిన ధనము గాని కద్దుగాని బనికి రావు. ఇట్టిస్థితిలో వీరు నిర్వహింపగలుగునని యుత్పల్లము. కర్మకలతో వీరికాలము గడుచుచున్నది. ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించుటకుగాని, నూతనపరిశ్రమలను పెద్దస్కేలుమీద నెలకొల్పుటకుగాని, వీరికి శక్తి చాలదు. ప్రభుత్వపుగోదావరీని ఫ్యాక్టరీలకిగలదు. 1923

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

29.6-24

చందాలు
ఇవనలకు రూ 39956-10-7
నేటివనాలు 99-0-0
పాలకొండలో వివాహోపనయన
పిందర్బములలో గాంధీవాసు
కాశీమారు కృష్ణమూర్తిపంతులు
గారివారా వసూలు అయినది. 20-0-0

మొత్తం 40076-4-7

కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
చంతులుగారికిచేరిన వసూళ్లు
ఇవనలకు రూ 15976-9-5
చాంగటి శంకరశాస్త్రిగారు, పీడరు,
భీమవరము, కృష్ణాజిల్లా 50-0-0
చేబియ్యం సామయ్యగారు కొవ్వూరు
తాలూకా, పెనకనమెట్లగ్రామమున
వసూలు చేసికొనినది. 26-0-0
గోదావరిజిల్లా కొత్తపేట తాలూకా
కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శివారా 21-0-0
యేడిద చలమయ్యగారివారా పాశర్ల
పూడి కాపురస్థులు మంగిపూడి
కృష్ణయ్యగారు 1-0-0 తొత్తర
మూడికాపురస్థులు కప్పగంతుల
పెంకయ్యగారు 1-0-0, మొత్తం 2-0-0

మొత్తం 16075-9-5

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

సంవత్సరపు 31 వ మార్చికి బూర్జుము 15 నెలలలోపల రూ 14458-10-5 లనవ్వ మీ ఫ్యాక్టరీకి సంభవించిన ప్రచురింపబడినది. ఇంకను కారణమేమియుండునా? ఇక్కడ తయారైనగోదా అమ్మడు పోలేదట. ఇయ్యది పరిశ్రమలశాఖవారికి కారవ ప్రదము గావలదు. ఆ బోవుసంవత్సరమయినను, జయముగలుగునను సమ్యక్ము పారిశ్రామికశాఖాధ్యక్షునకు గలుగలేదు. ఇట్టిస్థితిలో గోదాఫ్యాక్టరీని మూసివేయవలయునా లేదాయను సుదేహముతో వీరు బాధపడుచుండ, ప్రభుత్వమువారు దానిని నివర్తిజేసిరి. ఫ్యాక్టరీని మూసివైచుటయే యుత్తమమని వారు నిర్ణయించిరి. ఫ్యాక్టరీ సిబ్బందిని దీసివైచి, త్వరలో భవనమును, యంత్రసామగ్రిని అమ్మవేయవలయునని, వీరు పరిశ్రమలదైర్యముగాని గోచరున్నారు. గోదాఫ్యాక్టరీ చారిత్రమీతిరున ముగిసినది. ఇకముందు నూతనపరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించి నిర్వహింపబాలరని ఇంతవరకు జరిగిన ప్రయత్నముల ఫలితముబట్టి యూహింపవచ్చును.

అమెరికా : జపాను

అమెరికా జపానులకు మధ్య గల జ్యేష్ఠభావము ప్రబలమగుచున్నది. అమెరికా సరకులను బహిష్కరింపవలయునని జపానులో తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. జపానుయులను రానియకుండుటకు అమెరికా నిశ్చయించుటచే, తమకు ఘోరావమానము గలిగినది వారు భావించుచున్నారు. హ్యూజెనుగారిందు విషయమై జపానుచుచు, అమెరికా కాంగ్రెసు వాటిట్టి తీర్మానము గావించుటలో తమ పరిహద్దులను దాటిపోవలేదని సమర్థించిరి. భావిపక్షము మెటులుండునో చూడవలయును. భారతీయుల హక్కులను నిరాకరించినంత నులభముగ జపాను ప్రజల హక్కులను నిరాకరించుటకు వీలు

పడదు. పాశ్చాత్యులు, ప్రాచ్యదేశీయులను బాధించుకొలదియు, అసియాఖండము తన హక్కులను కాపాడుకొనుట కేము గావలసినవచ్చును. అట్టిస్థితి దెచ్చిపెట్టుట, ఎంతవరకు వివేకమో పాశ్చాత్యు లాలోచించు కొనవలయును. పాశ్చాత్యులు తమ గర్వాతిశయమువలన, నూతనోపద్రవమున కవకాశ మిచ్చుచున్నారు. ప్రపంచశాంతికి భంగము కలిగించుచున్నారు.

కడపజిల్లాబోర్డు: మద్యపాననిషేధము

కడపజిల్లా బోర్డువారు మద్యపాననిషేధము నాచరణలోబెట్టవలయునని తీర్మానించు అంతయు ప్రశంసార్హము. వీరివలెనే మరికొన్ని స్థానిక సంఘములవారును మద్యపాన నిషేధమునిషయమై ఆతురము గనుబలమవుచున్నారు. కాని, ఎక్స్లెజా శాఖామంత్రిగారి దృక్పథము నిరుత్సాహకరముగ గనుపట్టకమానదు. మద్యపానము తగ్గునని ప్రభుత్వపురాబడి తగ్గిపోవునని వీరు భయము గనుబలమవుచున్నంతవరకు ఎట్టి యుపకారమును జేయజాలరు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వము వారు లోకబోర్డుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడుదురని నమ్ముటకు వీలులేకున్నది. అయినను, లోకలు బోర్డులవారు జంకక, మద్యపాన నిషేధమును పూర్తిగకొనసాగించుటయే యుక్తము. అప్పుడు, ప్రభుత్వమువారి కి సంస్కరణమువిషయమై ఎట్టి సానుభూతిగలదో బయల్పడవలదు.

కాలికట్టునందు విద్యుద్దీపము

కాలికట్టు కాను 18:— కాలికట్టునందు విద్యుద్దీపము లి నేర్పాటుకేయుటకు పురపాలకసంఘమునా కొనర్చిన నూతనమైన మద్రాసుప్రభుత్వమువారింగీకరించి, ఇందులకున వ్యయము ముఖ్యులపత్రముల బారీజేయుట కనుమతికొనెనది. ఇందులకు రూ295000 లనునని అంచనావేయబడినది. ఈ మొత్తములో ప్రభుత్వమువారు కొంతభాగ మునగదరు. (అల్లసాని.)

విదేశవార్తలు

సామ్రాజ్యాభివృద్ధి

అధికారిక ప్రకటనలు

ఆర్థిక విభాగమును ప్రవేశబెట్టవలె ననుట
ఇంటిమీయలుప్రకటన

మొదటితీర్మానము పరిశీలన

లండన్, జూన్ 18:—ఇంటిమీయలు ప్రకటనను తీర్మానమును గూర్చి చర్చ మరల ప్రారంభమైనది ఈవిషయమై చేయబడు తీర్మానము చాలముఖ్యముగ నుండును. తీర్మానము లన్న ప్రకారము మార్చుకుండ ఆమోదించుట మంచిదని బాడ్విన్ గారు రనిరి.

లాయిడ్ జార్జి గారి కిందట లేదని బాడ్విన్ గారు రన్నపుడు ప్రతిపక్షులు నవ్విరి. లాయిడ్ జార్జి గారు బుద్ధిపూర్వకముగ రాచరిని పరిశీలించారు.

పార్లమెంటు అందరికంటె ఎక్కువ అధికారమును గల్గియుండుటచే ఈ తీర్మానములు ఓడిపోయినను నమృత ద్రోహమనిపించుకొనదు. సామ్రాజ్యాభివృద్ధి నిమిత్తము ఆర్థికనిపుణులసంఘము నొకదాని సేర్వరిచి ప్రస్తుతము గ్రేటు బ్రిటనుకు అనుకూలముగ ఆర్థికవిధానమును ప్రవేశబెట్టు విషయమై ఆలోచించవలె ననిరి. అప్పుడు రాచరియేతరలు ఈసంఘమువారి నివేదికమునుగూర్చి ఆలోచించి ఏదైన ఆర్థికవిధానమును ఏర్పరుచుటకు కిలగనోయెనని విచారించుటకు కిలగను. డొమినియనులలో ఆహారపదార్థములు సమృద్ధిగ నున్నవి. వారితో ఏర్పాటు చేసికొన్నచో అసలు కొన్నదికంటె గ్రేటు బ్రిటనుకు వచ్చుననియు బ్రిటిషు సరకులు స్వేచ్ఛగ డొమినియనులకు పోవుటకు కిలగననియు బాడ్విన్ గారు రనిరి. డొమినియనులందు బ్రిటిషుసరకులకు పోటీయుండదు. ఇట్లు జరిగినచో ఒక తరపువరకు చక్కగ జరుగను. తరువాత పరిస్థితులను మరల విచారించవచ్చును. డొమినియనులవారు వస్తునిర్మాతలకు గౌరవనీయ గొరురుకేమా కనుగొనవచ్చును. ఈతీర్మానములు ఓడిపోయిన సామ్రాజ్య భాగ్యవంతులను హానిపాటిల్లునది. (ప్రతిపక్షుల సంతకము) (ప్రభుత్వపక్షమువారు అయ్యది అనివేశము. ఆర్థములేని మాటలనిరి.) మనము డొమినియనులకు ఇచ్చకపోతిమేని విధిలేక వారు ఇంకొకచోటికి పాటలసి వచ్చును. సమయము దొరికిన వినియోగించుకొననిదేశ మేదియు నుండజాలదు.

అస్మిత్తుగారి ఆక్షేపణ

ఇంటిమీయలు ప్రకటనను తీర్మానములను ఎన్నికదారులే ఖండించిరి. పిలుచుచున్నది అస్మిత్తుగారు తెలియజేసిరి. (ప్రభుత్వపక్ష లింగులసంతకము) తానన్ని తీర్మానములకును ప్రతిపక్షముగ నుండవలసిరి.

ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

ప్రతిపక్షుల యభిప్రాయము ప్రకారము ప్రకటనను సంగీకరించితిమేని మనస్థిరాంశములను అవశ్యము మానుకొనలసి వచ్చును. మన ఆర్థికవిధానమును మరల ఏర్పాటుచేయవలసి వచ్చును. బాడ్విన్ గారు ఒక్క ఇంటిమీయలు ప్రకటననే గోచరుటలేదు. సుకములను సంరక్షింపవలెననిగూడ గోరుచున్నారు. దీనివలన ఆహారపదార్థములమీద పన్నులు ఎక్కువగును. డొమినియనులపట్ల ప్రభుత్వమువారు శిక్షణ వేయలేదు ఒక్కతయే దుగాని పొగాకువిషయమందుతప్ప ఇతరవిషయములందు ప్రకటనను సామ్రాజ్యసాధనసంపదకు తోడ్పడలేదు. సామ్రాజ్యవలసవిధానమును ఆమోదించుచున్నాడను. దీనివలన డొమినియనులకు మనకు దగ్గర సంబంధ మేర్పడును. సామ్రాజ్య ఆర్థిక సంఘమువారిపంథను పోయిన ఆర్థికవిధానము సేర్పరుచుటకు కిలగనని మన్మథులుగా రనిరి.

సాన్ డోగారి ఆక్షేపణ

ఈతీర్మానముల సంగీకరించితిమేని ముందు రాబోవు ఆర్థికపరిస్థితులకు ఏమి చేయుటకు పిలుచుదు. చేరుట గట్టికలుగును. కానికొక కొరతపలి ఎవరును ముందున్న దును వచ్చే 10 రోజులలో పంచవారమీద పన్నును తీసివేయజాలదు. పార్లమెంటువారికి వ్యతిరేకముగ పోతుండ పన్నును తీసివేయుటకు పిలుచెను. (ప్రభుత్వపక్షము

వారి సంతకము) ప్రతిపక్షులు లామాటలను అర్థము లేదనిరి. లాయిడ్ జార్జి గారి తీర్మానములలో కొన్నిటిని అంగీకరించినది వింటిని. (ప్రతిపక్షుల అధిక సంతోషము).

బాడ్విన్ గారు మాచనలను ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ ఆలోచించెదరు. ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు ఆస్ట్రేలియా పంటసంతకు గ్రేటు బ్రిటనుకు బంపివేయవలెననియు దానిని అసలుగరకు గ్రేటు బ్రిటనుకు పంపివేయవలెననియు బాడ్విన్ గారు యభిప్రాయ మనుకొనెదను. ఈవిషయమై ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారు కొంతచర్చను దీసికొనిరి. ఆహారపదార్థముల సత్వర్తి చేయువాడును, తినువారును, బాగుపడు విధానము నాలోచించుటకు కావ్యతముగ ఒక ఆర్థికసంఘము సేర్పరుచుటకు నిశ్చయించిరి. యునైటెడ్ కింగ్డంలో ఆహారపదార్థములను ఎక్కువగ ఖర్చు అగు ఏర్పాటులను తేయవలెనంటిమని స్పష్టము గారనిరి.

లండన్ జూన్ 19:—పొగాకు, సారాయికి సంబంధించిన తీర్మానములు రెండుమాడుతీర్మానములు ఓడిపోయినవి. పంచదారకు సంబంధించిన నాలవతీర్మానము గూడ ఓడిపోయెను.

ఈసంగతి జూచి లెక్కిన ఆరుతీర్మానములను ఉపపాదించిన బాడ్విన్ గారు తెలియజేసిరి.

అమెరికా-జపాను

స్నేహము తగ్గుట

లండన్, జూన్ 18:—రాత్రి 10.40:—ముం దెన్నడో అమెరికా జాపానుదేశములకు యుద్ధము తప్పదని అమెరికా జపానుదేశములందు దనుకొనుచున్నారని వైముస్ ప్రెస్కా విలేఖరి వాషింగ్టను నుండి తెలుపుచున్నాడు. ఈ రెండుదేశములకు ఏమి వచ్చినను దూరప్రాచ్యదేశములకు గూడ వర్తించును. ఆందుచే యునైటెడ్ ప్రెస్కా జపానుకు మైత్రితగ్గుటలన గల్గు ఫలితములను వై దానినిబట్టి ఆలోచించుటవలసిరి. తక్షణము కొపమువచ్చుటకు కారణము జపానియులను రానియ కుండుటయే గావచ్చును కాని ఒకవేళ చిక్కుగల్గినచో ఆసియాలో జపానువారి ప్రవేశమువలన రావచ్చును. ముఖ్యముగ చీనాపట్ల జపాను వైఖరివలన చిక్కు రావచ్చును. ఈలోపుగ జపాను కింత కొపమువచ్చుటకు కారణము యునైటెడ్ ప్రెస్కా వలసవట్టమే కారణము. జాతిసమానత జపానియుల కెన్నడును మనసున యున్నదే. ప్యారిసు సంధిసభ కాలమునుగాని వాషింగ్టన్ సభయందుగాని ఈ అనుమానములేదు. యునైటెడ్ ప్రెస్కా వలసవట్టమే ఈయుద్ధమును సృష్టమైనది.

అమెరికనుల ప్రత్యుత్తరము

యునైటెడ్ ప్రెస్కా కాంగ్రెస్ వారు తమ అధికారమును మించి పనిచేయ లేదనియు కార్యనిర్వాహకవ్యవహార విషయమై జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు తొత్త కాసనము ప్రకారము అవకాశము లేదనియు జపాను ఆక్షేపణకు అమెరికావారు ప్రత్యుత్తరము నంపిరి. అంతియగాని జాపానుపట్ల నిరసవభావముతో జేయలేదనిరి. విదేశీయులు జపానులో ప్రవేశించినపుడు జపానుగూడ తన ఇష్టమువచ్చినట్లుల మరకులనుజేసి వారిని రానిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేసిననిరి.

ఫెంచి ప్రధానామాత్యుడు 21 తేదీని లండను కేగును. 28 తేదీని బ్రుసెల్సు కేగును.

కెయిలూగారిని గూడ హెరియట్టు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుప్రకారము వలెద రనుచున్నాడు.

అమెరికా ప్రభుత్వమువారితో ముందుగ ఆలోచించకుండ రష్యాపట్ల ఫెంచి విధానమును మార్చుకొన రని తెలియచున్నది.

కెడ్డాకు పవిత్రపు తివాసిని 30 తేదీకి బంపెదరు.

సింగపూరు నౌకాశయము

నిమిత్తము సహకూర్చినవారు నిలువయుండనివాటికి విక్రయించుచున్నారని ముందు ఈవిధానమునకు భంగము రాకుండగనే వ్యవహరించుచున్నారనియు ప్రభుత్వము మకు వ్యయమువచ్చుటకు సరకులను విక్రయించజాలమనియు కామన్వెల్థలో అవ్వకాదు ప్రత్యుత్తరము నొసరి.

ఓడ్యయరు అభియోగము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివా 2)

లండన్, జూన్ 19:—వై వి. య. ము. ను గూర్చి కామన్వెల్థలో హెడ్ కాగెట్టు దిట్టిగాను అడిగిరి.

డయరు సేనాని తొలగించినవిషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు మరల ఏమైన విచారణను జేయజలంచిరా? డయరుకు విధించిన శిక్షను గూర్చియు డయరు వ్యవహారమును గూర్చి ప్రధానామాత్యుడు తక్షణము చర్చను దీసికొనెదరా యని దిట్టిగా రడిగిరి.

విచారణసమయమున తెలుపబడిన సంగతులను బట్టి ప్రభుత్వమువారు ఇండియాను పశుబలముతో పాలించెద మను యభిప్రాయ మెన్నటికిని లేదని తెలియజేయుటకు త్వరలో అవకాశమును గైకొని ప్రకటించెదరా యనియు లేక పశుబలముచే పాలించు పద్ధతులు సమర్థనీయములు గానని, న్యాయముగా వని తెలియ జేసెదరా యనియు దిట్టిగా రడిగిరి. ల్యాన్సుబీగారి తీర్మానము చర్చించుటకు సాకర్యమును గలుగజేసెదరా యని సర్ కింగ్స్లిడ్ ల్యాన్సుబీగారు రడిగిరి. కాని వక్ర అడ్డమువచ్చి అట్టిప్రశ్నలను లిఖితపూర్వకముగ అందజేయవలె ననిరి.

ఇండియా పురపాలకసంఘములను

ముఖ్యముగ బెంగాలు సంయుక్తరాష్ట్రముల పురపాలక సంఘములు సమర్థతతో పనిచేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారేమి చర్చను దీసికొనుచున్నారని ఏటుగా రడుగ స్థానిక స్వపరిపాలకశాఖ రాష్ట్రీయప్రభుత్వమున ప్రజాయతేమైనదనియు అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు పిలుచెదనియు ప్రతిరాష్ట్రీయందును పురపాలకసంఘములు చక్కగ పనిచేయుచున్న వారేవా యని జూచుకొనుట ఆరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముంతటి బాగ్యతలనియు, వానిద్వారా ఆరాష్ట్రీయ కాసనసభ వారు తరవాదులనియు రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునొసరి.

పీటరు జవెటిస్కిగారు

గాంధీగారిని జహిరంగముగ నుంచినందులకు పోలీసు వారు ఇండియాలో పీటరు జవెటిస్కిగారిని (అమెరికను సచారకుడు) వెనువెంటదిరిగి బాధపెట్టెదని తెలియజేసి అట్లు ముం దెన్నడును జేయకుండునట్లుల తగినచర్చను దీసికొనెదరా యని థామస్ జాక్సన్ గారు రడిగిరి. పోలీసువారు తనవెంట దిరిగి బాధించిరిని, ఒకవేళను జవెటిస్కిగారు ప్రకటించిన సంగతి తెలియననియు కాని ఆతనిని కనిపెట్టి తిరిగి బాధించినది గాంధీగారిని పొగడినందులకు తనకు తెలియ దనియు రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

అమెరికా రాజకీయములు

అమెరికాలో స్టేగురోగముచే చాలమంది చనిపోవుచున్నారు. రైల్వేక్రింద మోటారుబండ్లక్రింద బడి చాలమంది ఆత్మహత్యను గావించుకొనుచున్నారు. శవదరలు ప్రభుత్వము వారు పారిశ్రామికములకు అపాయముగల్గినపుడు సహాయ మొనర్చుచున్నారు.

అమెరికావారు సోవియట్ ప్రభుత్వమును గుర్తించెదరు. మతప్రతిష్ఠాపనలందు లంచగొండితనము ఎక్కువగ నున్నది.

ఒక్క హిందూదేశములో నున్న వహతులేగాదు సరిగా ప్రవర్తించకపోవుట. ఇతరదేశములందుగూడ మతప్రచారకులు పూజారులు లంచగొంబడితనమును నేర్చుకొనిరి. మతమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించు చున్నారు.

రివల్వికనులకు

ఎక్కువవోట్లురావచ్చును. ప్రజాస్వామ్యవాదుల కంత లాభముండదు.

ఆసియావ్యవహారములు

ఆసియాపరిస్థితులు విపాదకరముగ పరిణమించు చున్నవని అమెరికను లనుచున్నారు. పోయినవారములో అమెరికాలో ఆసియావాదులను నిషేధించుట, ఓడ్యయరు యభియోగము, తామారు కవిచంద్రుని యువన్యాసములు ప్రచారముగాంచిన వి. ఇ. ద. ర. త. య. మా. డ. ఆ. సి. య. లో ఆసంతృప్తి యున్నదని అమెరికాపత్రికలనున్నవి. (పార్వద్)

అమెరికా వైమానికులు బ్యాంకుకు నిన్న చేరిరి.

రూపుల భాగ్యదేవులు

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు

జర్నలుల సంస్థ

లండన్, జూన్ 19:— ఉదయం 12.25. (కొత్త ప్రెంచ్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు

జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు

లండన్ జూన్ 19

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు

46

కార్యకర్తల సంస్థ

18

జాతీయవాదులు

41

ఇండియన్ లిగ్

1

జాతీయవాదులను పట్టి జాగ్రత్తగా చూడాలని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

సర్వేకారి సందేశము

సంతోషముగ నుండును

కేబుల్ నెట్, జూన్ 18:— సంతోషముగ నుండును.

జాతీయవాదులను పట్టి జాగ్రత్తగా చూడాలని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

జాతీయవాదులను పట్టి జాగ్రత్తగా చూడాలని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

ఉత్కల సంకములు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

లండన్, జూన్ 20:— భారతదేశంలో ఉత్కల సంకములు

జాతీయవాదులను పట్టి జాగ్రత్తగా చూడాలని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రతినిధులను జర్నలుల సంస్థకు పంపిస్తామని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

శ్రీ ఆదిత్య త్రియ ప్రథమ

సమావేశము

కరగ పురము (బి. యన్. ఆర్.)

జూన్ 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు చెన్నై పురి మేయరులు రాజమహేంద్రవర పురిపాలకులు, పరిపాలనాధికారులు, ఆదిత్య త్రియ ప్రతినిధులు అనుమతి రాజమహేంద్రవర కోలా ఆస్తుల సరసంపాదేవులు దయచేసివారు. ఆయన రాకకై సత్కరించుచున్న సుమారు 100 మంది ఆదిత్య త్రియ సోదరులు వారిని స్టేషన్ వద్ద స్వాగతించి జయజయధ్వనముతో ఆయనను తమ యేర్పరచిన మందిరములోకి బ్రవేశపెట్టిరి. ప్రతినిధులు సోదరభాతీయులు వారిని దర్శించి కొన్ని సంగతులు వారిముఖతా విని సంతసించి చెప్పుచున్నారు. తరువాత రాజమహేంద్రవర పురిపాలకులు మాట్లాడుచు గారి యాధిపత్యమున 11-6-1924 నుండి రాత్రి 8-30 గంటలకు యన్. రామస్వామిగారి గృహసామి ప్యమున కొక సమావేశము జరపబడెను. సుమారు 15 మంది సోదరభాతీయులు, మరొకందరు ఇతర సోదరులును సభ సభలకరించిరి. అందు శ్రీ ఆస్తుల సరసంపాదేవులు ఉపన్యసించిన ఉపన్యాసమును ధైర్యముగా వ్రాయుచున్నాను “తాము నాకు స్టేషన్ వద్ద జాపిన సన్మానమునకు వందనములాచరించుచున్నాను. కేటిగారి మిరందము ఇక్కడ సమావేశమగుట నాభాగ్యమనియే తలంచుచున్నాను. మన వంగదము తరపున శ్రీ ప్రభుత్వమునకు నీ వేదిం చు ఆంధ్రము లెన్యయనగా:—

(1) మా బాలబాలికలకు శ్రీ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను మున్నగు వాటిలో ఆధారములతో ఏర్పాటు చేయుటకును, (2) మాజాతికి అంకితముగా నున్న ఆదిత్య త్రియవాసులు గజులందు ప్రయోగించి యిప్పుడున్న పేరు రద్దుపరిపాలనయు ననియు, (3) మాకులజాలను స్థానిక స్వపరిపాలనలందు కొన్ని లక్షలుగా బ్రవేశపెట్టవలయుననియు, (4) మాసంకీయులకు గవర్న మెంటుద్యోగములు ముఖ్యముగా నిష్పించవలయు ననియు కొరచు నొక రాయబారము సంపుటకును అందుకుగాను కొంత ధన మనకురమనియు, సాంఘిక లెల్లరు ధనసహజము చేసినవో శ్రీ ప్రభుత్వమువద్ద వరముల పడయుట కెంతమాత్రము కష్టము కాదనియు, సురాపానము మున్నగు నీచవృత్తులు మానవలసిన దనియు, సంఘక క్షితి మించినక క్షితి యింకొకటి లేదనియు, ప్రతి జాతీయులు ముందుకు నడుచుచుండగ మన ఆదిత్య త్రియ సోదర భాతీయులు వెనుకకు నడుచుచుండుట భాగ్యము కాదనియు ఇత్యాది అంశములతో రెండుగంటలవరకు ముచ్చటించినపిమ్మట సభాధ్యక్షునిని, సభికులకును, శ్రీదేవుగారికిని వందనకేతులు లతో సభ రాత్రి 11-30 గంటలకు ముగించబడియెను. కలకత్తా, తాతానగర్, ఆగ్రా మున్నగు స్థలములను చూచుకొని శ్రీ దేవుగారు 22 వ తేదీ ఆదివారమునకు ముఖ్యముగా దయచేసి యింకొక సమ్మేళనము జరిపిన బాగుండునని శ్రీయుత పొన్నాడ వెంకటస్వామిగారు కోరించున శ్రీ దేవుగారు ఆంధ్ర సమ్యక్తించినందులకు శ్రీ దేవుగారికి మానంధముతరపున వందనము లాచరించుచున్నాను.

లోట్ల జగన్నాథం.

కంసిలియేషన్ బోర్డు

సి. ఆర్. దాసుగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. జమీన్దార్లు, జూన్ 19:— కంసిలియేషన్ బోర్డు సభ్యులు నేడుమధ్యాహ్నము 12.30 వచ్చిరి. కార్యకర్తల సంస్థలతోను ఉత్కల సంకల మేనేజ్మెంటును తెలుపుచున్న సాదేగారితోను కలిసికొని మాట్లాడిరి. స్థానిక యూనియనును యజమానులు గుర్తింపవలెనను విషయమును పరిష్కారముచేయుట ముఖ్యవిషయము. సి. ఆర్. దాసుగారు బోర్డు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా సముదాయపారము

కలకత్తా, జూన్ 19:— 1924 మే నెలలో సముద్ర వ్యాపారపు లెక్కలను జూచిట్లయిన ఎగుమతులు దిగుమతులు కూడా 1923 మే నెలలోకంటె చాల తగ్గినట్లు కనబడును. ఎగుమతులలో 1 లక్ష తగ్గినది. దిగుమతులలో 71 లక్షలు తగ్గి. మే నెలలో ఎగుమతులు 691 లక్షలు, దిగుమతులు 826 లక్షలు. (ఆ. ప్రె.)

“న్యూబర్నా” పత్రికపై

మాననప్రభుదావా

ముద్దాయిలకు శిక్ష విధింపబడినది

రంగూను, జూన్ 19:— రంగూనులో “న్యూబర్నా” అను నాంగ్లీయ జాతీయ వారపత్రికయొక్క సంపాదకులు ముద్రాపకులు నగు బాన్స్లయింగు, బాన్స్లయింగు మే మాననప్రభుదావా పోలీసులను స్వేచ్ఛరు రత్న గారు నింపబడినకేసులో జైలుమేజిస్ట్రేటు టావాయి తీర్పుచెప్పెను. పోంగ్లీగారి దహనసంస్కారము జరుగుచున్నపుడు, లంచములు తీసికొని ఫిర్యాదలు జూడమాడుచుండగా చూచి యూరరుండెట్లు ముద్దాయిలు పత్రికలో ప్రకటించిన ఫిర్యాదుచేయుటదెను. ఇద్దరు ముద్దాయిలును నిందితులని కనుగొనబడెను. సంపాదకునికి 3 నెలలు విడిఖయిదును జేయరావలెనని జరిమానాయును విధింపబడెను. ముద్రాపకునికి రు. 2.0 జరిమానా విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1924 నెం జూన్ నెల 20-న తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు.	తేదీ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	తేదీ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	తేదీ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	తేదీ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	తేదీ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత
గోవాపురిం	89.7	82.6	...	0.25	44.56
విశాఖపట్టణము	91.8	83.8	...	0.36	87.09
కాకినాడ	100.9	85.4	...	0.29	89.09
మచిలీపట్టణము	101.4	85.9	...	0.34	41.19
కర్నూలు	96.8	78.9	...	0.53	26.01
బళ్లారి	92.8	76.1	...	1.23	20.51
కడప	100.4	82.5	...	0.58	81.28
నెల్లూరు	105.8	86.3	...	0.08	87.98
మద్రాసు	101.9	82.9	...	0.82	50.14
కడపూరు	...	...	...	...	52.94
నీలము	97.6	75.6	...	1.09	89.80
కోయంబట్టూరు	86.7	72.8	...	4.82	22.39
తిరుమనాపల్లి	100.8	79.4	...	0.08	33.18
నాగపట్టణము	96.0	80.2	...	0.38	54.98
మధుర	101.2	78.7	...	0.81	88.58
పాంబన్	93.0	80.9	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	83.5	76.6	...	20.00	64.51
కొచ్చిన్	87.1	76.7	0.10	87.58	114.51
కాలికట్టు	88.8	75.1	1.00	82.83	117.16
మంగళూరు	85.8	72.0	8.29	82.05	125.68
రెంగులూరు	84.5	66.8	...	8.43	85.87
మేరకార	70.4	62.5	0.51	16.01	125.46
కొడైకనల్	68.0	50.4	...	2.81	62.18

సర్కారులు:— మచిలీపట్టణములో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మబ్బులు దట్టముగ నున్నవి. దక్షిణమున ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచ్చట పగటివడిమి 4 1/2 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రివడిమి 4 నుండి 6 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

దక్కన్:— మేఘములు ఒకమోస్తయముగ నున్నవి. కడపలో రాత్రివడిమి 2.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మద్రాసులో మబ్బు దట్టముగ నున్నది. నెల్లూరులో తేలికగ నున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రి పగటివడిమి 4.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివడిమి 3.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వానమబ్బులు తగ్గినవి. పడమటితీరమున బలముగ నుండవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. నాథూరు,

వాతావరణ ప్రభుత్వము.

మైనూరు ప్రతినిధులసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెంచీకోర్టులు

మైనూరు జూన్ 15:— బెంచీమేజిస్ట్రేటులు కేసులు విచారించుటకై తగిన భవనముల నేర్పరచి వారికి న్యాయాధికారుల గౌరవముండుటకు నౌకరులను గుమాస్తాలను ఒకసంగవలె నని కొందరు సభ్యులు కోరిరి. ఉద్యోగులు ఆదంబరములకై చూడక న్యాయబద్ధముగా పని జరుపుచుండవలె నని జి. పరమేశ్వరయ్యగారు వేడుకొనిరి.

లంచములు

ప్రభుత్వకాఫిలలో ముఖ్యముగా పోలీసు రిజిస్ట్రేషను కాఫిలయందు లంచము పుచ్చుకొనుట ఆచారమైనది. లంచముల నిచ్చువారు. ఫిర్యాదు జేయువారిని శిక్షించుచుండుటచే ప్రజలు తమ యిబ్బందులను దెలుపుకొనుటకు గూడ వీలులేకుండుటచే, అట్టి శిక్షలు దీసివేసి ఉద్యోగుల న్యాయముగా నుండునట్లు చేయుటకై ప్రజలనుండి ఫిర్యాదులు నచ్చుటకై అవకాశ మియవలెనని సభ్యులు కోరిరి. ప్రాధికారమును నిదర్శనముగ చెలిపిరి. ఫిర్యాదుల కేడమిచ్చినచో అనవసరముగా ఉద్యోగుల పరిపాలనకు అడ్డంకులు గలుగునని ప్రభుత్వమువారు చెలిపెను.

జూదము

జూదమాడు దురాచారము ప్రబలియుండుటచే చాల మంది నాశనమగుచున్నారు. అట్టివారికి జరిమానావేయట చాలదుగావున కఠినశిక్ష విధించుచుండవలెనని కొందరు సభ్యులు చెలిపిరి. జూదము నీతిబాహ్య మగు అనాచారముల క్రింద రాదుకావున ఎక్కువశిక్ష విధించుటకు వీలులేదని సి. బి. శ్రీనివాసరావుగారనిరి. న్యాయప్రపంచములనున్న గొప్పజూదము లలో పాల్గొనువానిగూడ నేలశిక్షించరాదని జి. పరమేశ్వరయ్యగారు చెలిపిరి. సభ్యులు చర్చను కొనసాగింపలేదు.

వ్యవసాయవిద్య

మైనూరు విశ్వవిద్యాలయము నందు వ్యవసాయకాఫిలగూడ నుంచవలెనని సభ్యులు కోరిరి. రాష్ట్రమునందు ఇప్పుడున్న వ్యవసాయకాఫిలయందు నభివృద్ధిజేయవలయున్న యీ సమయమున కళాశాలలో పట్టభద్రుల తయారుజేయుట లాభములేదని డా॥ కో. ల. మ. న. గారు ప్రభుత్వముతరపున బదులిడిరి.

కన్నడ పాఠశాలలు

కన్నడ పాఠశాల లలో ఆంగ్ల భాష నేర్పకుండుట చే ఆంగ్ల భాష నేర్పువారి కంటె అనవసరమనియు, కన్నడభాష నేర్పువారికొరకే యుంచవలెననియు సభ్యులుగోరి కన్నడపాఠశాలలన్నచో బాలురు ఆంగ్లవిద్యయే చదువరుగావున అది యెత్తివేయవలెనని జి. పరమేశ్వరయ్యగారనిరి. బాలురకు ఆంగ్లవిద్య నేర్పజే పరమావధి కాదనియు ఈవిషయమై ముందాలోచించెదమనియు ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పెను.

ఉచితవిద్యావిధానము

హైస్కూలు, కాలేజీ తరగతులవిద్య ఉచితముగా నేర్పవలెనని ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారు గోరిరి. దాని ఆశక్తి కలిగియున్న విప్లవముగా చెలిపిరి. ఆవిషయమున ఒకసీటు తయారుజేసి పంపుమని ప్రభుత్వమువారు గోరిరి.

ఇంకనుకొన్ని అవినాశకవిషయములు, గ్రామమున నలులు, ప్రైమరీ, మిడిలుస్కూలు విద్యావిధాన విచారణసంఘమునియమించుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడినవి.

ప్రభుత్వవిధానవిమర్శనము

మైనూరు, జూన్ 16:— బి. నరసింగరావుగారు రయిల్వేలక్రింద వ్యయము తగ్గింపవలెననియు (2) నిబంధనలయందు 11 వ సెక్షనుకు సంబంధించిన వానినే నాను ఓటబులునుండి బడ్జెటులో నితరవిషయములన్నియు ఓటబులుగా నుంచవలెననియు, (3) పంచసాయలకు 8 గుమాస్తాలనీయ గూడవలెననియు (4) గ్రామములలో నీటివసతియి యెక్కువ వ్యయము నిర్ణయింపవలెననియు, (5) రివెన్యూపరిపాలన కగుకొన్ని భర్తలను క్రిమినల్ కోర్టుల ఆదాయమునుండి పుచ్చుకొనగూడదనియు, తీర్మానముల ప్రతిపాదించిరి. రయిల్వేల తీర్మానములు ప్రాంతీయమిటీవారికి పంపించడమైనది. 2, 3, తీర్మానములు ఉపసంహరించుకొనబడినవి. 5 వ తీర్మానము నిలుపుజేయబడినది.

అబ్బుసఖానాగారు, సంజీవయ్యగారు, బి.ఎల్. బయ్యన్నగారు, జి. పరమేశ్వరయ్యగారు, డి. ఎన్. మల్లప్పగారు ఈవిధముల తీర్మానముల ప్రతిపాదించిరి.

1 నిమ్మజాతులబాలరకై యేర్పాటుజేయబడిన ధనము సరిగా జనసంఖ్య ప్రకారము ఆయాసంఘములకు పంచిపెట్టవలెను.

2 ప్రైమరీ మిడిలుస్కూల్స్ అభివృద్ధికై అధికముగా ధన సహాయముసగవలెను.

3 నిమ్మజాతులధనసహాయనిధి యెచ్చింపవలెను. ఈతీర్మానములన్నియు సలహాలుగా ప్రభుత్వమువారిచే నామోదించబడినవి.

మైనూరుగవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

మైనూరుగవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు భారతదేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయవలెననిఒక తీర్మానము గలదు. ఇందుకు తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనెదమనియు, తీర్మానము గా విం చుట అపొహలకు కారణమగుననియు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుటచే ఉపసంహరించుకొనబడినది.

ఆయుర్వేదకళాశాల

తీర్మానము:— అన్నితరగతుల విద్యార్థులకు సంస్కృత భాష బాగుగ వచ్చువరకు ఈ కళాశాలను పునరుద్ధారణ జేయు ప్రయత్నములు నిలుపుచేయవలెను. దీనిపై పెద్దచర్చ జరిగెను. అన్ని సంఘములవారు అవలంబించుటకు సమగ్రమువరకు ఒకసీటు నిలుపుచేయుమనుట తప్పని రెండవసభ్యుడు చెలిపెను.

అన్నసత్రములు

సత్రములకై నియమింపబడిన ధనమునుండి అన్నితరగతుల విద్యార్థులకు ఉచితముగ భోజనమొసగవలెనని తీర్మానముగలదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాటుముగా వాదించినను బ్రాహ్మణేతరులందరూ అనుకూలముగా వోటునిచ్చిరి. 104 అనుకూలురు. 70 మంది ప్రతిపాటు రుండుట ఆమోదించబడినది.

సామాన్యతీర్మానములు

హోసప్పకృష్ణరావుగారు రిట్లు ప్రతిపాదించిరి:—“ప్రభుత్వకార్యాలయములన్నిటిలోను, సభలయందు వ్రాతలందు రాష్ట్రమునకు సంబంధించినంతవరకు కన్నడభాష నేరాజకీయ భాషగా నుపయోగించవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు. సెక్రటరీయేటునుండి డిప్టీ కమిషనరువరకు జరుగు ఉత్తరసత్తుత్రములన్నియు ఆంగ్లమున జరిగినను, దిగువకచెలిపిన్నిటిలో కన్నడభాషయందుండవలెను. కాసనసభలలో ఇంగ్లీషు వచ్చినవారే యుండవలె నను నిబంధన లేదు. గనుక, ఆసభలలో గూడ కన్నడ భాషను పయోగించుట కనుజ్ఞ నీయవలెను. ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారికి సానుభూతి గలదనియు, క్రమేణ విచారించురనియు, దివానుగారు ప్రత్యుత్తమిచ్చిరి.

ఎస్. వీరభద్రప్పగారు

మైనూరు సెంట్రలు రిక్రూటుమెంటు బోర్డువారికి సహాయముగా ఉద్యోగ నియామకసంఘము నొకటి నియమించవలెనని కోరిరి. ప్రస్తుతమున్న బోర్డువారికి అన్ని ఉద్యోగముల గూర్చి తెలిసినవియు, మూడునాలుగు నెలల పరిమితిగల ఉద్యోగములు తప్ప తక్కినవన్నియు వారే నియమించుచుండుటచే, వేరొకసంఘ మనవసరమనియు ప్రభుత్వమువారు బదులు జెప్పిరి. తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడినది.

నిమ్మజాతుల ఉద్యోగముల నధికము జేయుట

“కార్యనిర్వాహక, పోలీసు, వైద్యకాఫిల ఉద్యోగములందు, మిల్లు రు కమిటీ నూచన ప్రకారము నిమ్మజాతులకు 100 కి 50 మంది ప్రాతినిధ్య మొసగుటచే ని క ముండు 75 వరకు హెచ్చింపుమనికోరుచు జి. సంజీవయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి. ఆర్. గోపాలస్వామి అయ్యరుగారు ప్రతిపాటుముగను, జి. పరమేశ్వరయ్య, బి. మల్లప్పగారు అనుకూలము గను మాట్లాడిరి.

ఉద్యోగనియామకములు అన్నికాఫిలలో నొక్కరీతిగా నుండవలయు, వైద్యకాఫిలలో ఉద్యోగులను సామర్థ్యమునుబట్టి నియమింపవలెనుగాని, సంఘ భేదముల బట్టి కాదని ప్రభుత్వ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తరము జెప్పెను. పోలీసు కాఫియందుమించు వైద్యమునకు సంబంధించిన దగుటచే అందుబ్రాహ్మణేతరులెక్కువగానున్నారని చెలిపిరి. తీర్మానముచర్చాంతరము ఆమోదించబడినది.

సభ 17 వతేది ఉదయంకి గ ప్రారంభమయ్యెను. పావుతక్కువ ఒంటిగంటకు ముగిసెను. కొన్నితీర్మానములచర్చింపబడిన పిదప దివానుగారు అంతోపవన్యాసము నొసంగిరి.

మైనూరు రాష్ట్రకమహాసభ

ప్రారంభోపన్యాసము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైనూరు జూన్ 18:— ఆధికమహాసభ దివానుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఉదయంకి గ ప్రారంభమయ్యెను. బ్రిటీషు రెసిడెంటు సి. వాట్సునుగారు, భార్య గౌరవ ప్రేక్షకులుగావచ్చిరి. దివానుగారి ప్రారంభోపన్యాసము అర్ధగంటకాలము జరిగినపిదప ఎన్. వెంకటేశయ్య, ఆర్. గోపాలస్వామి అయ్యరు, సి. నరసింహరాజు, కర్నూలు క్రానుఫర్డు, కె. హెచ్. రామయ్య ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగార్లు కొన్నిసలహాలను చెలిపిరి. నరసింగరావుగారు, లింగగౌడగారు కొన్నివిమర్శలను జెలిపిరి. 9-40 గంట సభముగి సెను. ఎదుర్కొన్నబోర్డుతప్ప తక్కిన ప్రత్యేక బోర్డులన్నియు సమావేశమైనవి.

ఆర్. గోపాల స్వామి అయ్యరుగారు, ప్రజలు తాము సలిపిన కృషియొక్క ఫలితము బడయుట కారురపడియుండుటచే ఆధికసభ లిదివరకు నిష్పలుమైనవని చెలిపిరి. స్వసాయ వాణిజ్యపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయము ప్రోత్సహము ఉండవలెను. వర్తకపరిశ్రమల నభివృద్ధిజేయుటయందే నిమ్మజాతివృద్ధి జరగగలదని అయ్యరుగారు నుడిపిరి.

మైనూరునకు సమద్రతీర వాణిజ్య మునవసరమనియు, ఆవిషయమును గుర్తించి బ్రిటీషు రెసిడెంటుగారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకరుకపరచి తగినయేర్పాటులు చేయవలెననియు సి. నరసింహయ్యగారు చెలిపిరి.

కె. హెచ్. క్రానుఫర్డుగారు రెండువిషయములపై అభివృద్ధి ఆధారపడియున్నవని తెలిపిరి. ఒకటి ప్రభోధము, రెండవది ప్రోత్సాహము. ప్రజలలో ప్రబోధముకలుగుటకు విద్యాభివృద్ధి కావలెను. ప్రోత్సాహమునకు ప్రభుత్వసహాయ మునవసరము. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలచేయు సత్కారమును గుర్తించి ప్రోత్సాహ మొసంగునది ప్రజలకు మరకు పుట్టవని ఉపన్యాసములు నొక్కినక్కాణించిరి.

ఎక్కిరిమెంటులు ప్లేషనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారని దివానుగారు క్రానుఫర్డుగారికిని ప్రశ్నకు బదులుజెప్పిరి.

ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారు

వెంకటకృష్ణయ్యగారు ప్రభుత్వ ఆర్థికవిధానమును విమర్శించిరి. వారి ఆశ్రయములే క్రిందటి ఆర్థికసభ నిరపయోగమయ్యెననిరి.

ప్రస్తుత విద్యావిధానము వినాశకరముగ నున్నది. ఇది మాగనిది యెట్టి అభివృద్ధియు జరుగనేరదు. పాఠశాలలకన్న కాసనసభలే విద్యాభివృద్ధిని గలుగజేయుచున్నవని తెలిపిరి. విదానమునందు కఠినతయన పద్ధతి నవలంబింపవలెనని సలహా జేసిరి.

నరసింగరావుగారు ప్రతియేసును పరిసీయ గ్రంథముల మార్పుమంజిన పేదవారల కిబ్బందిగానుండునని తెలిపిరి. లింగగౌడరు గారి ఉపన్యాసాంతరము దివానుగారు సభ ముగించిరి.

సంసానాధీశులసభ

సిద్ధా, జూన్ 19:—వచ్చే సంస్థానాధీశులసభ నవంబరు 17-22 తేదీలలో జరుగును. (ఆ. ప్రెం.)

సిద్ధా, జూన్ 19:—సర్. గిల్బర్ట్ వాకరుగారు రైతుగలకు ముందు ప్రయత్నముగా సిద్ధానుండి నేడు యింగ్లాండు వెళ్లిరి. డాక్టరు టిల్లెగారు వచ్చేవరకు మెట్రోరాలజీ డైరెక్టరు జెనరలుగా డాక్టరు సి. డబ్లియు. బి. మార్క్వండు గారు పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రెం.)

చంగరాప్తి కాంగ్రెసు సంఘసభ

సెరాజంగజిలో గోపీనాథపాగారి నభినందించుచు చేయబడిన తీర్మానము అహింసా సిద్ధాంతమునకు విరూధము. ఉద్రేకస్వభావము కలవారును దురపుత్రులను తేనివాని నగు యువకులు దౌర్జన్యపద్ధతుల నవలంబించుట కీతీర్మానము ప్రోత్సాహకముగా నాన సంఘమువారి తీర్మానమును వ్రాతగా నిరసించుచున్నారని అనుతీర్మానమును శేపు 21 వతేదీని కలకత్తలో జరుగనున్న చంగరాప్తీయ కాంగ్రెసుసంఘసభలో మహాపాదించెదనని బాబూ తారీణీకాంత దత్తుగారు తెలియబరచిరి. (ఆ. ప్రెం.)

జూ బు లు

జాబిపోవుట

ఈనెల 18 తేదీరాత్రి నేను తాడేపల్లి గూడెంనుండి విష్వరకు ప్రయాణముచేయుచుండగా దారిలో ఎటులనో నా తాలుకుతోలునంచి బండిలోనుండి జారిపోయినది. ఆసంచికి తాళమువేయలేదు. లోన తాళంచెవులగు తియు, కొన్ని అవ సరమయిన కాగితములున్న బరంపురంపట్టుపంచయున్న 1, 2 కద్దరుగుడ్డలున్న 1 భగవద్గీత 4 ఇంగ్లీషుబుక్కులు ఉండి యున్నవి. దయచేసి పదిరూపాయలతోలు ఒకటి యున్నది. ఈనెల మాడరన్ రివ్యూ చేశ్వరు ప్రతికలున్న యింకా కొన్ని చిల్లరపన్నులున్న కూడాఉన్నవి. ఇవిఅన్నియుగాని, కొన్నిగాని యెవరికైనా దొరకినయెడల నాకు తెలియజేసిన కృతజ్ఞుడను.

శనివారపు సుబ్బారావు.

పల్లెటూరు ప్రతిక ఆఫీసు నిడదవోలు

ప్రామిశరీ నోట్సు

గత అక్టోబరునుండియు ప్రామిశరీనోట్సు ప్రాంతు డ్యూటీ హెచ్చినందున కొన్నిటికి రెండు అకాలు, కొన్నిటికి నాలుగు అకాలున్న ప్రాంతుడ్యూటీ చెల్లరనియున్నది. వాటికి రెండు అకాలిల్లు, నాలుగు అకాలిల్లు అంటించు కొనుటలో కొంత ఇబ్బందిని పడుచున్నారు.

ఇందును గూర్చి గోదావరి డిల్ అసోసియేషను, శ్రీకటరీ మల్ రా. దుగ్గిరాల వెంకట సూర్య ప్రకాశరావు గారు గవర్న మెంటుకు వ్రాయగా, గవర్న మెంటువారు ప్రామిశరీ నోట్సు రు 0-2-0, 0-4-0 లు కిక్కుతుగల పత్రపు Non Judicial ప్రాంతులైన వ్రాయవచ్చునని 11-6-24 తేదీని నెం 1:21 యన యిండాక్సు మెంటు దయచేయించినారు గాన శ్రీకృష్ణప్రాంతులను ఉపయోగించి అందువలన గలుగు సౌకర్యములను పొందవలయును.

శ్రీకాకోట వెంకట్రావు.

కాకినాడ 19-6-24.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము-బందరు

మనజిల్లాలోని కొన్ని ఫిర్కాలనుండి జిల్లా సంఘమునకు ఈ సంవత్సరము ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులలో కొందరు కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యులకాకపోయినా, సభ్యులై నాల్గవంతులందా చెల్లించినట్టియు, వారి నెన్నుకొనబడినారు-అట్టివారు సభ్యులుగా నుండ నర్హులుకారు. గ్రామకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీమయ్యమైసరీలవలె వెంటనే సవరణచేయవలెనని. మరియు శ్రీకాకోట ఫిర్కాలనుండి ప్రతినిధుల జాబితాలారా లేదు. జిల్లాలోని అన్ని ఫిర్కాలనుండి తత్త్వికమే ప్రతినిధుల నెన్నుకొని యీనెలాఖరులోగా మాకార్యక్లాపమునకు చేరునట్లు పంప గలెను. రాబోవు జూలైనెల 8 తేదీని నూతన జిల్లాకాంగ్రెసు సమావేశము జరుగును నాడే నూతన కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుల నెన్నుకొనబడును.

బొబ్బా వేంకటేశ్వయ్య,

చె. వేం. నరసింహము,

కార్యదర్శులు.

ఆదిమాంధ్ర నాయకులకు క్షమాపన

25-5-1924 తేదీని గుడివాడలో జరిగిన చతుర్థ ఆదిమాంధ్ర మహాసభలో ఆంధ్రదేశమున కంతకును ఒక ఆదిమాంధ్రసంఘము స్థాపించ తీర్మానించిన సంగతి తెలుసు తెలిసియే యున్నది. ఈ ఆదిమాంధ్రసంఘమున, సంఘస్థానహోదాయులను నిర్ణయించుట కొక కార్యనిర్వాహకసంఘమును ఉండుట అవసరము. కావున ఆంధ్రదేశమునందలి జిల్లాలలో గల ఆదిమాంధ్రనాయకులు సమావేశమై మన సంఘాధ్యక్షులను, మన సంఘముయొక్క కార్య విధానమును నిర్ణయించుకొనుట మన తేమమునకు ముఖ్యమై యున్నది.

కావున ఈసభ యెప్పుడు, ఏ పట్టణమున ఏర్పాటు చేసిన తమకు నీలుగా నుండునో తెలుప వేడుచున్నాము.

హిందూము } సుంద్రు వెంకయ్య
గుడివాడ } రాయుడు గంగయ్య
19-5-24 } ఈ సుము వెంకటరామయ్య

గూ:— ఈ త్రైత్రప్రత్యక్ష త్రైతములు రాయుడు గంగయ్య గారు, తన్ను త్రైతవారిపేట, ఏలూరుకు వ్రాయవలెను.

డి తాడివర్రెడ్డికొండ స్పిన్నింగు, అందు వీవింగు కంపెనీ లిమిటెడ్డు తాడివర్రెడ్డి

ఈ కంపెనీ £000 షేర్లకు పేరు 1-8-10 ల వంతున రు50000 కు రిజిస్టరు అయినది. ఈపైకి 2995 ల వాటాలు వచ్చినవి. అందులో రు 25620 లు మాత్రం మూలధనము పనా లయినది. మిగత యయ్యవలసిన వాటాదార్లు త్వరలో తాము యయ్యవలసిన మొత్తములను పంపుమని నమ్ముచున్నాము.

కంపెనీ యింకాకొన్నిరేటు చేసిన 15-7-1922 తేదీ మొదలు 31-12-23 వరకు వ్యాపారపు లాభనష్టము లెక్కతయారు చేయబడినది. పైకాలములో రు 1289-4-10 నష్టము వచ్చినది. ప్రారంభదశలో వడ్డకునూలుతో బట్టలు తయారు చేయుటయందు ముఖ్యముగా నూలుపడికైనవారికి జాస్తి కూలి యిచ్చినందున, ఇంకా యితర కారణములవల్లను, విధిలేక కచ్చిత నష్టమునకు దైర్ఘ్య చింతిల్లుచున్నారు.

ప్రొయటరీ రిపార్టులో విధించి ప్యాసు చేయబడిన మొత్తముపైకి కంపెనీ ప్రారంభపు ఖర్చులు రు 1426-7-9 మాత్రమే అయినది.

తయారు అయినగుడ్డు చాలభాగము విక్రయించబడినది. కంపెనీలో వృందతగిన ప్రాకు మాత్రం నిలువవున్నది.

వి. హనుమంత రావు,

మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణ హైస్కూలు పు నా ది పా డు

దేశవాదతాలూకా పునాదిపాడు గ్రామములో ఈ హైస్కూలు నడుపబడినది. ఇది చిన్న గ్రామమైనను అందరు అభిమానించి తగు కృషి చేసి దినదినాభివృద్ధి కలుగునట్లు చేయుచున్నారు. కమిటీ వారు ఉపాధ్యాయులనుకూడా చాలా తెలివితలవారును అభిమానులతో రేయించుటకు విద్యార్థులవృద్ధి కొరకు పాటుబడు వారిని ఈ వున్నతపాఠశాలయందు ఏర్పరచియున్నారు.

విద్యార్థులకు తగు వసతిగృహములకూడా ఏర్పడి ఈ సంవత్సరము తెలుసుకుట సిద్ధముగా నున్నది. ఈవసతిగృహము నిమిత్తం దుగ్గిరాల కాపురపురాలు శ్రీమతి కెనిగల్ బాపవమ్మ గారు రూ 10,000 (పదివేల) రూప్యములకు హైగా నిచ్చి కట్టించిరి. ఈ ప్రకారము ఎల్లరు అభిమానించినయెడల వున్నత పాఠశాల కొలదికాలములోనే కళాశాల కాగలనూచనలు కానించుచున్నవి.

ఈ పాఠశాలయందు గతసం॥ ఘమారు 300 ల విద్యార్థులు వున్నట్లు తెలియుచున్నది. స్కూలుఫైనలు ఈ సం॥ గవర్న మెంటు పరీక్షకు కెల్లిన 29 విద్యార్థులలో 14 మంది పూర్తిగా ప్యాసు అయినారు. గతసం॥ స్కూలుఫైనలు గవర్న మెంటు పరీక్షలలోకూడా 40 0/0 ప్యాసుఅయినారు. ఈపరీక్షలనుబట్టిచూడగా ముందుముందు ఈ స్కూలు చాలా గొప్పదశకు రాగలదనిన్నీ పేరుగల స్కూల్లో నిడుకడ నొక టిక నుండగలదనిన్నీ నానమ్మకము. ఈ సంవత్సరము యింకా ఎక్కువపంఖ్య రాగలదని క్రొత్తగా షెడ్యూలా వేయించి జ్ఞులు తెలిసినది. తగు ఉపాధ్యాయులనుకూడా ఏర్పాటు చేసినారు.

ఇదివరలో అవ్వవలె సజ్జెస్టుకిందను 1. మాధమాటిప్ప ఫిజిక్సు, 2. హిస్టరీ X తెలుగు, 3. బుక్ కీపింగు X కరెస్పాండెన్సు, వుండివున్నవి. ఈ సంవత్సరము ట్రైపురైటింగు, హార్టోండ్ లు కూడా స్థాపించిరి. ఈ కమర్షియల్ సజ్జెస్టు బోధకేయు టుకు గొప్ప పేరుగల డిప్లమాహోల్డరును ఏర్పరిచియున్నారు.

ఈ హైస్కూలు పల్లెటూరులో సౌకర్యము లన్నియు కలివుండుటయేగాక, మాన్యును కమిటీవారును నిత్యము బాలరవృద్ధి కొరకు తగుయజమాయిషీ చేయుచున్నట్లుకూడా తెలియుచున్నది. ఇప్పటి ఖర్చులకూడా బస్తీలకంటె చాల తక్కువ అవుచున్నది.

కాబట్టి గార్డియన్ లు తమ బాలరకు కొలదిఖర్చులతో యిట్టి సౌకర్యములగు స్కూలులో చదివించినయెడల తగు వృద్ధిలోనికి రాగలరని నానమ్మక:— ఈ స్కూలు 28-6-24 తేదీ తిరిగి తెరచెదరు.

అన్నే వెంకటసుబ్బయ్య

17-9-24

స్త్రీభక్త సమాజము-మాధవరము

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా మునగాల పశ్చిమా మాధవరము గ్రామమున శ్రీలక్ష్మీసమాజులైన తులశి అండాళమ్మ గారి యధ్యక్షతక్రింద స్త్రీసమాజమువారు సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానములను చేసిరి.

(1) లోకపూజ్యుడును, అవతారమూ రియు నగు శ్రీ మహాత్మ్యగాంధీ పూజానిధికి యీతాలూకా స్త్రీలందరు తమకు తొలిన సహాయము చేయవలయునని యీసంఘమువారు ప్రార్థిస్తూయున్నారు.

(2) కృష్ణాజిల్లాకు మారుమూలయందున్న ఈపరగణాల లో 8 శ్రీరాజాగారి గ్రాంటుస్కూళ్లను 7 బోర్డు స్కూళ్లు న్ను పెట్టి విద్యాభివృద్ధి చేయుచున్నందుకు శ్రీ రాజాగారికిని, శ్రీ ప్రసాదెంటుగారికిని యీసమాజమువారు వందనములర్పించు ఒక బాలికాపాఠశాలను లేవందుకు చింతించుచున్నాము.

(3) అఖండమేధా వంతులను దేశభక్తులను బహుభాషాభివీరులను యీపరగణా దివానుగాలైన కొమర్రాజు వెంకటలక్ష్మణరావు పంతులుగారి ఆకాలమరణమునకు శింతిల్లుచు వారియాత్మకు శాంతికలుగుగాక యని ప్రార్థిస్తూయున్నాము

(4) శ్రీవిద్యయందు ఎక్కువ అభిమానుగల శ్రీ లక్ష్మణరావు విద్యానిధికి యీ పరగణాజనులు ఎక్కువ ధన సహాయము చేయవలయునని కోరుచున్నాము.

(5) దానకర్తలును పండితపోషకులును అగు శ్రీ శ్రీ వన పత్తి మహారాజుగారి యకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు వారి యాత్మకు శాంతికలుగుగాక యని ప్రార్థించుచు శ్రీవారి కుటుంబమునకును మాప్రభువగు శ్రీరాజానాయుని వెంకటరంగ రావు బహద్రుల దొరవారికిని మాసానుభూతిని తెలుపు చున్నాము.

(6) మేముకోరగానే మాసంఘమునకు ఆంధ్ర దినపత్రికకు ఉచితముగా నిచ్చుచున్నందుకు శ్రీరాజాగంగరాయ పతన మందిరమునారికి అనేకవందనము లర్పించు చున్నాము.

(7) సభాసంతరము శ్రీ గాంధీమాహాత్మ్య పూజానిధికి వెంటనే విరాళము లొసంగిన మా సోదరీమణులకు వందనము లర్పించుచున్నాము.

మహాత్మ్యగాంధీ పూజానిధి-(మాధవరము)

అయ్యదేవర బాలా త్రిపురసుందరమ్మ, కార్యదర్శిని	0-8-0
చిలూకూరి రంగమ్మగారు	0-8-0
తులశి అండాళమ్మగారు	0-4-0
కాండూరి పిచ్చమ్మగారు	0-4-0
వేదం నూరమ్మగారు	0-4-0
కక్కిరేణి వెంకటమ్మగారు	0-4-0
కక్కిరేణి రావుమ్మగారు	0-4-0
	2-4-0

మనియార్దరు కమిషన్ పోను రెండరూపాయల }
రెండుఅకాలు } 0-2-0
0-2-0

శ్రీ పూజానిధి కోశాధిపతులగు శ్రీకాకాపాని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారికి మద్రాసు మనియార్దరు చేయదమయినది.

అయ్యదేవర బాలా త్రిపురసుందరమ్మ, కార్యదర్శిని, స్త్రీభక్త సమాజము, మాధవరముపోస్టు నడిగూడెం. (కృష్ణాజిల్లా.)

సంస్కృతపాఠశాల-నెల్లూరు

ఈ విద్యాలయమున సంస్కృతభాషతోగూడ నాయు ర్ద్రదము గలపబడుచున్నది.

ఇందు ప్రారంభమునుండి ప్రకృతదేశకాలముల కనుగుణ్య మగు సంస్కృతభాషాగ్రంథము లన్నియు వ్యాకరణమున భాష్యాస్త్రగ్రంథములను దేశభాషయం దావశ్యకమగు లక్ష్య లక్షణ గ్రంథములు, ఆయుర్వేదమును అధ్యాపన చేయుచును.

ఇందలివిద్యార్థులు

ఆయుర్వేదమున భిషక్, విశారద పరీక్షలకును సంస్కృతమున (ఎంట్రన్సు) ప్రవేశపరీక్షలకును పంపబడుదురు.

ఇచ్చట విద్యనభ్యసించి ప్రయితేటుగ విద్యాకో, వ్యాకరణాభిమాని పరీక్షలకుకూడా కెల్గ వచ్చును.

వారివారిశాఖల కనుగుణముగ ఋగ్వేదము లఘ్యాపనచేయుచును. ఇందలి విద్యార్థులకు సంస్కృతభాషా ధర్మము నము నియతము, ఇతర మైచ్చికము.

ఇచ్చట ప్రవేశింపదలచిన విద్యార్థు లిదిగొనుడలు జూలై మొదటివారములోపల నిజుకు స్వయముగవచ్చినను దరఖాస్తు పంపుకొనినను ప్రవేశ మొనగబడును.

గో. హనుమచ్ఛాస్త్రి,

ప్రధానాధ్యాపకుడు.

క్రైస్తవమతము - ఆదిమాంధ్రులు.

మన జాత్యభివృద్ధికి యీమతము తోడ్పడినదా? క్రైస్తవపాదరీలు అగ్రజాతులలో ప్రప్రథమమున ప్రచారముచేసిరి. పాత కాలము నెలకొల్పిరి. ఉత్పత్తిజాతులలో కొంత కృషిసల్పి ఫలితము కూర్చున్నందున అమాయకులును, దీనులును, విద్యావికేక కూర్చున్న అను మనవెంబడి తమప్రచారమును శ్రేణిరేపించిరి. క్రైస్తవపాదరీలు దీనజనాభివృద్ధికి నేపథ్యముయందెరా? లేక తమ మతవ్యాప్తికా? యోచించుడు. మతములో కలియని ఆదిమాంధ్రులను దరిచేరనియరు. మతములో కలిసినప్పటికీ కష్టములు ఖములు బాగోగులు విచారించరు. ఎంతవరకును లక్షలతరబడి దీనప్రజలను మతములో దింపుటే వీరియద్యక్షముగాని మతములో కలిసిన క్రైస్తవుల ఆర్థిక, నైతిక, పారిశ్రామిక, చుర విద్యాభివృద్ధులకు తోడ్పడుదు. మతము మాన్యుకొనిన ఆదిమాంధ్రులకును మతములో కలియని మనకు తారతమ్యము కాన్పించదు. ఒక్కొక్క గ్రామములో ప్రవేశించి అచ్చట పేరునకు పాతకాల స్థాపించి, వారందరినిమాత్రము మతములో దింపుదురు. ఇంతకన్న నీరుచేయు ఘనమైననీవ గాన్పించదు. ఆదిమాంధ్రులకు యీమతమే వరప్రసాదమని పెక్కుమంది వాదించగ నేను వినియుంటిని.

ఇది శుద్ధపరపాటని మనవిచేయుచున్నాను. అగ్రవర్ణములలో యెన్ని సాంఘికశుభసంస్థలు గలవో అన్నియు మనలో గలవు. కిరాలయములు, విప్లవలయములు, భజనమందిరములు, మనవల్లెలలో లేనా? ఈ ప్రతిస్థాపనలు క్రైస్తవమత ప్రచారకసంఘములు మనవల్లెలలో దాపరించి, అంతరింపజేయుచున్నవి. పూర్వము ఒక మహానాటికలము, ఒకమాట, ఒక్కలేకట్టబిడ్డము, ఏసమస్తవచ్చినను ఒక్కమహాజయతో సమాజేతమై మనకష్టముఖములను సంపదించుకొనెడి ఆచారము. మన మహానాటికట్టిన ఆతిథిమించి ఆదిమాంధ్రుల దేవదత్త సంపదించుటకు సాహసించజాలము. అగ్రజాతులలో లేని కులకట్టడి, సంఘసీతి సంఘవికమత్యము నేటికిని మనలో గలవు. న్యాయస్థానపు తీర్పులకు పాపండ్లగనే మనలో మనము అన్నివ్యవహారములు పరిష్కరించుకొనగలము. నేడు మనలో కొందరు స్వాములవారిమతము, చచ్చిమతము కొందరు, రక్షణవైద్యము వారు కొందరు, బాప్టిస్టుమతము కొందరు, కొందరు చర్చిమిమనమతము, కొందరు లూథరన్ మతము, వీరిలో వీరికి పోటాపోటీలు పేరునకు ఒకేమతముగా కనబడుచున్నను ఆరాధనలు, ప్రసంగములు, సమావేశములు సమారాధనలు, తర్జనభర్జనలు, వేరువేరు. ఎవరిదారి వాడి, మన ఆదిమాంధ్రుల క్రైస్తవమత భిన్న కాఖిలలో ప్రవేశించుట వలన సంఘము చీలిపోయినది. ఈ క్రైస్తవ సాంప్రదాయములు, సజాతీయముగా నుండక శ్వేతభంజములనుండి దిగుమతమైనవి. మన దాసరిగువుల ఆచార్యపితములు తెల్లబ్రాహ్మణులు అధిష్టించిరి. ఆదిమాంధ్రులకును, ఈనాటికైన క్రైస్తవులకును, క్రైస్తవులలో భిన్నవర్ణములలో ఒకరి నొకరికి నిత్యము దేవాసురసంగ్రామము జరుగుచుండును. చర్చి, ఆరాధనలు పోయి మేజిస్ట్రేటుకోర్టులు మొదలగు న్యాయస్థానములు అమాయకులను మన బీదప్రజల ఆలయములైనవి. ఇదివరకు మనసంఘములో గల సీతి, భక్తి, సమత్వ, భ్రాతృత్వము, వికమత్యము, అనూయత్యము అంతరించినవి. మనబొట్టు, జుట్టు, కట్టు, వేషభాషలు మారి, మొండికెరములతోను, కలువపూదయములతోను, లోకమునకు కనబరచుచున్నాము. మన కులస్త్రిల పసుపుకుంకుమలు మాసిపోయి, పతిసేవ, సంసార నిర్వహణములంతరించి పంతులమృల స్వరూపములు వచ్చినవి. క్రితకులకును, మనకును సంఘర్షణ, అగ్రవర్ణములకును మనకును వైషమ్యము, మనలోమనకు కలతలు పొడదూకినవి. సోదరులారా! మతములో కలిసిన మనవార లెండు విద్యాధికులైరి. ఆర్థికశానినత్యమును నాశనముచేసి ఎండు శుభలంఘనలైరి. మధ్యపానశిశాచము నెండుపాదకోటికి చేరునకు ఒక్కమతము అను చెప్పు తెల్లపాదరీదొరలు మనలో సమ ప్రవీణయములందును బాహ్యముగ భోజనములు చేయుచున్నారా. వియ్యకుండుచున్నారా? మన గృహములను భగ్యకాపురములు చేయుచుండరా? మతములో కలిసినను కులభేదములు అడుగంటినా? ఇదివరకు మనలోనుండు ఘోరదురాచారము అడుగంటి మనలను నీతివర్తనులుగను, ఆత్మగౌరవములుగలపౌరులుగను శివకలతో కూడిన మానవులుగను ఈమతము ఉన్నతికి తేలికగా? అగ్రవర్ణములలో కోటానకోట్లకు మతభోధయొక అమాయకులగు మనకు ఈమతము బోధించునట్టి అపర మేలకలెను?

త్యంతభక్తితో మనము చేయు మతోత్సవములు రామభజనలు గొంతెమ్మపండుగలు పోయి మనలో మరిడమ్మ ప్రవేశించిది. సంఘభావము మితబీవము నశించి నైతాను మనమధ్య నిరంకుశముగ రాజ్యము చేయుచున్నది. మన దాసరిగువులు పనిపాటలులేక అల్లాడుచున్నారు. ఆదాము అన్యలకు ఏదెను తోటలోనిఫలము నైతానువయవల్ల లభించినట్లు మనకు పంతులు పంతులమృల పాలేరుతనములు వరప్రసాదములైన. సాప్తర్ణికాటికి మృలు జమేదారులు కృషినులు ఉద్యోగులుగల 7 లేక 8 రూపాయలుగల భత్యములుమాత్రము లభించుచున్నవి. అవతారపురుషులయొక్కయు యోధాగ్రసంఘయొక్కయు నామములు, రామయ్య, కృష్ణయ్య, భీమయ్య, సీతమ్మ, గౌరమ్మ మొదలగు నామములు మాసిపోయి పెడరెక్క, పెడమ్మ, బెంజిమిను, ఆద్రాము, మరియమ్మ, యెలిజబెత్తమ్మ అను నామములు మనకువచ్చినవి. నిర్మలచారిత్రుడును, విశుద్ధవర్తనడును పతితపానసమూర్తియు లోకైకపూజ్యుడును అవతారపురుషుడును అగు క్రీస్తు ఉపదేశములనుగాని ఆమహానీయునిగాని, నేను ఆక్షేపించుటలేదు. ఆయెసుప్రభువు పేరిట లోకమును తరింపజేయుదుమని చెప్పి తమ దేశములోగల కుటిలమును అనాహునును పరపీదనును కలచమును అలులనేయుంచుకొని పుణ్యపురుషుడగు ఆయెసునాథునిపేర లోకమును తరింపజేయుదుమని చెప్పి మనదేశములోను అందులో మన ఆదిమాంధ్రసంఘములో క్రైస్తవమతప్రచారము చేయుచున్న పాదరీభోధకుల యొక్క విమతీవితములు వివరించి చెప్పితిని. ఆమహానీయునియందు ప్రతిమానపునకును అద్వితీయమైన భక్తి విశ్వాసములు గలవు. మనసంఘము నుద్ధరించుకొనుటకును మనఘోరదారిద్ర్యము రూపుమానిమనసంఘము సకలైశ్వర్యములతో దనరారుటకును మనపూర్వపు మహాన్నతదేశకు తిరిగి మనమందరూ ఒక్కపర్యాయము వచ్చుటకును మనమే మన స్వస్థరక్తును నిశ్చయించు కొనవలయునని మీకందఱకును నాహృదయపూర్వకముగ మనవిచేయుచున్నాను.

దొరతనము-ఆదిమాంధ్రుల యభివృద్ధికి తోడ్పడునా?

ఏ యుద్యమమైనను ప్రభుత్వముయొక్క సహాయముగాని తోడ్పాటుగారి లేక అభివృద్ధి నొందజాలదు. సంఘబహిష్కారమై దరిద్రతాలముచే దహింపబడుచున్న మనజాతిని శరణజనులును ఆవరించినగాని మనము మేల్కొనజాలము. మన విద్యాభివృద్ధికి దొరతనమువారు పాతకాలలను నెలకొల్పుచున్నారు. విద్యాభివృద్ధివేతనముల నిచ్చి మనలను సర్వవిధముల ప్రోత్సహించుచున్నారు. స్థానికసంఘములలోను, జిల్లాతాలూకా బోర్డులలోను, శాసనసభలలోను ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమిచ్చి మనలనుదొరతనమువారు గౌరవించుచున్నారు. లేబరు సంఘముల నెలకొల్పి మనకు ప్రత్యేకసదుపాయముల నొనగూర్చుచున్నారు. కాని దొరతనమువారు మనజాతినిఉన్నతికి తెచ్చుటకు ఆర్థికముగగాని పారిశ్రామికముగగాని తోడ్పడుండుటకు సంతాపము కలుగుచున్నది. కలహకారణ మైనట్టియు, నీటి సదుపాయములు పూర్తిగా లేనట్టియు కుటుంబపోషణకు ఏమాత్రము చాలనట్టియు నిరర్థకమైనభూములను దొరతనమువారి రిచ్చుటవలన మన జాతిలోనిరంతరము కలవరమునకును, ఆందోళనమునకును కారణమగుచున్నది. అయినను అగ్రజాతి హిందూనాయకులకును సారాజ్యవాదులకును మాన్యదర్శకులైనందున ప్రభుత్వమువారి వ్యతిరేకము అభినందించుచున్నాను. దొరతనమువారు మనకు చేయు సదుపాయములన్నియు చాలవరకు క్రైస్తవుల పరమగుచున్నది. క్రైస్తవ పంచములనియు, హిందూపంచములనియు నిరర్థకములగు విభాగములు చేసిరి. (బ్రాహ్మణక్రైస్తవులు, కోమటిక్రైస్తవులు, పంచమక్రైస్తవులు, మంగలిక్రైస్తవులు, అను భాగములు క్రైస్తవమతములో కలవా?

ఒక్కమారు క్రైస్తవ ప్రదేశ వెంటనే, ఆవుతము జాతిభేదము నంగీకరించునా? క్రైస్తవులు దరిద్రులైతే, ఇష్టమున్నచో దొరతనమువారు సహాయము చేయుటకు నెవరికిని అభ్యంతరముండదు. కాని పంచమ క్రైస్తవులవిషయములో దొరతనమువారు ధనసహాయమును భూవసతులను సభలలో ప్రాతినిధ్యమును ఇతర సదుపాయములను పంచములపేరిట ఈపంచమ క్రైస్తవులకు చేయుటమాత్రము ఘోర అన్యాయము. దరిద్రులు అన్నికులములలోను కలరు. శ్వేతభంజములనుండి కోటానకోట్ల

ద్రవ్యము మిమనరీసంఘములకు వచ్చినపుడు క్రైస్తవపాదరీలు ఆమతవ్యాప్తికి క్రియస్తోవులకు ఖర్చు పెట్టెదరు. గాని ఆదిమాంధ్రులకు దొరతనముచేయు సహాయములమాత్రము క్రైస్తవులు మనతో పంచునుచున్నారు. ఇట్లు క్రియస్తవులను దొరతనము ప్రత్యేకాభిమానముతో చూచుటవల్ల మేరనకు పంచములకు, అంతర్వమున క్రైస్తవమతవ్యాప్తికి, ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించినట్లు అనుమానము కలుగుచున్నది. చిన్న పెద్ద యుద్యోగములన్నియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణైతరల పరచుగుచున్నవి. పాతకాలలో చదువును మాయములు పనిపాటలులేక కూలి నాలి చేసికొనుటకు పనికిరాక వ్యర్థులై అల్లాడుచున్నారు. పంతులు పంతులమృలను దొరతనమునా రెంటిమందికి ఇయ్యగలరు? పోలీసు మొదలగు శాఖలందు చిన్న పెద్ద యుద్యోగములలోను ఆదిమాంధ్రులు దొరతనమువారు రేల నియమించగలరు. కులప్రాతినిధ్యమును చూచినతాలూకా బోర్డులలోను జిల్లా బోర్డులలోను మున్సిసిపాలిటీలోను శాసనసభలలోను మాకష్టముఖములు చెప్పుకొనుటకును మాసదుపాయములు మేమే చూచుకొనుటకు చాతినంతగా ప్రాతినిధ్యములేదు. ఎవరికో యొకరిని నియమించిన పలుకుబడి. కూర్చున్నగానున్నది. కనుక నియామకము చేయుటలో ప్రతి స్థానికసంఘములోను శాసనసభలలోను అధమము ఆంధ్రదేశములలో ప్రతిసంఘమునకును నలుగు రాదిమాంధ్రప్రతినిధులుండవలెనని దొరతనము వారికి మనవిచేయుచున్నాను. ఉద్యోగములలో చిన్న ఉద్యోగములన్నియు పోస్టు పోలీసు న్యాయస్థానములు తాలూకా కచ్చేరీలలోను ఆదిమాంధ్రుల కీయుద్యోగములిచ్చి దొరతనము వారు మా ఆదిమాంధ్ర యువకులను ప్రోత్సహింపరచవలెనని వేడుచున్నాను. మమ్ము వుద్ధరించుటకై నెలకొల్పబడియున్న లేబరు డిపార్టుమెంటులో ఎంతమంది ఆదిమాంధ్రులకు ఉద్యోగములిచ్చి అభివృద్ధికి తీసుకువచ్చుచున్నారు? మాబాగోగులు మా కష్టముఖములు మాకుబాచారము వ్యక్తిత్వము సంస్కరించుటకు మాకన్న నితరులకు ఎక్కువ దెలియునా? ఇట్టి అమూల్యగు విషయములలో దొరతనమువారు ఉపేక్షించుట మన కెక్కువ నష్టముగానున్నది. లేబరు డిపార్టుమెంటులో నియమించు ఆడిటర్లను ఆదిమాంధ్రులయందు ప్రేమలేకవారిని ఆదిమాంధ్రులనిన కంటగించుకొను క్రైస్తవులను దొరతనమువారు నియమించుచున్నారు. ఆదిమాంధ్ర అభ్యుదయమునకు ఆదిమాంధ్రులేయే నేపథ్యగుడుడు? ఈదినములలో విద్యాధికులైన ఆదిమాంధ్రయువకులకు కఠివాయెనా? ఇంతవరకును మాయున్నతికై ఒకపారిశ్రామిక పాతకాలగాని ఒక యున్నత విద్యాలయముగాని ఒక వనతిగృహముగాని ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పి పోవుట మిగుల శోచనీయము. ఇందువిషయములో బరోడా మొదలగు సంస్థానములే దొరతనమువారికి మార్గదర్శకముగా నున్నవి. నేను ఈవిషయములో దొరతనమునకు నివేదించగా ఆలోచించెదమని జవాబిచ్చిరి. ఇంతవరకును మాయున్నతికై పారిశ్రామిక పాతకాలగాని యితర అభివృద్ధికరములను మార్గములుగాని దొరతనమువారు త్రొక్కక యుపేక్షింపబలన మాజాతి అందరికన్నను వెనుకబడుచున్నది. పారిశ్రామిక జీవితమునందు మనజాతి పూర్తిగా ఆధారపడియున్నది. మనసంఘోన్నతికై సంకల్పించిన హిందూసంఘములకు ప్రోత్సాహము అసలే కూర్చును. రాజబాటలు పాతకాలలు కచేరీలు న్యాయస్థానములు చట్టములు ఇవి అన్నియు హెచ్చుతగ్గు భేదములేక దొరతనమువారిందరిని ఒకేవిధముగా ఏర్పాటుచేసిరి. ఒకహిందూసంఘము మాత్రము తన హృదయమును ముకుళించుకొని తిరువప్పివలె ఆకాశమువై పునకు చూచుచున్నది.

సరాల శెట్టి దేవేంద్రుడు

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ...	0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. ...	0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ...	2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ...	1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ...	0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ...	0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ...	0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse ...	1 0

RAJARAM TUKKARAM.
29 Hummam Street, Fort Mambay.

సహాయనిరాకరణ వాదులగు
సంస్థాపకుల కొరకవిన్యసము

ఈ క్రింద సహాయనిరాకరణ వాదులగు సంస్థాపకుల కొరకవిన్యసము చేసిన వాడుకలను పరిశీలించి వారిని అంగీకరించునట్లుగా నిర్ణయించుకొనుచున్నాము.

విధానము

ఇదివరకు చాలకాలమునుండియు ఈయంద్యులును సర్వవిధముల పాటించు తాత్కాలిక నిబంధనలు 10 మందిగాని అంతకు మించిన సంఖ్యగాని స్వల్పకాలములోనే కూడి కాంగ్రెసుకు సంబంధించినట్టి గాని మరియు యితర భాద్యులనుండి గాని భద్రత తీసికొని పట్టణములకు గోడ కొక పూచీ చొప్పున ప్రభుత్వము చేయబడినట్లు యింటియింటికి (ప్రతియింటికి) భద్రత అయ్యెను, కాంగ్రెసు చందాదారులను చేర్చుచు, (2) గ్రామసంఘము యేర్పాటుచేయుట, (3) పంచాయతీలు (4) జీవనవిద్యాలయములు, (5) మగ్గములు (6) రాట్నములు (7) ప్రతిపట (8) అస్పృశ్యతాదోష నివారణ మొదలగు ఈ సమస్యలు పూర్తిగా కృత్రిమములు లేని ప్రయత్నములు చేయుచు అనుగ్రహమును చేరబడి అప్పటికినే కృత్రిమములు తెలుపుచు తాలూకా మొదటి తాలూకాను, జాతీయ గీతములు పాడుచు సంచారముచేసి, ఈంఘమువాదలను (ఈ ప్రచారకలను) చేయబడుటనుండి పనియెత్తు, ఆయా పక్షములయొక్క పూర్తియుగ వివరములను ప్రతివారము దినచర్యను (దైనికపత్రిక) వ్రాసి రాష్ట్రీయ సంఘము వారికిగాని లేక కొరక యేయితర కాంగ్రెసుసంఘములకు గాని పంపించుటకు యేర్పాటుచేయు నిశ్చయించుకొంటిని.

ఈ సంఘమునకు కావలసినటువంటి ప్రయోగపుభివృద్ధి గౌరవవేషములు కర్తవ్యము మన మైస్సూరుయొక్క బాధ్యతను వహించి ఈ సంఘముయొక్క అభివృద్ధిని కోరి ప్రోత్సహపరచు రాష్ట్రీయ సంఘమువారి వలనగాని, జిల్లా సంఘమువారిని గాని కోరి ప్రహించుచు, వారి తరపుననే పనిచేయుటకు నిర్ణయించుకొనియున్నాము.

నాకు తోడ్పడుటకు మరికొందరు మిత్రులు అనగా నాల్గునవత్సరములనుండియు చేకూరుముకొనకు పాటుపడుచున్న వారు యిద్దరు ముగ్గురు, నాతో యేకీభవించి పనిచేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

కావున సుప్రసిద్ధకేంద్రాధికారులను, చేకూరుకొనకు వారి జీవితములు అర్పించువారు మాతో యేకీభవించి తమతమ నిలువలిగినటువంటి కాలమున తమయోగ్యతకై విడిచిపెట్టించి మాతోపాటు యిడుమలుపడుచు పై సంఘమువారిచే యేర్పాటుచేయు స్వల్పద్రవ్యముతోనే పనిచేయుటకు నిర్ణయించుకొని, ఈ వ్యాసమును చూచిన వెంటనే ఈ సగుణ చిరునామాకు దమ విలాసములను పంపించియెడల, పిమ్మట యాగవృద్ధియు కూడి యేకీభవించి కార్యాలయసంఘము యేర్పాటుచేసికొని, నిబంధనలను నియమించుకొనవచ్చును.

సహాయనిరాకరణవాదులు యావన్నియును ఈ సంఘమును ప్రోత్సహించి గలందులకు ప్రోత్సహించునట్లు.

రాజమహేంద్రవరం } మానాగ్రామి వెంకటకృష్ణారావు
పట్టణ కాంగ్రెసు } రాజమహేంద్రవరం.
అక్కిసు }

తామర తైలము

డబ్బీ 1.కి 0.6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, మెడ్రుకలలోగాని, లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములుగలవు.

కాన, తామరతీట, ఏనుగుగజ్జ మొదలగునవి గలవారందరు ఈతైలము ఒకసారివాడి చర్మము దీనిని రాచినపండుయొందదు. చర్మము నలువెక్కినది. పుండుపడదు, వెలస్సలముండులకుకము.

కవచారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. టి. సహా రూ 1-6-4

దగ్గు క్యానక శిలములను బలహీనతవలన ఏర్పడును. అకలింధములు శైలిమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. కిరకాలమున ప్రబలిండు ఏర్పడి క్యానక శిలముల మిశ్రము నాశములందు ఏర్పడుచున్నది. ఉబ్బునము, తుయగగ్గు దిగ్గుకు సేవిచలకని నయ దిగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిబో, మిది రాసు - బొంబాయి

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద
కళాశాల బెజవాడ

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల బెజవాడ

ఈ కళాశాలకు వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల బెజవాడ నెల రోజు లేదా మొదలు ప్రాతవిద్యార్థులకు పరీక్షలు జరుగును. జూలై నెల 4 వ తేదీ నూతనవిద్యార్థులకు ప్రవేశపరీక్ష జరుగును. ఆందు ఈ శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల బెజవాడ మాత్రమే కళాశాలలో చేర్చుకొనవలయును. విద్య ఉచితము. భోజనాదిసౌకర్యములు విద్యార్థులే చూచుకొనవలయును. సంస్కృతభాషా జ్ఞానముగల 4 గురు విద్యార్థులకు భోజనము పాటుము చేయబడును. సంస్కృతభాషా జ్ఞానముగలవారికి, "ఆయుర్వేదవిశారద" తరగతి. తెలుగు భాషాజ్ఞానము గలవారికి "భిషక్" తరగతి అను నిఖిలభారత ఆయుర్వేదవిద్యార్థి పరీక్షలకు తగిన రెండు తరగతుల తేర్చుపబడియున్నవి.

పాశ్చాత్య వైద్యవిభాగము అనాటమి ఫిజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములను బోధింపబడును. ప్రత్యక్ష జ్ఞానమునకును, జీవధాతులు చేయుటకును కుశలమునకును అవసరములగు యేర్పాట్లు కలవు. ఓషధీపరిచయమునకును తగిన ఉద్యానవన మొకటి యేర్పాటు చేయబడుచున్నది.

మాకలకాల గతతత్వము 15 మంది విద్యార్థులతో ప్రారంభమై క్రమముగ వృద్ధిచొందినది. చాల తృప్తికరముగ పనిజరిగినది.

మానసియులగు ఆచార్య గిద్దానీ, జస్టిస్ సదాశివశర్మ, వి. యస్. యల్. వరసావారావు, శ్రీ రాజా వాసిరెడ్డి, శ్రీ చంద్ర మా శ్రీ శ్రీ ప్రసాద్, బహదూర్ జయపుర సంస్థానవైద్యులగు ఆయుర్వేదాచార్య లక్ష్మీరామ స్వామి జమిందారువార్లు మొదలగు ప్రముఖులు మా కళాశాలను సందర్శించి యిచ్చటివిధానము మొదలగు విషయములను చూచి విశ్రంభించి సదృశప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. క్రియుతులు డాక్టర్, వి. వెంకట మానుమంతరావు వి. వి. యల్. యం. యస్. డాక్టర్, జి. యమ్. శివసుబ్రహ్మణ్యం యల్. యమ్. యస్. గార్లిపురు సాశ్వతవైద్యపద్ధతి ఫిజియాలజీ అనాటమి మొదలగు విషయములను బోధించుచున్నారు. ఆయుర్వేదవిశారద, శ్రీ వేంకటేశ్వరశాస్త్రీయగారు తెలుగు విద్యార్థులకు సంస్కృతభాషను చెప్పవచ్చును. ఈ ఉపాధ్యాయులు నాతోపాటు బాధ్యతవహించి అత్యంతాదరముతో ఉచితము చేయుచున్న సహాయమున కెంతయు కృతజ్ఞుడను, ఇచ్చటి గృహస్థులు కొంతమంది విద్యార్థులకు భోజనసహాయము చేయుచున్నారు.

ఇచ్చటి హిందీ ప్రచారక సమితివారు మా కళాశాల విద్యార్థులకు ప్రత్యేకతరగతి యేర్పాటుచేసి హిందీభాషను బోధించుచున్నారు. ఇంకను ఉదాహరణలకు నా మిత్రులు కొందరు మాకలకాల కార్యనిర్వహణమున కనేకవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. మా కలకాలకు సహాయమునర్ప మహా సీమ లండన్ కి కృతజ్ఞతాపత్రము లభించుచున్నాను. యిట్టి పరిస్థితులలో యంతవరకు యితరధనసహాయము లేకున్నను ఈ కళాశాల సర్వవిధముల సహాయసంపత్తులు గల యితర కలకాలాల కెంతమాత్రము తీసిపోదని చెప్పవచ్చును.

నేటివరకు కలకాలను అద్దెలేకుండ నాస్తియగువాము ననే యుంచితిని. ఇంతవరకు అవసరమైన కార్యములన్నియు వా స్వంతద్రవ్యముచేతనే సమర్థింపబడుచున్నవి. కాని ఇక ముందు ధనసహాయమును గోరచలసియున్నది.

1924 సం. మార్చి నెలలో బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీవారు రూ 100-0-0 విరాళ మొసంగిరి. ఈ సంవత్సరము ఇంక సభికులు సహాయము చేయుతియున్నారు. ఇందులకు బెజవాడ మునిసిపాలిటీవారికి కృతజ్ఞతాపత్రముల సర్పించుచున్నాము. ఇటు లనే యితరస్థానిక సంఘములు, జమిందారులు, సంపన్న గృహస్థులుకూడ తగినంతసహాయ మొనర్చి ఆయుర్వేదవందగల శిష్యులను క్యాన్సరుమునకు తేగలరి నమ్ముచున్నాము.

బెజవాడ } నోరి రామశాస్త్రి
18.6.23 } శ్రీ. వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల బెజవాడ.

నోటిసు
కాకినాడ అడిషనల్ సబుకోర్టు

15/4 EP 89
between

వాది:- సోమ దుర్గయ్యగారు.
and
ప్రతివాదులు:- పెడకా అమృతరామయ్యగారు
ఈ వెంటరు డిక్రినిబట్టి వాది ప్రతివాదులు తాలూకా గోదావరి డిస్ట్రిక్టు బిక్కవోలు సబుకోర్టులో చేసిన కానుక పాలెం గ్రామం తాలూకా 15-88 ట్టు భూమిని పెంకుటి యిల్లు, నివేశనస్థలములను, 1.2 ప్రతివాదులు తాలూకా పెద్దాపురం తాలూకా, కావరం గ్రామం తాలూకా 4.88 ట్టు భూమిని ఇచ్చివేయించి వేలంవేయించుచున్నాడు. సదరు వేలం కాకినాడ అడిషనల్ సబుకోర్టు వారియెడల 11-7-1924 సంకరం లేదని పగలు 11 గంటలు లగాయతు 5 ఘంటలలోపల జరుగబడును. సదరు అమ్మయొక్క యితర తల్లిదండ్రుల తిరిగివేలమైనవారు కాకినాడలో వాది నకిలుగా రగుచున్నవారి భీమకంఠరాష్ట్రగారి ఆఫీసులో తెలుగులో వచ్చును.

వి. కేమకంఠరాష్ట్ర
వాదితరపునకిలు

నోటిసు

ఇందువల్ల సకలమయినవారికి తెలియజేయునం యేమనగా:- కావలి డిస్ట్రిక్టు మన్యుబుకోర్టులో వుండు కున్న నా తాలూకా వ్యవహారముల విచారణ నిమిత్తం మా గ్రామకాపురస్థుడున్నా, నానుమస్తాయున్నా అయిన అన్నదారు సుబ్బయ్యగారు నాతరపున 1-4-1924 లేదని కావలికి వెళ్లి 1-2-3-4 లేదులు కావలిలో వ్యవహారములు విచారించుకొని 4 లేది సాయంత్రం కావలినుండి విజయూరుకు వెళ్లి మోటారు బస్లో సదరు వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డుతో విజయూరుకు ప్రయాణము అయినప్పుడు సదరు రికార్డు నా విరోధులవల్ల గహిపరచబడినది. అట్లా గహిపరచబడిన రికార్డులో వైచెప్పబడిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన కాకితములు, దస్తావేజులు వగైరాలతోపాటు నాచేవాలు కాకితములు సహా కొన్ని వుండివున్నవి. నాకు యీమధ్య జేహరగృహ యేర్పడి కావలికి పోజాలని కారణంవల్ల వ్యవహారములకు అవసరమగు నేమోనను తలంపుతో కొన్ని చేవాలు కాకితములు ప్రస్తావన నానుమస్తాద్యారా పంపివుండినాను. ఈవల నాకు తెలియుటలో యితర కాకితములతోపాటు నాచేవాలు కాకితములు సహా నావిరోధులచేతిలో చిక్కినట్లున్నా వాటినిబట్టి వారు కొన్ని అక్రమరికార్డును సృష్టింప ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నా నాకు తెలియవచ్చినది. ఒకవేళ అట్టివి జరిగివున్నను జరుగ నున్నను అవి చెల్లతగినవి కాని, నన్ను బద్దపరుపతగినవి కాని కావు. ఈ లేదవరకు నేను విజయూరు గ్రామకాపురస్థులకు మార్చుల కొండయ్య, నీలం సుబ్బయ్య, అనువారలకు భూమి విక్రయ అగ్రిమెంటుజాబులు రెండున్నా, నేమన పాపానాయుడు, చిట్టెయ్యారు వెంకట్రెడ్డిగార్లు చెరియొక ప్రానోటున్నా కావలి పాపానాయుడు సుబ్బయ్యకం పెనివారికి అన్నలారు సుబ్బయ్యగారు యివ్వలసిన తాలూకా నేను అవాలా అయినమొత్తం రు 100 నూనుచూపాయలకు వొకజాబున్నా దామెర బంగారయ్య పేరటకు ముక్కునాయుడి తోట నాకు బడి విషయమును గురించి వొకజాబున్నా నేను వ్రాశి యిచ్చివున్నాను. ఇవిరెప్ప యొక యేలాటి లిఖితములున్నా యితరల కెవ్వరికిగాని నేను వ్రాశియిచ్చి వుండలేదు. ఒకవేళ నేను వ్రాశియిచ్చివున్నట్లు యెవరయినను చెప్పెయెడల అట్టి వాడ అలాటి లిఖితములను 30.8.24 లేదిలోపల నానద్దకు తెచ్చి నా అంగీకారమును సదరు లిఖితములపైన వ్రాతములముగా పొందనిదే అట్టివి నన్ను బద్దపరుపజాలవు. ఇకముందు నాయా వజ్జీవర్యంతం నావల్ల యేవిధమయ్యు లిఖితములనుకాని పొంద కోరుచారు నాచేవాలును, వ్రేలిముద్రను రెంటిని సదరు లిఖితములలో పొందవలసినది. ఈరెండునూ లేనిదే అట్టి లిఖితమునకు నేను యేలాటి బద్దపడు కాజాలను. పై రెండువరకు లకు విరుద్ధముగా నాచేవాలుతోటి యేలాటి లిఖితములున్నను అట్టివి నామనఃస్ఫూర్తిగా వ్రాశియివ్వబడినవి కాననిన్ని, వైచెప్పబడిన విధముగా పొందబడిన నాచేవాలు కాకితములలో సృష్టింపబడినవి అనిన్ని నన్ను బద్దపరుపజాలనివనిన్ని భావింప వలసినదని యిందుమాలముగా యెల్లరకు తెల్పడమయినది.

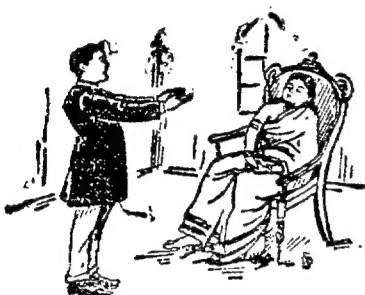
గణపం రామలింగారెడ్డి
17.6.1924 లేది }
విజయూరు. } ల్యాండుహోల్డర్,
విజయూరు గ్రామం.
పుడమిగిరి తాలూకా.
నెల్లూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టినిది మన రాసు.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రిడింగు, మెస్సరిజ
జననాయకున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విపులముగ మర్మ
రహితముగ గురువు
లేకనే ఆ భ్యాస
యోగ్యముగ రచింప
బడిన సమైక్యమైన
గ్రంథము తక్ వి
ద్యా వ్యాపకాద్వైత
ముఖే తెలియించి

ఒక రూపాయకు

మూలము అమ్మబడును, వి. పి. ఛార్జీ నాలుగు అక్షరాలు

అడన్:-

మేనేజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు.

SUN & Co., Chaukamba, Benares City.

మానగర అన్నిరకములపట్టు బట్టలు రుద్రాక్షి మొద
లయిన సామానులు కొరినవారికి సరి అయిన
ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును.
పాగాలు 12 మూర 1,కి రు 12 నుంచి 20
రుద్రాక్షి 108 వుండు సరం 1-కి అ 6 నుంచి
రు 10 వరకు కొత్తపంచులు 7,8 మూర 1,కి
రు 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10,12,
మూర 1-కి రు 14 నుంచి 35, బెంగళూరురకం చీరలు జీ
పనిచే చేయుదినవి 12.16 మూర 1-కి రు 46 నుంచి 150,
బనారసు జీవట్టు చీరలు మూర 12 16 మూర 1-కి రు 25
నుంచి 150, యింకా కావలసినసామానులకు మాతెలుగు
వుచితము.

యస్. యు నారాయణచారి అందుకంపెని
చాకాంబ, బెనారస్ పి.సి. (యం. కి)

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాంతు పరాటికల్ వమ్మను

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

జెండుటికం చంద్రప్రభా మూలము

ఇది శిలాజిత్తు జాహాద్ స్వరూపము, మోక్షి భస్మము,
మొదలగునాటిని జీర్ణి కాస్తాక్రమంగా రియూరు చేయి
బడినది. మూలములో కలిసిపోవు కుక్కరూ, మూలమునం
దుడు ఫిస్ (phosphate), తెలుపు మొదలగు తెగ
లోగడలు, నడుచు నోస్టి, వాతకోగడలు, బ్యూరములు,
బలహీనత యితర శ్రీమంబంధమైన అంతువ్యాధులు
మొదలగువి రోగ్యక కువము.

ఒక రుబము జొనధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
8 బుడ్డల ఒకరూ అర్ధరూ పంపి ప్యాకెటు పొట్టు
+ రుబు యి కాము.

మా జొనధముల క్యాటలాగు యి కాము గా పంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,
Madras.

చుండుకు నూనె

వల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన శుంకు పొట్టురాలులు, జిల,
కొకురు పుండ్లు మొదలగు వి మూనును. దీనివలన
మెల్ల తెకలకు హానిగలుగక చక్కగ తెగగ గలదు.

కఫహరిమూరము

శిల్పి దప్పి 1-కి 0-6-0 (6 దప్పిల పండుగలది) 1-కి రు 2-0-0
ఈ మూరము వామూలికలచే చేయబడినది.

కగ్గు, శుబ్బునము, కాగిపీస, శైలిబ్యూరిము మొదలగువానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని తెలపనంబుగోనుకు పంపిడి.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

1924 సం. జూలై 4 వ తేది తెరవబడును. నూతన విద్యార్థులు జూన్ 25 తేదిలోపల దరఖాస్తులనంపి జూలై 4 తేదికి
కళాశాలకు రావలయును. కొరవారికి దరఖాస్తు ఫారములు కళాశాలానియములు పంపబడును. విద్య ఉచితము, భోజ
నాది సదుపాయములు విద్యార్థులే చూచుకొనవలయును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే అనాట మీ ఫిజియాలజి మొదలగు
కాస్త్రవిషయములకూడ బోధింపబడును.

నోరిరామశాస్త్రి, కళాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ

కొలదిప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు
నిండుక్యాలికొలైండు ఫెదర్ వైటుకాగితములు

ధర రు 2 8 0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అంద్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టినిది, మదరాసు.

శ్యామానుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి నత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి పైజా గౌం పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

అంద్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు